

Dato: 11. oktober 2021
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Julie Christine Gade
Mikkelsen
Sagsnr.: 2021-491-0083
Dok.: 2038468

Afrapportering fra den færøsk-danske arbejdsgruppe om forbedring af de færøske varetægts- og afsoningsforhold

1. Baggrund

De færøske varetægts- og afsoningsforhold har gennem de seneste år været genstand for debat på Færøerne. Det er bl.a. blevet kritiseret, at færinger med straffe på over halvandet års fængsel overføres til Danmark med henblik på afsoning bl.a. på grund af manglende uddannelses- og beskæftigelsestilbud på Færøerne, at varetægtsarrestanter og afsonere ikke kan holdes adskilt, hvilket medfører, at afsonere sidder under et strengt regime, og at lokaleforholdene i øvrigt ikke er tilfredsstillende. Derudover kritiseres arresthusets placering i Mjørkedal, der er et isoleret bjergområde, som giver store udfordringer i forhold til transport til og fra arresthuset særligt på grund af de færøske vejr- og vejforhold (se vedlagte om bilag om de færøske vejrforhold), hvilket er en udfordring for de ansatte, herunder af sikkerhedsmæssige årsager, ligesom placeringen påvirker de indsattes muligheder for besøg og udgang.

Den 6. marts 2020 fremsatte to lagtingsmedlemmer et beslutningsforslag, som pålagde Færøernes Landsstyre at undersøge og tage de nødvendige skridt til, at forholdene i Færøerne Arrest bliver tilfredsstillende og på højde med det danske fængselsvæsen i øvrigt. Et enigt Lagting vedtog forslaget.

2. Arbejdsgruppen

På baggrund af drøftelser mellem lagmanden og justitsministeren i efteråret 2020 nedsatte Justitsministeriet i januar 2021 en færøsk-dansk arbejdsgruppe, som skulle se på, hvordan de færøske varetægts- og afsoningsforhold kunne forbedres.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

I arbejdsgruppen har følgende myndigheder deltaget:

- Færøernes Landsstyre
- Justitsministeriet
- Kriminalforsorgen, herunder Direktoratet for Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgen Hovedstaden og Kriminalforsorgen på Færøerne
- Færøernes Politi

Der har i perioden 5. februar 2021 til den 13. september 2021 været afholdt 9 møder i arbejdsgruppen.

Færøernes Landsstyre har parallelt med arbejdsgruppens drøftelser været i dialog med henholdsvis de færøske sundhedsmyndigheder, uddannelsesmyndigheder og kulturmyndigheder. Kriminalforsorgen har ligeledes været i dialog med Bygningsstyrelsen om erfaringer med byggeri på Færøerne. Derudover har Alex Poulsen Arkitekter (herefter ”APA”) deltaget i et af arbejdsgruppens møder for at præsentere de løsningsmodeller, som indgår i kriminalforsorgens analyse, jf. nedenfor under punkt 3. APA har i forbindelse med sit arbejde inddraget ingeniørvirksomheden Viborg Ingeniørerne.

Som led i arbejdet har de enkelte myndigheder i arbejdsgruppen besøgt de nuværende forhold i Færøerne Arrest.

3. Indholdsmæssige drøftelser

Arbejdsgruppens drøftelser har taget udgangspunkt i delresultaterne af en analyse, som kriminalforsorgen har udarbejdet om Kriminalforsorgen på Færøerne (”delanalyse 1-3”), som der blev bevilliget midler til i forbindelse med finansloven for 2021.

Det bemærkes, at arbejdsgruppen har haft lejlighed til at drøfte og komme med input til de enkelte delanalyser, inden de er færdiggjort. Analysen afspejler derfor i vid udstrækning de udfordringer og forslag til forbedringer, som har været drøftet i arbejdsgruppen. Hovedpointerne i analysen (særligt forslagene i delanalyse 3) er på den baggrund gennemgået helt overordnet nedenfor under punkt 3.1.

Til brug for arbejdsgruppens drøftelser er der desuden udarbejdet særskilte notater om særlige emner, herunder notater med input fra færøske og danske myndigheder. Der henvises i den forbindelse til pkt. 4.

3.1. Kriminalforsorgens analyse om Kriminalforsorgens på Færøerne

Kriminalforsorgens analyse består af tre delanalyser:

Delanalyse 1: Data om færøske indsatte

Delanalyse 2: Beskrivelse af nuværende udfordringer

Delanalyse 3: Beskrivelse af løsningsforslag

Den samlede og endelige analyse er vedhæftet denne afrapportering som bilag.

Som nævnt ovenfor indeholder delanalyse 2 en faktuel beskrivelse af de aktuelle udfordringer, som kriminalforsorgens analysegruppe har identificeret omkring færingers afsoning af dom i henholdsvis Færøerne Arrest og danske institutioner samt øvrige forhold relateret til Færøerne Arrest.

Delanalyse 3 indeholder en overordnet beskrivelse af fire løsningsmodeller, som hver for sig har forskelligt potentiale i forhold til at imødegå de udfordringer, som er identificeret under delanalyse 2.

Der opstilles således i delanalyse 3 følgende løsningsmodeller:

Model A) Etablering af ny institution

Model B) Ombygning og ibrugtagning af hele bygningen i Mjørkedal

Model C) Ombygning og ibrugtagning af det øverste plan i bygningen

Model D) Ibrugtagning af yderligere ét rum (garagen)

Delanalyse 3 indeholder en skematisk oversigt over, hvilke af de udfordringer, som er identificeret i forbindelse med delanalyse 2, som de forskellige modeller imødegår på forskellig vis:

Der er brugt følgende farveangivelser i skemaet¹:

Grøn farve: Udfordringen vurderes at kunne imødegås helt

Orange farve: Udfordringen vurderes at kunne imødegås delvist

¹ De udfordringer, der er identificeret omkring færingers afsoning i dansk institution er samlet under "Hjemtagning af de færøske afsonere, som efter nuværende praksis afsoner i Danmark, med mindre særlige forhold taler imod". Derudover er udfordringen omkring "Almene bygningsmæssige stand" ikke med i oversigten, da dette afhænger af, hvad der besluttes at iværksætte af tiltag med henblik på forbedring af forholdene omkring kriminalforsorgen på Færøerne.

Rød farve: Udfordringen vurderes ikke at kunne imødegå

Identificerede udfordringer	Model A, Nybyggeri,	Model B, Ibrugtagning af hele bygningen	Model C, brug af øverste plan (light-modellen)	Model D, brug af garage
<i>Færøske afsonere, som pt. afsoner i Danmark</i>				
Hjemtagning af de færøske afsonere med straffe på mere end 1½ års ubetinget fængsel, som efter nuværende praksis afsoner i Danmark, med mindre særlige forhold taler imod				
<i>Afsoning i Færøerne Arrest</i>				
Manglende mulighed for at afsone i åbent regime med dertilhørende mulighed for øget fællesskab mv.				
Begrænset mulighed for udgang, herunder frigang, for afsonere, bl.a. som følge af manglende off. transport				
<i>Generelle forhold omkring indsatte i Færøerne Arrest</i>				
Begrænset tilbud af arbejdsopgaver til de indsatte				
Begrænsede undervisningstilbud for især afsonere				
Begrænset misbrugsbehandling og programvirksomhed				
Ingen fast tilknyttet sygeplejerske				
Uhensigtsmæssig placering af besøgsrum				
Begrænsede køkkenfaciliteter				
Begrænset gårdtursareal				
Færre overførsler af udadreagerende indsatte				
Begrænset mulighed for at gennemføre isolation af				

varetægtsarrestanter fuldt ud				
Øvrige forhold omkring Færøerne Arrest				
Arrestens placering ift. manglende offentlig transport og udsathed ift. vejrmæssige forhold				
Begrænset hegn omkring bygningskomplekset				
Sikringscelle, der ikke fuldt ud lever op til gældende retningslinjer				
Indsattes adgang til el-tavler				

De forskellige løsningsmodeller varierer meget i forhold til etableringsomkostninger og til dels også de løbende driftsomkostninger. Tabel 1 viser et samlet overblik over de estimerede etableringsomkostninger ved de forskellige modeller samt merudgiften i forhold til løbende drift. Det bemærkes dog, at model B og C er behæftet med usikkerhed, da der forventes at blive igangsat en indeklimateundersøgelse af arresten. Det bemærkes endvidere, at der også efter 2025 vil være afledte udgifter, som vil afhænge af de initiale etableringsomkostninger.

Tabel 1 Oversigt over foreløbige økonomiske konsekvenser ved de forskellige løsningsmodeller					
Mio. kr., 2021 pl.	Etableringsomkostninger	Merudgift pr. år			
		2022	2023	2024	2025
Model A	233 mio. kr.	0,6	1,7	4,1	10,3
Model B	56-131 mio. kr.	1,9	2,0	2,0	17,7-25,2
Model C	35 mio. kr.	1,9	2,0	9,8	9,7
Model D	1 mio. kr.	0,8	0,8	0,8	0,8

3.2. Sammenligning af modeller

Model A (ny institution) vil i videst muligt omfang imødekomme de udfordringer, som er konstateret under delanalyse 2, og som er gengivet i oversigtsform ovenfor. Modellen vil således give mulighed for, at alle afsonere som udgangspunkt og uanset domslængde kan afsones på Færøerne og med mulighed for afsoning i åbent regime. Dog vil der kunne ske overførsel til Danmark, hvis en indsat er udadreagerende eller skal placeres i en institution i en højere sikkerhedsklasse. Derudover vil sædelighedsdømte fortsat skulle påbegynde afsoningen i Herstedvester Fængsel for at blive visiteret til fremtidige behandlingsbehov.

Model B (ibrugtagning og ombygning af hele Mjørkedal) imødekommer en del af udfordringerne og medfører ligesom model A, at alle afsonere som udgangspunkt og uanset domslængde kan afsones på Færøerne (med de undtagelser, som er nævnt ovenfor). Modellen vil imidlertid selvsagt ikke kunne imødekomme de udfordringer, der er forbundet med arrestens placering og stand. Den geografiske placering vil således fortsat kunne være en hindring for udgang og besøg.

Model C er en light udgave af model B. I modsætning til ovenstående vil det med denne model fortsat være nødvendigt at overføre færinger med domme på over halvandet års fængsel til afsoning i Danmark, ligesom der fortsat ikke vil kunne afsones i åbent regime. Derudover vil de i øvrigt konstaterede udfordringer kun blive imødekommet i begrænset omfang.

Model D er den mindste model, hvor der alene lægges op til, at arresten får adgang til ét yderligere lokale. Modellen vil primært have til formål at styrke muligheden for beskæftigelse.

3.3. Kriminalforsorgens tekniske foranalyse om muligheden for implementering af fodlænkeordningen på Færøerne

Kriminalforsorgen har parallelt med analysearbejdet gennemført en teknisk foranalyse af muligheden for at implementere fodlænkeordningen på Færøerne. Analysen konkluderer, at der som udgangspunkt ikke er noget til hinder for teknisk at gennemføre den pågældende ordning på Færøerne.

3.4. Det videre arbejde med de identificerede løsningsforslag

Som det fremgår under punkt 3.1, er tre af de fire forslag til løsningsmodeller i kriminalforsorgens analyse forbundet med væsentlige økonomiske konsekvenser. Det videre forløb med at se på de foreslåede løsningsmodeller sker derfor som led i arbejdet med en ny flerårsaftale for kriminalforsorgen og de politiske forhandlinger herom.

Uafhængigt af de politiske forhandlinger om en ny flerårsaftale for kriminalforsorgen er der dog i arbejdsgruppen enighed om, at der arbejdes videre med følgende initiativer:

Styrket samarbejde mellem kriminalforsorgen og de færøske myndigheder om færing, der er overført til afsoning i Danmark

Som det fremgår af pkt. 3.2.4 i kriminalforsorgens delanalyse 2, er der generelt i relation til alle afsonere brug for et godt samarbejde med den dømtes hjemkommune, særligt hvis der er tale om en udfordret afsoner, som f.eks. er misbrugende eller udadreagerende. Her vil man typisk i relation til afsonere med bopæl i Danmark inddrage den dømtes hjemkommune i forhold til bolig, underhold, misbrugsbehandling mv. for at forberede en så god løsladelsessituation som muligt. For at sikre den bedst mulige løsladelsessituation for alle parter er et godt samarbejde med hjemkommunen eksempelvis også vigtigt, hvis den dømtes kriminalitet fordrer samarbejder med familieforvaltningen.

Et mere systematisk samarbejde mellem kriminalforsorgen og de danske kommuner blev iværksat i 2006 under "Projekt God Løsladelse". Da projektet startede, var der ud over lovgivningen ingen konkrete aftaler mellem kriminalforsorgen og kommunerne, men i dag er der indgået samarbejdsaftaler med alle 98 kommuner i Danmark.

Der er dog ikke etableret en samarbejdsaftale med de færøske myndigheder for at sikre en koordineret og sikker løsladelse på Færøerne.

Arbejdsgruppens medlemmer har været enige om, at der skal arbejdes videre på at se på muligheden for etablering af et egentligt struktureret samarbejde med henblik på at forbedre løsladelsessituationen i forhold til eventuelle problemstillinger omkring bolig, forsørgelse, misbrugsbehandling mv. Dette vurderes særligt relevant i relation til færing, der afsoner en straf i Danmark, men som er hjemmehørende på Færøerne og skal løslades dertil.

Det bemærkes, at socialforvaltningen på Færøerne er en central landsmyndighed, og det er derfor forventningen, at der på en enkel måde vil kunne etableres et samarbejde svarende til samarbejdet i Danmark.

Kriminalforsorgen vil derfor snarest tage kontakt til socialforvaltningen på Færøerne for at påbegynde drøftelser herom.

Det bemærkes afslutningsvis, at der for færing, der afsoner på Færøerne, ikke formelt er indgået en aftale mellem kriminalforsorgen og socialforvaltningen, men at der aktuelt er et godt samarbejde, hvorfor det ikke er nødvendigt at iværksætte initiativer i relation hertil.

Udslusning af indsatte mv. til en pensionslignende institution på Færøerne
Kriminalforsorgen har i alt syv pensioner i Danmark. Opholdet på en af kriminalforsorgens pensioner er ofte en del af udslusningen til samfundet i den sidste del af en afsoning med henblik på at lette overgangen fra fængsel til frihed ved at støtte og hjælpe den enkelte med at skabe en situation, der gør vedkommende bedre i stand til at leve en tilværelse uden kriminalitet.

Dømte kan således i forlængelse af afsoning i fængsel få tilladelse til at blive udstationeret til en pension og afsonere resten af straffen der. Udstationeringer til pensioner sker typisk for afsonere med længerevarende domme i slutningen af deres afsoning.

På pensionerne bor også dømte med tilladelse til alternativ afsoning uden for et fængsel (§ 78-anbringelse). En sådan tilladelse er begrundet i et behov for særlig behandling eller pleje af hensyn til f.eks. den dømtes alder, helbred eller andre særlige omstændigheder, som kan imødeses på anbringelsesstedet.

Aktuelt er der ikke nogen sikret institution eller pension på Færøerne, hvor dømte vil kunne anbringes, herunder som led i et udslusningsforløb. På grund af det lave pladsbehov (2-3 pladser vurderet ud fra det aktuelle belæg) vurderes det ikke på nuværende tidspunkt relevant, at der etableres en pension eller lignende på Færøerne.

Arbejdsgruppen har derfor drøftet muligheden for, at der etableres et samarbejde med pensionslignende institutioner på Færøerne med et lignende klientel som i Færøerne Arrest.

Det bemærkes, at der i forbindelse med et udkast til forslag til lov for Færøerne om fuldbyrdelse af straf m.v. på baggrund af et ønske fra Færøernes Landsstyre er indsat hjemmel til, at der på sigt vil kunne ske udstationering af indsatte i Færøerne Arrest eller en institution i Danmark til en institution på Færøerne m.v. uden for kriminalforsorgen. Der vil dog fortsat skulle arbejdes videre på at undersøge mulighederne for, hvordan et sådant samarbejde vil kunne iværksættes mere konkret, ligesom det skal undersøges, hvilke økonomiske konsekvenser som vil være forbundet med et sådant initiativ.

Der henvises i øvrigt til notatet om kriminalforsorgens pensioner og notatet om pensioner og om mulige undervisnings- og arbejdstilbud og andre socialpædagogiske tilbud til arresten i Mjørkedal, som er vedlagt som bilag.

Opsummering

Bedre samarbejde mellem kriminalforsorgen og de færøske myndigheder i forbindelse med løsladelse: Kriminalforsorgen kontakter socialforvaltningen på Færøerne med henblik på det videre arbejde.

Mulighed for udstationering til pension uden for kriminalforsorgen: Kriminalforsorgen drøfter videre med bl.a. Blå Kors, hvordan et projekt kan konkretiseres, herunder pris mv. Kriminalforsorgen holder Justitsministeriets departement orienteret om, hvordan arbejdet skrider frem, og Justitsministeriet videreformidler status til Landsstyret.

Bedre tilbud til indsatte: Landsstyret drøfter videre med Kulturministeriet, hvordan der kan skaffes bedre variation i uddannelses- og beskæftigelsestilbuddene i arresten. Det forventes, at arbejdet vil løbe de næste 6 måneder.

4. Bilag

Som nævnt under punkt 3 er der til brug for arbejdsgruppens drøftelser udarbejdet særskilte notater om særligt udpegede emner, herunder notater med input fra færøske og danske myndigheder.

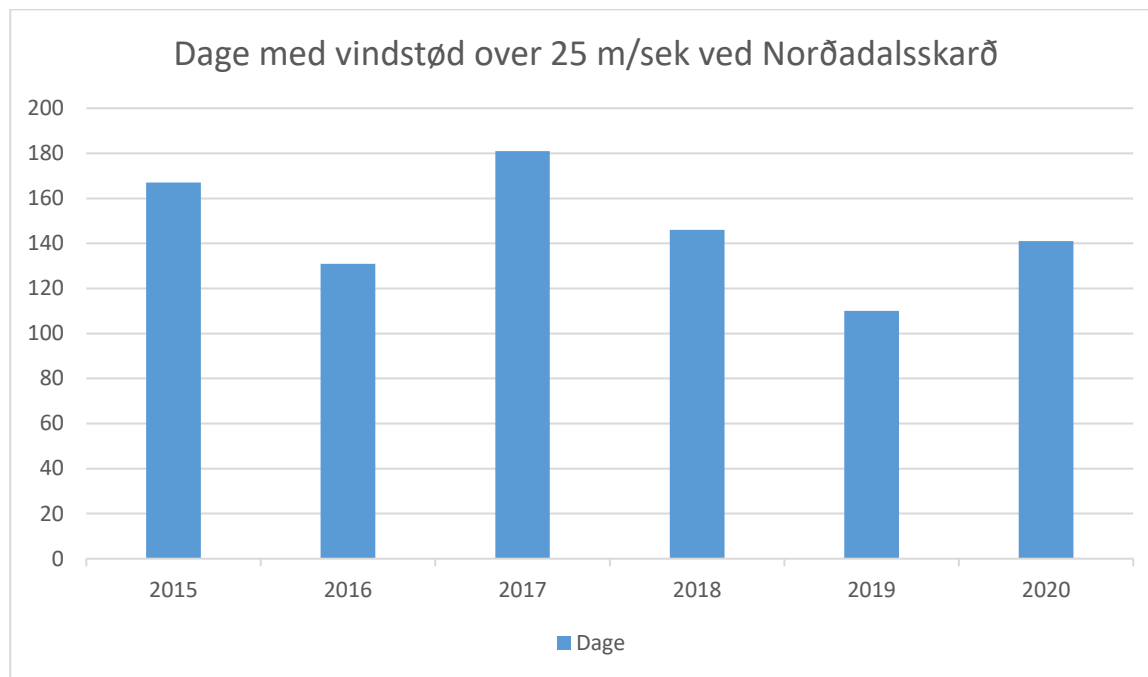
Konkret har følgende notater været drøftet i arbejdsgruppen:

- Bilag 1: Notat om vejrforhold i Mjørkedal (Landsstyret)
- Bilag 2: Notat om visitation og behandling af sædelighedsdømte (Kriminalforsorgen)
- Bilag 3: Notat om sexologisk behandling på Færøerne (Landsstyret)
- Bilag 4: Notat om kriminalforsorgens pensioner (Kriminalforsorgen)
- Bilag 5: Notat om pensioner og om mulige undervisnings- og arbejdstilbud og andre socialpædagogiske tilbud til arresten i Mjørkedal (Landsstyret)

Ovenstående notater er vedlagt som bilag til afrapporteringen.

Notat om vejrforhold i Mjorkadali

Som det fremgår af diagrammerne under, kan vejret i Mjorkadali være udfordrende. Vindmåleren nærmest Mjorkadali hedder Norðadalsskarð og vindmålingerne og registrering af vejforhold er herfra. Diagrammet viser antal dage om året, hvor vindstødene er over 25 m/sek. Vindstød på 25 m/sek påvirker en bil, ved at det rykker i den.

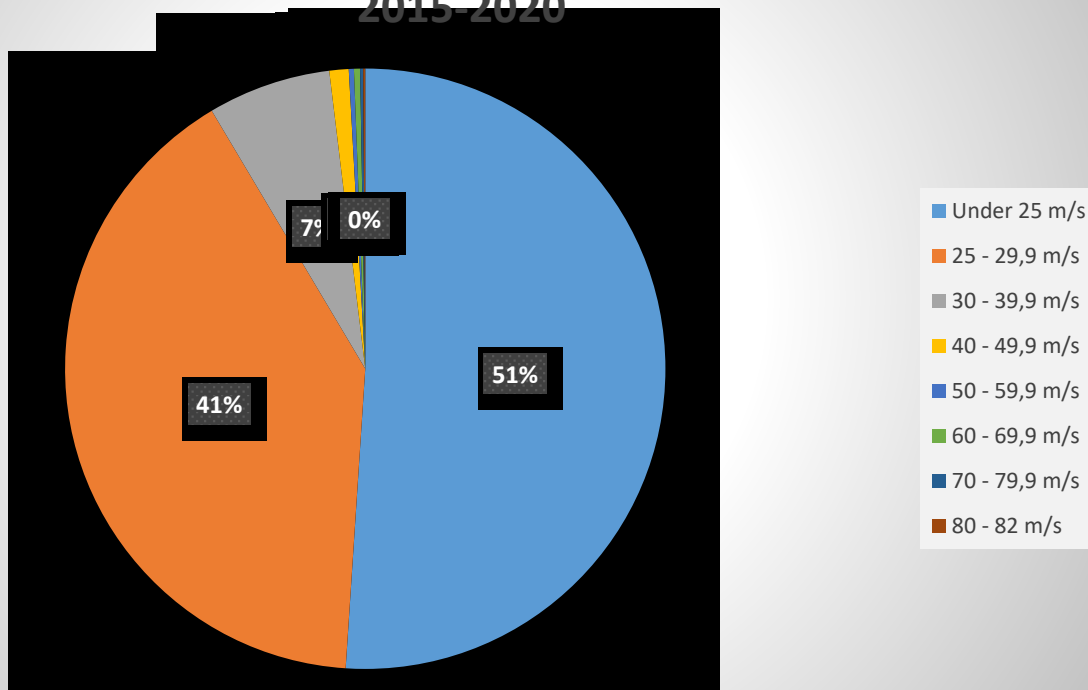
I gennemsnit har der været 141 dage om året med vindstød over 25 m/sek fra 2015 til 2020. Vindstødene i denne periode har ligget mellem 25 m/s og 81,8 m/sek. Vindstyrke over 32,6 m/s bliver betegnet som orkan.

Vindforhold ved Norðadalsskarð

Vindstød	Dage 1. jan 2015 – 31. dec 2020
Under 25 m/sek	932 dage
Over 25 m/sek	894 dage
25 – 29,9 m/sek	738 dage
30 – 39,9 m/sek	121 dage
40 – 49,9 m/sek	19 dage
50 – 59,9 m/sek	5 dage
60 – 69,9 m/sek	6 dage
70 – 79,9 m/sek	3 dage
80 – 82 m/sek	2 dage

Registreret maksimum vindstyrke fordelt på dage

2015-2020

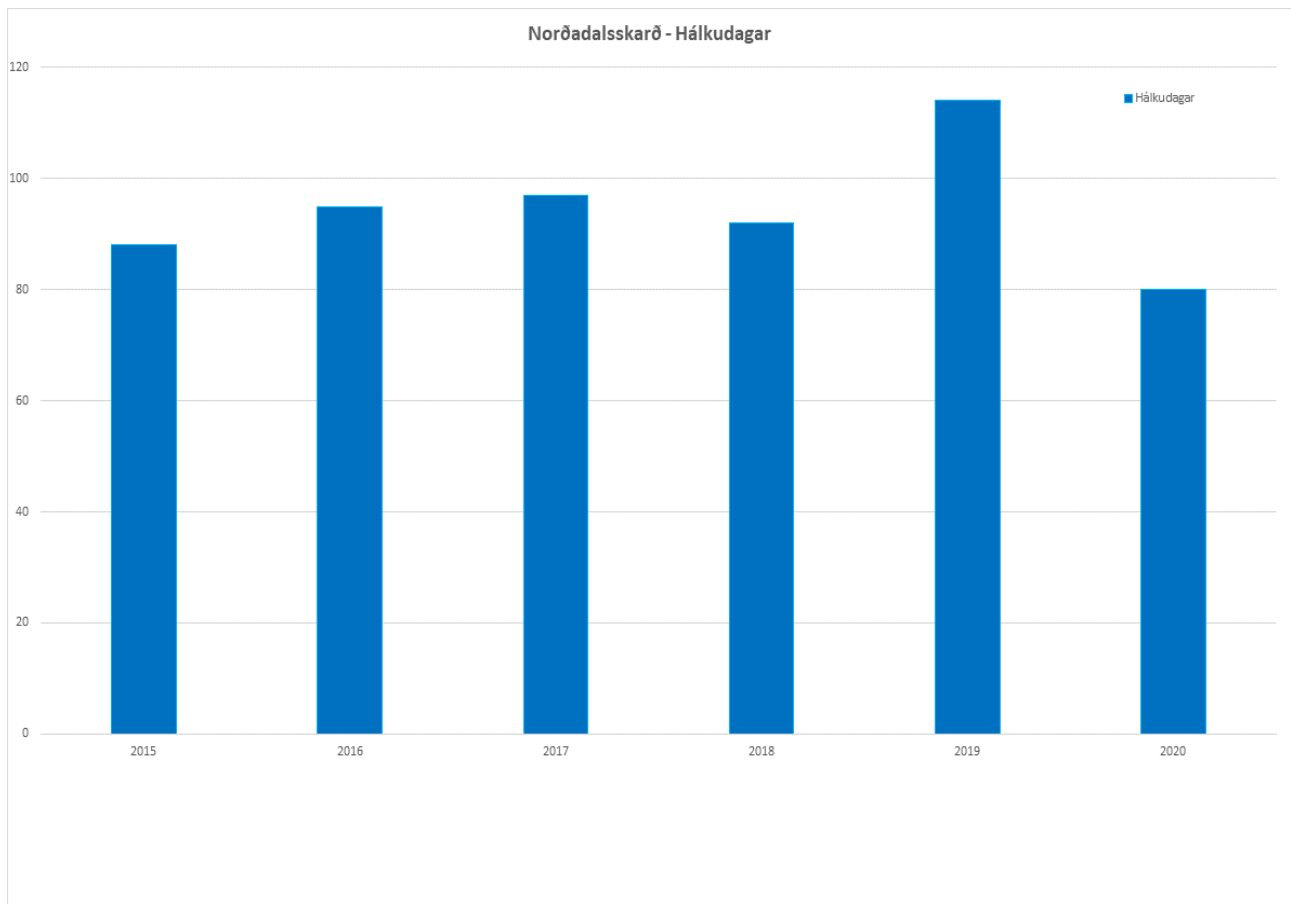

Arresten ligger midt imellem Norðadalsskarð og Hunsarabotn, som begge er områder, der er meget udsatte for blæst. Vinden alene kan være en udfordring i forbindelse med kørsel til og fra arresten. Der er mange dage især om vinteren, hvor køreforholdene må betegnes som meget vanskelige og hvor civilt personale, pårørende mv. frarådes at køre til stedet. Det drejer sig om ca. 20-50 dage i løbet af en vinter.

Arresten ligger i et bjergområde, hvilket medfører stor risiko for islag om vinteren. Tabellen og diagrammet viser dage med islag i årene 2015 til 2020. I gennemsnit er der 3 til 4 måneder med sne/islag om året i denne periode.

År	Dage med islag
2015	88
2016	95
2017	97
2018	92
2019	114
2020	79

Dage med islag ved Norðadalsskarð 2015 – 2020

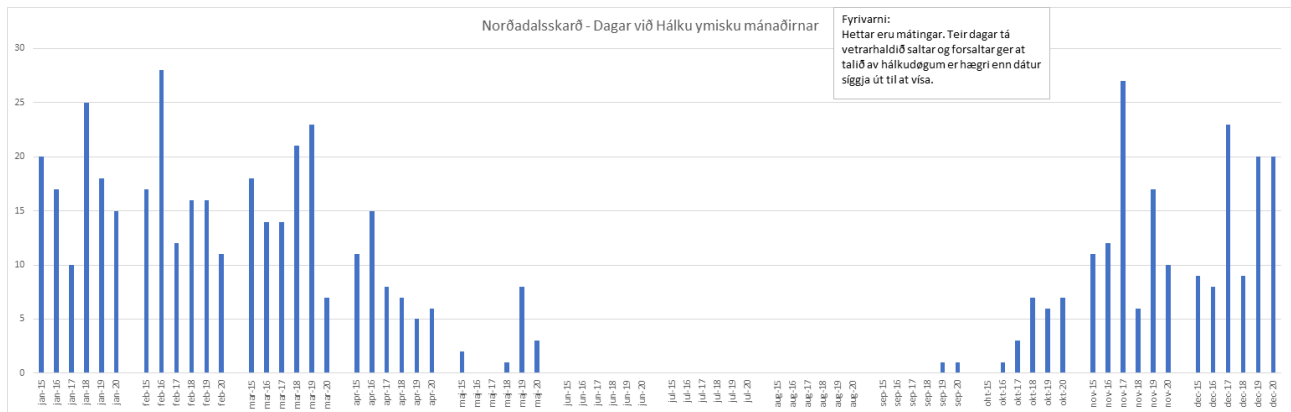

Kombinationen af islag og vind kan være farlig, da man let mister kontrollen over køretøjet. Der sker glatføreuheld i dette område hvert år, på trods af begrænset trafik. For arrestens personale er dette nok sket 5 – 10 gange på trods af, at personalet er kørevandt og kører forsigtigt.

Eksternt personale, så som læge, misbrugsbehandlere, lærere m.v. og pårørende bliver bedt om ikke at køre de dage, hvor der både er islag og vind.

Vintermånederne fra og med slutten af oktober til midt i april er den periode, hvor der er størst risiko for både vind og islag.

I diagrammet under ses dage med islag fordelt på måneder og år fra 2015 til 2020.

Som det ses, kan der være en del variationer fordelt på måneder og år. Det er dog intet år under 8 dage med islag fra december til med februar. Nogen år har der været mellem 25 og 28 dage med islag i november, januar og februar.

I vinterperioden er der også dage med sne. Udfordringen med sne er både at det fyger, så der ingen sigtbarhed er, men også at det sner så meget, at snepløve ikke kan følge med.

Fordi arresten ligger så afsides og trafikken i området er meget begrænset, indstilles snerydningen ofte fra kl. 19 til næste dag. Den manglende snerydning betyder, at det ikke er kørende til og fra arresten. Dette er en kæmpe udfordring, da det ofte er brug for at køre indsatte til hospitalet eller at tilkalde politiet af sikkerhedsmæssige årsager. Personalet i arresten har været indesneet i op til 3 døgn.

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Centerstaben
Att. Enhedsleder Dorthe Sylow Hermansen

Herstedvester Fængsel fremsender hermed bidrag til besvarelse af mail af 23. april 2021 vedrørende færøske sædelighedsdømte, hvor der efterspørges en beskrivelse af, hvilke typer af behandlinger, en sædelighedsdømt skal kunne gennemføre, såfremt der efter endt visitation vurderes at være et behandlingsbehov.

Formålet med beskrivelsen er efter det oplyste, at de færøske myndigheder får mulighed for at undersøge, om det evt. er noget, som vil kunne varetages af de færøske sundhedsmyndigheder fremadrettet.

Besvarelsen er udarbejdet i samarbejde med fagledende overlæge Ulla Almegaard og enhedschef Maj-Britt Nielsen.

Indledningsvis skal nævnes, at der *alene* i besvarelsen nedenfor er redegjort for indsatsen i relation til korttidsstraffede sædelighedsdømte med domme op til 5 år. For dømte med længerevarende domme, herunder tidsubestemte domme, vil udredning og eventuel iværksættelse af behandling, herunder kønsdriftsdæmpende behandling, være forbundet med et længerevarende og ressourcetungt udredningsforløb, ligesom iværksættelse af kønsdriftsdæmpende behandling forudsætter psykiatrisk og somatisk udrednings- og opfølgingsforløb.

Visitationsordningen i Herstedvester Fængsel er landsdækkende og varetager udredning og vurdering af evt. behandlingsbehov for sædelighedsdømte med en dom på mere end 3 måneder og op til ca. 5 år; for de færøsk dømte fra 6 måneders fængsel.

Forløbet i visitationsafdelingen varetages af en til afdelingen fast tilknyttet psykolog og er af ca. 6 ugers varighed. Dette udredningsforløb består typisk af modtagelsessamtale, sexologisk anamnese og feedback til afsoneren. Ved psykologsamtalerne gennemføres modtagelsessamtalen med henblik på indhentning af sociale og psykologiske oplysninger. Denne efterfølges oftest af en sexologisk anamnese, der udarbejdes i behandlergruppen.

Som en del af udredningen og den senere visitation til evt. behandling anvendes et såkaldt risikovurderingsinstrument Static-99R altid. Dette mhp. en samlet vurdering af recidivrisiko.

Under visitationen vil man i nogle tilfælde vurdere, at afsoneren skal udredes med f.eks. psykologisk testning, hvilket der kan være flere årsager til. Der kan også være behov for psykiatrisk vurdering/drøftelse af enkelte indsatte, som varetages af Herstedvester Fængsels psykiatere.

Desuden laves der LS/RNR af socialrådgiverne.

Den endelige visitationen er tværfaglig, idet bl.a. også fængselsbetjentene på afdelingen bidrager med deres observationer under afsoningen.

Under forløbet i visitationsafdelingen indgår også et gruppeforløb bestående af ca. 6 sessioner, hvor der arbejdes med refleksion bl.a. vedrørende udvikling, seksualitet og intimitet samt forandring og valg. Dette forløb bidrager også til at vurdere motivation og behandlingsegnethed.

Udredningen munder ud i en samlet klinisk vurdering vedrørende behandlingsbehov, recidivrisiko til ligeartet kriminalitet, behandlingsegnethed og -motivation.

Efter endt udredning peges på relevante behandlingstiltag mhp. at nedbringe den vurderede recidivrisiko, ligesom den indsatte overføres til fortsat afsoning i åbent fængsel/halvåben afdeling. Relevante behandlingstiltag er typisk sexologisk behandling som varetages i en af landets sexologiske klinikker i form af et terapeutisk forløb, som afsoneren meddeles tilladelse til at få udgang til at deltage i under afsoningen, misbrugsbehandling som varetages i fængslet og evt. med ambulant opfølgning som et vilkår, deltagelse (og vurdering af effekt) i Kriminalforsorgens programvirksomhed (f.eks. Dialog mod vold) eller medicinsk behandling af psykiatrisk lidelse.

Efter løsladelse kan der være vilkår om tilknytning til KiF og evt. vilkår om fortsat ambulant sexologisk behandling, ambulant misbrugsbehandling eller f.eks. fortsat vilkår om psykiatrisk opfølgning og behandling.

Med venlig hilsen

Hanne Høegh Rasmussen
Institutionschef

Sexologisk behandling på Færøerne

Psykiatrisk afdeling på Landssygehuset tilbyder sexologisk behandling til personer som er dømt for en seksualforbrydelse. Der har været tale om domme for misbrug af børn, børnepornografi og pædofili.

Dette har været en opgave i ca. 20 år, som startede som en forsøgsordning i Danmark med sexologisk behandling, og hvor Færøerne blev tilknyttet. I den forbindelse blev der bevilget en halv psykolog.

I dag varetages denne opgave af de to psykiatere og psykologer, som er ansatte i Psykiatrisk afdeling. De er ikke specialister i sexologisk behandling, men deltager i efteruddannelsestilbud indenfor dette fagområde. Der har gennem de sidste år været et tiltagende antal personer i behandling. Da det er tale om tunge sager, er det nødvendigt at fordele sagerne mellem flere personer.

Behandlingen der tilbydes, er adfærdsregulerende og/eller kønsdriftsregulerende. Samtalerne vil typisk starte med en samtale om ugen, siden 14. hver dag eller længere imellem.

Psykiatrisk afdeling vurderer, at de kan påtage sig yderligere sexologisk behandling. Det vil være nødvendigt med 1-2 psykologer yderligere.

Derudover vil det være nødvendigt med efteruddannelse for at opnå specialiseret indsigt i sexologisk behandling. Det vil også være nødvendigt med et godt samarbejde med Herstedvester eller en sexologisk klinik om kompetenceudvikling, uddannelse og supervision.

Overlægen på psykiatrisk afdeling forventer at afdelingen på længere sigt også vil kunne overtage udredning og vurdering af behandlingsbehov.

- Udredning på Herstedvester 6 uger.
- Samarbejdsaftale mellem psykiatriske afd. og Herstedvester eller en sexologisk klinik om kompetenceudvikling, uddannelse og supervision.
- Opnormering med 1-2 psykiater/psykolog.

Notat om pensioner

Den dansk-færøske arbejdsgruppe har bedt om en nærmere beskrivelse af pensionerne, herunder hvad formålet er (hvad de skal kunne) og betingelserne omkring disse.

I den anledning kan det oplyses:

Kriminalforsorgen har i alt syv pensioner i Danmark. Geografisk er de placeret med tre i Københavnsområdet, én på Fyn og tre i Jylland. Samlet råder pensionerne over i alt 203 pladser. To af pensionerne har familieafdelinger, der tilbyder en specifik familiebehandling til afsonere med børn. Alle pensioner modtager såvel kvinder som mænd.

Opholdet på kriminalforsorgens pensioner er ofte en del af udslusningen til samfundet i den sidste del af en afsoning med henblik på at lette overgangen fra fængsel til frihed ved at støtte og hjælpe den enkelte med at skabe en situation, der gør hende/ham bedre i stand til at leve en tilværelse uden kriminalitet.

Dømte kan i forlængelse af afsoning i fængsel få tilladelse til at blive udstationeret til en pension og afsone resten af dommen der. Udstationeringer til pensioner sker typisk for afsonere med længerevarende domme i slutningen af deres afsoning. Formålet med en udstationering er at opnå en gradvis overgang tilbage til friheden.

På pensionerne bor også dømte med tilladelse til alternativ afsoning uden for et fængsel. En sådan tilladelse er begrundet i et behov for særlig behandling eller pleje af hensyn til fx den dømtes alder (også unge under 18 år), helbred eller andre særlige omstændigheder, som kan imødeses på anbringelsesstedet, der ud over kriminalforsorgens pensioner kan være hospital, familiepleje, egnet hjem eller institution. I daglig tale kaldes disse dømte for ”§78-anbragte” under henvisning til straffuldbyrdslovens § 78.

Derudover kan tilsynsklienter opholde sig på en pension, ligesom sigtede, der anbringes efter retsplejelovens § 765, stk. 2, og undtagelsesvist andre personer har samme mulighed.

Der fastsættes en række vilkår for opholdet på pensionen, herunder overholdelse af pensionens regelsæt om blandt andet at indgå i beskæftigelse og at overholde ude- og hjemmetider. Dertil kan komme konkrete vilkår som fx misbrugsbehandling og overholdelse af ”fængselsvilkår”, som betyder, at den pågældende skal følge de samme regler, som gælder for udgang fra åbne fængsler, i modsætning til dem, der er på ”pensionsvilkår”, hvor man har tilladelse til at være væk fra pensionen inden for de tidsrum, der følger af husordenen.

Alle beboere deltager i arbejde eller uddannelse på eller uden for pensionen. Beboerne deltager også i forskellige programmer, der skal lede til et liv uden kriminalitet. Beboerne kan derfor få hjælp og

støtte til at finde bolig, genoptage kontakten til familie, finde et job eller en praktikplads, komme i gang med en uddannelse, få styr på mulig gæld og det månedlige budget, og få sociale færdigheder, så man bedre kan begå sig i forskellige sociale sammenhænge

Det er frivilligt at være på en pension, og hvis man ikke ønsker at bo der, kan man vende tilbage til fængslet.

Overtrædelse af vilkårene kan medføre bortvisning fra pensionen, hvilket som udgangspunkt betyder, at afsoneren vil blive overført til fængsel.

Beboere, som har en arbejdsindtægt eller får en offentlig ydelse, skal betale for opholdet på pensionen.

Personalet på pensionerne består af døgnmedarbejdere med blandet faglig baggrund såsom socialrådgivere, pædagoger, lærer, fængselsbetjente og administrative medarbejdere. På de to pensioner med familiehuse er der desuden en familiebehandler.

Notat om Pensioner og om mulige undervisnings- og arbejdstilbud og andre socialpædagogiske tilbud til arresten i Mjörkadali

Pension

Lagmandskontoret har været i kontakt med Blái Krossur (Blå Kors) (BK), Sociale Enhed, vedrørende pensioner.

BK, Sociale Enhed har allerede et samarbejde med Kriminalforsorgen på Færøerne vedrørende motivationsbehandling af fanger i arresten. Dette samarbejde har været prøvet i et år, og har fungeret virkelig godt. Flere indsatte er de seneste år løsladt fra arresten til BK, Sociale Enheds omsorgshjem. Det har været et godt samarbejde med BK omkring dette.

Tanken er, at BK bliver en blandet institution, med plads til 8-9 personer. 5-6 personer der er i behandling for stofmisbrug og/eller har sociale problemer og skal hjælpes videre ud i samfundet. De resterende 3 pladser bliver så reserveret til fanger, der skal udsluses til samfundet.

Det er ikke realistisk med en pension udelukkende for fanger, der skal udsluses i samfundet, da klientellet på Færøerne er for lille til dette. Der findes også blandede pensioner i Danmark, fx Pension Skejby, hvor man ser en positiv effekt ved et blandet klientel.

Hvis BK fremover skal påtage sig denne opgave, kræves der dog til førelse af flere ressourcer, både økonomiske ressourcer og medarbejder ressourcer. BK vurderer at behovet er mindst 3 fastansatte medarbejdere.

Undervisnings- og arbejdstilbud

Den selvejende institution Dugni, der hører under det færøske socialministerium, omfatter både en skole, en produktionsskole og et værksted, der tilbyder undervisning og praktisk arbejde til mennesker med personlige, sociale og psykiske udfordringer. Dugni arbejder tværfagligt med pædagogiske, undervisningsmæssige, socialfaglige og behandlingsmæssige kompetencer, hvor udgangspunktet bliver taget i kompetenceudvikling af det enkelte individ.

Lagmandskontoret har været i forbindelse med Dugni om et muligt samarbejde med fængslet i Mjörkadali vedrørende både undervisning og arbejdstilbud. Dugni var meget positive overfor et sådant samarbejde, der dog ville kræve til førelse af mindst 1 medarbejder, hvis man skal tilbyde et undervisningstilbud inde i fængslet. Produktionsskolen og værkstedet ville kunne indgå i et samarbejde med fængslet om at finde passende arbejdsopgaver

Andre socialpædagogiske tilbud

De sociale myndigheder iværksatte i 2019 projektet Megna Títt Lív (MTL), der kan oversættes til Magt Dit Liv. MTL er et samarbejde på tværs af sektorer og faggrupper. Ejere af projektet er de sociale myndigheder, psykiatrien og kriminalforsorgen. Formålet med projektet er gradvist og målrettet at hjælpe unge, som har omfattende og sammensatte psykiske, sociale og stofmisbrugs

problematikker til et værdigt, ordnet, stoffrit og indholdsrigt liv. De unge skal føle at lykkes og at de magter deres liv. Tilbuddet skal være gennemskueligt og nemt tilgængeligt.

MTL koordinerer en tidlig indsats, dvs. hvilken indsats skal igangsættes med det samme og hvordan skal man agere fremover for at få disse mennesker tilbage på ret køl.

MTL har et tæt samarbejde med arresten, de sociale myndigheder, institutioner for unge, Blái Krossur (Blå Kors) og forskellige behandlingsinstitutioner

MTL har flere klienter, som hører til i Kriminalforsorgen, både indsatte og klienter i tilsynsforløb. De har i høj grad ydet støtte til nogen af de svageste klienter, og har formået at rumme nogle af de mere udadreagerende klienter.

MTL har også assisteret ved overførsel til Danmark af klient, der af sikkerhedsmæssige årsager måtte transporteres med skib.

Derudover har MTL også forskellige projekter kørende som fx gåture i naturen med en mentor, sy værksted o.a.

Analyse af Kriminalforsorgen på Færøerne - delanalyse 1, datagrundlag

Indhold

1.	Indledning	3
2.	Kapacitet og belæg i Færøerne Arrest	3
2.2	<i>Køn</i>	4
2.3	<i>Alder</i>	4
3.	Afsonere i Færøerne Arrest	6
3.1	<i>Straflængde</i>	6
3.2	<i>Hovedkriminalitet</i>	7
4.	Færinger, som overføres til videre afsoning eller varetægtsfængsling i Danmark	9
5.	Færinger, som påbegynder afsoning eller varetægtsfængsling i Danmark	10

Indledning

Det blev i forbindelse med Finanslov 2021 vedtaget, at der som en del af Nordatlantpuljen afsættes 1,5 mio. kr. i 2021 til udarbejdelse af en analyse med henblik på forbedring af forholdene i kriminalforsorgen på Færøerne.

Analysen udarbejdes af Direktoratet for Kriminalforsorgen i regi af Center for Økonomi og Kapacitet i tæt samarbejde med Center for Straffuldbyrkelse samt Kriminalforsorgen Hovedstaden, hvor kriminalforsorgen på Færøerne organisatorisk hører under.

Analysen består af i alt tre nedenstående delanalyser:

- 1) Tilvejebringelse af data vedrørende færøske indsatte
- 2) Beskrivelse af aktuelle udfordringer for færøske afsonere, varetægtsarrestanter samt fysiske forhold i arresthuset i øvrigt
- 3) Løsningsforslag, herunder i relation til de nuværende faciliteter i Mjørkedal, udvidelse af eksisterende lejemål eller indgåelse af nyt lejemål samt etablering af ny institution

Denne analyse vedrører delanalyse 1, som har til formål at give et faktuel grundlag omkring belægget i Færøerne Arrest, herunder oplysninger omkring domslængde, hovedkriminalitet, alder og køn, samt oplysninger omkring fælinger med færøsk bopæl, som afsoner i Danmark eller er overført til Danmark i forbindelse med varetægtsfængsling.

En stor del af data i delanalyse 1 er baseret på sagsbehandlingssystemet "Klientsystemet". Der tages således forbehold for eventuelle fejlregistreringer.

Kapacitet og belæg i Færøerne Arrest

Arresthuset på Færøerne har i alt 14 pladser (fordelt på tre etager) og huser både varetægtsarrestanter og afsonere med, som udgangspunkt, domme op til 18 måneder.

Tabel 1 viser bl.a., at årsgennemsnittet for antallet af indsatte i arresthuset i perioden 2015-2020 har ligget på mellem 8 og 11 indsatte. Dette svarer til en gennemsnitlig kapacitetsudnyttelse på mellem 58,6 – 78,4 pct. Det skal i den forbindelse bemærkes, at Færøerne Arrest i perioder af 2016 og igen i 2019 har haft nedjusteret kapacitet som følge af renoveringer. Nedjusteringen i kapaciteten fremgår dog ikke af tabel 1, og dermed ej heller en øget kapacitetsudnyttelse som følge heraf.

Afsonere har frem til 2019 udgjort den største andel af det samlede belæg, men i 2020 har andelen af afsonere dog udgjort ca. 1/3. Det er kriminalforsorgens umiddelbare vurdering, at tallene for 2020 bl.a. skal ses i sammenhæng med covid-19 situationen. Hertil kommer, at varetægtsfængslede har haft en længere opholdstid i 2020, hvilket også har bevirket, at der er tilsagt færre til afsoning i arresthuset i 2020. Hvorvidt den forlængede opholdstid skyldes covid-19 situationen, kan kriminalforsorgen umiddelbart ikke vurdere.

Tabel 1: Gennemsnitlig daglig kapacitet, belæg og udnyttelsesprocent i Færøerne Arrest

	Kapacitet	Varetægt	Fængsel	Hæfte	Udlændingelov	Bødeforvandling	Belæg i alt	Udnyttelsesprocent
2020	14,0	7,1	3,8	0,0	0,0	0,0	11,0	78,4
2019	14,0	2,9	6,2	-	-	0,2	9,3	66,8
2018	14,0	3,5	7,3	0,0	-	0,1	10,9	78,2
2017	14,0	3,0	6,2	-	-	0,1	9,2	65,8
2016	14,0	2,2	5,9	-	-	0,1	8,2	58,6
2015	14,0	1,8	7,4	-	0,0	0,3	9,3	67,9

Kilde: Kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem den 27. januar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Køn

Det er som alt overvejende hovedregel mænd, som sidder i arresthuset på Færøerne. Tabel 2, 3 og 4 viser fordelingen mellem mandlige og kvindelige indsatte på henholdsvis en given dato samt i forhold til antal indsættelser fordelt på varetægtsarrestnet (tabel 3) og dømte (tabel 4).

Tabel 2: Køn, indsatte i Færøerne Arrest på en dato

	2015 15. dec.	2016 13. dec.	2017 12. dec.	2018 11. dec.	2019 10. dec.	2020 15. dec.
	n	n	n	n	n	n
Kvinder	0	2	0	2	0	1
Mænd	9	12	8	10	12	10
I alt	9	14	8	12	12	11

Kilde: Kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem den 27. januar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Tabel 3: Indsættelser af varetægtsarrestanter (ej anholdte) fordelt på køn, 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gen-nem-snit
	n	n	n	n	n	n	
Kvinde	.	2	1	5	1	1	1,7
Mand	19	20	23	17	29	23	21,8
I alt	19	22	24	22	30	24	-

Kilde: Kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem den 2. februar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Tabel 4: Indsættelser af dømte fordelt på køn, 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gen-nem-snit
	n	n	n	n	n	n	
Kvinde	1	2	1	2	1	1	1,3
Mand	59	38	36	49	40	17	39,8
I alt	60	40	37	51	41	18	-

Kilde: Kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem den 2. februar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Tabel 3 og 4 viser desuden, hvor mange indsættelser der sker i Færøerne Arrest hvert år og giver således også et billede af "belastningen" i forhold til at tage imod nye indsatte, herunder klargøring af celler mv. Tallene i tabel 3 og 4 indeholder ikke anholdelser, hvilket således kommer ud over.

Antallet af indsættelser i forhold til varetægtsarrestanter har i perioden 2015-2020 ligget på mellem 19 og 30 indsættelser om året. For dømte har antallet af indsættelser ligget på mellem 37 og 60, hvis man ser bort fra 2020, der, som tidligere nævnt, efter kriminalforsorgens umiddelbare vurdering har været et atypisk år som følge af covid-19 situationen.

Alder

Tabel 5-7 viser fordelingen af indsatte i forhold til alder, hvor tabel 5 er opgjort på en given dato, mens tabel 6 og 7 viser antallet af indsættelser fordelt på alder for henholdsvis varetægtsarrestanter og dømte.

Tabel 5: Alder, indsatte i Færøerne Arrest på en dato

	2015 15. dec.	2016 13. dec.	2017 12. dec.	2018 11. dec.	2019 10. dec.	2020 15. dec.
	n	n	n	n	n	n
Under 18 år	0	0	0	0	0	0
18-19 år	1	0	0	1	0	0
20-24 år	1	2	2	3	2	2
25-29 år	2	1	1	2	7	2
30-34 år	1	3	0	1	2	1
35-39 år	1	1	0	1	0	1
40-44 år	1	2	1	3	0	2
45-49 år	1	2	1	0	0	1
50-59 år	0	1	2	0	1	0
Over 60 år	1	2	1	1	0	2
I alt n	9	14	8	12	12	11

Kilde: Kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem den 27. januar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Tabel 6: Indsættelser af varetægtsarrestanter (ej anholdte) på Færøerne fordelt på alder

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gennem- snit
	n	n	n	n	n	n	
Under 18 år	1	.	.	.	1	.	0,3
18-19 år	3	2	.	2	.	.	1,2
20-24 år	5	1	12	6	6	2	5,3
25-29 år	3	4	5	3	8	4	4,5
30-34 år	.	5	1	2	3	3	2,3
35-39 år	.	.	3	.	2	7	2
40-44 år	1	4	1	6	4	4	3,3
45-49 år	4	2	1	1	6	1	2,5
50-59 år	2	2	1	.	.	1	1
Over 60 år	.	2	.	2	.	2	1
I alt	19	22	24	22	30	24	-

Kilde: Kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem den 2. februar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Tabel 7: Indsættelser af dømte fordelt på alder

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gennemsnit
	n	n	n	n	n	n	
Uoplyst	.	.	.	1	.	.	
Under 18 år							0
18-19 år	2	2	1	1	.	.	1
20-24 år	11	7	7	6	3	3	6,2
25-29 år	13	7	4	7	18	3	8,7
30-34 år	3	4	2	6	4	2	3,5
35-39 år	5	1	1	5	1	4	2,8
40-44 år	6	4	9	12	3	3	6,2
45-49 år	4	4	2	3	4	.	2,8
50-59 år	10	8	8	8	5	1	6,7
Over 60 år	6	3	3	2	3	2	3,2
I alt	60	40	37	51	41	18	-

Kilde: Kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem den 2. februar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Som det bl.a. fremgår af tabel 6, har der de seneste 5 år kun været indsat 2 varetægtsarrestanter under 18 år i Færøerne Arrest og ingen dømte under 18 år.

Afsonere i Færøerne Arrest

Færøerne Arrest huser, som tabel 1 viser, både varetægtsarrestanter og afsonere. Som udgangspunkt kan færing med domme op til 18 måneder afsones deres dom i Færøerne Arrest. Dog kan ordens- og sikkerhedsmæssige forhold medføre, at den dømte overføres til afsoning i Danmark. Såfremt en færing er idømt en ubetinget dom på over 18 måneder, afsones dommen som udgangspunkt i et dansk fængsel.

Antallet af afsonere i Færøerne Arrest har varieret en del i perioden 2015-2020, hvor det højeste antal afsonere var i 2015, hvor der i gennemsnit var 7,4 afsonere, jf. tabel 1.

Straflængde

Tabel 8 nedenfor viser længden på de domme som afsonere, på en bestemt dato, havde påbegyndt afsoning i Færøerne Arrest, mens tabel 9 viser indsættelser fordelt på strafflængde.

Tabel 8: Straflængde, dømte i Færøerne Arrest på en dato

	2015 15. dec.	2016 13. dec.	2017 12. dec.	2018 11. dec.	2019 10. dec.	2020 15. dec.
	n	n	n	n	n	n
Til og med 3 måneder	2	6	2	2	4	0
Over 3 t.o.m. 6 mdr.	1	0	2	1	0	1
- 6 til og med 9 mdr.	1	0	1	0	1	0
- 9 til og med 12 mdr.	0	2	0	1	2	0
- 1 år til og med 2 år	1	2	0	2	1	2
- 2 år til og med 5 år	0	0	0	0	1*	1*
- 5 år til og med 10 år	1*	0	2*	1*	0	1*
- 10 år	0	0	0	0	0	0
Forvaring	0	0	0	0	0	0
Livstidsdømte	0	0	0	0	0	0
I alt n	6	10	7	7	9	5

*Pågældende overført til videre afsoning i Danmark

Kilde: Kriminalforsorgens Klientsystem den 27. januar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Tabel 9: Indsættelser af dømte på Færøerne fordelt på strafflængde

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gen- nemsnit
	n	n	n	n	n	n	
uoplyst			1			1	-
Til og med 3 mdr.	50	26	30	34	28	11	29,8
Over 3 t.o.m. 6 mdr.	7	5	3	6	5	1	4,5
- 6 til og med 9 mdr.	1	1	2	3	1	1	1,5
- 9 til og med 12 mdr.	-	2	-	2	4	-	1,3
- 1 år til og med 2 år	1	5	-	5	-	3	2,3
- 2 år til og med 5 år	-	1	-	1	3	1	1
- 5 år til og med 10 år	1	-	1	-	-	-	0,3
- 10 år	-	-	-	-	-	-	-
Forvaring	-	-	-	-	-	-	-
Livstidsdømte	-	-	-	-	-	-	-
I alt	60	40	37	51	41	18	-

Kilde: Kriminalforsorgens Klientsystem den 2. februar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Det fremgår bl.a. af tabel 9, at mange indsættelser vedrører afsoning af ganske korte domme på op til 3 måneder.

Hovedkriminalitet

Tabel 10 og 11 viser, hvilken hovedkriminalitet, der ligger bag, opgjort på en given dag (tabel 10) og i forhold til antal indsættelser (tabel 11). Det skal bemærkes, at en afsoner kan være dømt for flere forskellige forhold, men det er kun muligt for kriminalforsorgen at trække data opgjort efter hovedkriminalitet. Det bemærkes i øvrigt, at der i tabel 10 indgår varetægtsarrestanter, som er registreret under "uoplyst/arrestanter". Varetægtsarrestanter indgår dog ikke i tabel 11.

Tabel 10, Hovedkriminalitet, indsatte i Færøerne Arrest på en dato

	2015 15. dec.	2016 13. dec.	2017 12. dec.	2018 11. dec.	2019 10. dec.	2020 15. dec.
	n	n	n	n	n	n
Drab (forsætligt)	0	0	0	0	0	0
Vold i øvrigt	3	2	1	2	3	0
Ildspåsættelse	1	0	0	0	0	0
Anden personfarlig kriminalitet	1	1	0	0	0	0
Voldtægt	0	0	0	0	0	2
Anden sædelighedskriminalitet	0	1	0	0	0	1
Narkotikakriminalitet (straffelovens § 191)	0	0	1	0	0	0
Narkotikakriminalitet (lov om euforiserende stoffer)	0	1	3	1	4	0
Røveri	0	0	0	0	0	0
Tyveri, hæleri samt brugstyveri	0	0	0	0	0	0
Anden berigelseskriminalitet	0	0	0	0	0	0
Hærværk	0	0	0	1	0	0
Færdselslovskriminalitet	0	1	0	1	0	0
Straffelov i øvrigt	1	1	2	2	0	1
Særlov i øvrigt	0	3	0	0	2	1
Uoplyst/arrestanter*	3	4	1	5	3	6
I alt	9	14	8	12	12	11

*Uoplyst/arrestanter er personer, der ikke er afsonere.

Kilde: Kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem den 27. januar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Tabel 11: Indsættelser af dømte på Færøerne fordelt på hovedkriminalitet, 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gen-nem-snit
	n	n	n	n	n	n	
Drab (forsætligt)							
Vold i øvrigt	17	17	12	15	9	2	12
Ildspåsættelse	1	.	.	.	.	.	0,2
Anden personfarlig kriminalitet	1	1	.	.	.	.	0,3
Voldtægt	.	2	.	2	.	3	1,2
Anden sædelighedskriminalitet	.	4	.	1	.	1	1
Narkotikakriminalitet (straffelovens § 191)	1	1	1	.	.	.	0,5
Narkotikakriminalitet (lov om euforiserende stoffer)	5	1	8	10	14	2	6,7
Røveri							-
Tyveri, hæleri samt brugstyveri	3	.	.	.	.	.	0,5
Anden berigelseskriminalitet	.	1	.	.	.	.	0,2
Hærværk	.	.	.	1	1	.	0,3
Færdselslovskriminalitet	9	2	2	12	4	7	6
Straffelov i øvrigt	21	6	11	9	10	2	9,8
Særlov i øvrigt	2	4	3	1	1	.	1,8
Vilkårsovertrædelser	.	1	.	.	.	1	0,3

Udlændingeloven	.	.	.	.	2	.	0,3
I alt	60	40	37	51	41	18	-

Kilde: Kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem den 2. februar 2021. Tal for 2020 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.

Det fremgår bl.a. af tabel 11, at indsættelser af afsonere, som er dømt for "vold i øvrigt", "lov om euforiserende stoffer", "fødselsloven" samt "straffeloven i øvrigt" udgør en ikke ubetydelig andel.

Færing, som overføres til videre afsoning eller varetægtsfængsling i Danmark

Kriminalforsorgen på Færøerne har ud fra en manuel gennemgang af sagerne i Færøerne Arrest skønnet, at der i perioden 2015-2020 er blevet overført 33 afsonere og 5 varetægtsarrestanter til Danmark med henblik på henholdsvis fortsat afsoning og fortsat varetægtsfængsling. Det skal bemærkes, at oplysninger om overførsler til Danmark ikke kan trækkes i kriminalforsorgens sagsbehandlingssystem (Klientsystemet) og nedenstående opgørelse er således baseret på en skønsmæssig vurdering på baggrund af en manuel gennemgang af samtlige indsatte i opgørelsesperioden. Der tages således forbehold for nedenstående tal.

Tabel 12: Årsag til overførsel til dansk fængsel eller arrest, perioden 2015-2020

	Antal overførsler, hvor der under afsoning i Færøerne Arrest overføres til Danmark mhp. fortsat afsoning	Antal overførsler hvor der under varetægtsfængslingen i Færøerne Arrest overføres til Danmark mhp. fortsat varetægtsfængsling
Der er tale om straf på fængsel i over 1 år og 6 mdr.	6	
Der er tale om en sædelighedsdom, hvor den dømte skal forbi Herstedvester Fængsel	3	
Den indsatte adfærd rummes ikke i arresten (sikkerhedsmæssige forhold, fx vold mod ansatte eller medindsatte)	15	4
Anklagemyndigheden ønsker indsatte overført til Danmark, da straffesagen varetages i Danmark		0
Indsatte ønsker det selv pga. familiemæssige forhold (fx børn, der bor i Danmark)	4	0
Pladsmæssige forhold i Færøerne Arrest	1	0
Andet	4	1
I alt	33	5

Som det fremgår ovenfor, skønnes 6 afsonere at være blevet overført til Danmark med henblik på fortsat afsoning som følge af dommens længde. I 4 af sagerne skønnes overførslen at være sket til lukkede fængsler/afdelinger, og i én sag overførsel til en institution uden for kriminalforsorgen. Der skønnes således ikke at have været overførsler til åbne fængsler i Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at fremfinde yderligere oplysninger om den sidste overførselssag.

Færing, som påbegynder afsoning eller vare-tægtsfængsling i Danmark

Træk af data fra det danske klientsystem viser, at ikke alle færing påbegynder afsoning af dom eller vare-tægtsfængsling i Færøerne Arrest. I perioden 2015-2020 blev 10 færing med bopæl på Færøerne indkaldt til afsoning i dansk fængsel direkte fra fri fod. Det skal bemærkes, at det har været afgørende for indsamlingen af data, at de pågældende indsatte har været markeret med "statsborgerskab Færøerne" i Klientsystemet. Kriminalforsorgen er bekendt med, at der ikke er noget, som hedder "færøsk statsborgerskab", men det er rent systemteknisk kun muligt at registrere færing på denne måde i det danske Klientsystem. Der tages således forbehold for nedenstående data.

Tabel 13: Færing med bopæl på Færøerne, der har været indkaldt til afsoning i Danmark fra fri fod efter strafforfølgning på Færøerne

	Afsonere, der er indkaldt fra fri fod til afsoning i Danmark
Der er tale om straf på fængsel i over 1 år og 6 mdr.	0
Der er tale om en sædeligheds-dom, hvor den dømte skal forbi Herstedvester Fængsel	9
Pladmæssige forhold i Færøerne Arrest	0
Andet	1
I alt	10

Det fremgår af tabel 13, at de situationer, hvor en afsoning er påbegyndt i Danmark skyldes, at der er tale om dom for sædelighedskriminalitet.

Analyse vedrørende kriminalforsorgen på Færøerne

- delanalyse 2, beskrivelse af
nuværende udfordringer

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
1.1	Afgrænsning og metode	3
2	Færøerne Arrest	4
2.1	Fakta omkring Færøerne Arrest	4
2.2	Afsoning i Færøerne Arrest	4
2.2.1.	Praksis for hvem, der afsoner i Færøerne Arrest og antal	4
2.2.2.	Regime	5
2.2.3.	Udgang, herunder frigang	6
2.2.4.	Unge under 18 år og kvinder	6
2.3.	Generelle forhold omkring indsatte i Færøerne Arrest	7
2.3.1.	Beskæftigelse, herunder uddannelse	7
2.3.2.	Besøg	8
2.3.3.	Selvforplejning	9
2.3.4.	Gårdtur	9
2.3.5.	Særligt omkring udadreagerende indsatte	9
2.4.	Varetægtsfængslede isoleret efter rettens bestemmelser	10
2.4.1.	Praksis for varetægtsfængslede isoleret efter rettens bestemmelser	10
2.4.2.	Varetægtsfængslede, isoleret efter rettens bestemmelse	10
2.5.	Arrestens placering og forhold omkring lejemål	10
2.5.1.	Vejrforhold	10
2.5.2.	Lejemål	11
2.6.	Sikkerhedsmæssige forhold	11
3.	Færinger indsat i dansk institution	12
3.2.	Afsoning i Danmark	12
3.2.1.	Praksis for hvem, der afsoner i Danmark og antal	12
3.2.2.	Besøg og udgang	13
3.2.3.	Frigang	13
3.2.4.	Samarbejde mellem myndigheder omkring løsladelse	13
3.2.5.	Kultur og kost	14
3.2.6.	Særligt vedrørende sædelighedsdømte	14
3.3.	Varetægtsfængsling i Danmark	15
3.3.1.	Besøg og udgang	15
4.	Oversigt over identificerede udfordringer	16

1 Indledning

Det blev i forbindelse med Finanslov 2021 vedtaget, at der som en del af Nordatlantpuljen afsættes 1,5 mio. kr. i 2021 til udarbejdelse af en analyse med henblik på forbedring af forholdene i kriminalforsorgen på Færøerne.

Som led i denne beslutning har Direktoratet for Kriminalforsorgen i januar 2021 nedsat en analysegruppe, der i tæt samarbejde med Kriminalforsorgen Hovedstaden, hvor kriminalforsorgen på Færøerne organisatorisk hører under, står for at udarbejde analysen. Kommissorium for analysen er vedlagt som bilag 1.

Analysen består af i alt tre nedenstående delanalyser:

1. Tilvejebringelse af data vedrørende færøske indsatte
2. Beskrivelse af aktuelle udfordringer for færøske afsonere, varetægtsarrestanter samt fysiske forhold i arresthuset i øvrigt
3. Løsningsforslag, herunder i relation til de nuværende faciliteter i Mjørkedal, udvidelse af eksisterende lejemål eller indgåelse af nyt lejemål samt etablering af ny institution

Analysens resultater skal indgå i en dansk-færøsk arbejdsgruppe, ledet af Justitsministeriet. Resultatet af denne arbejdsgruppes drøftelser skal indgå i forberedelserne til en kommende flerårsaftale for kriminalforsorgen. Den samlede analyse skal således være endeligt afsluttet senest udgangen af april 2021.

Denne analyse vedrører delanalyse 2, der skal klarlægge de aktuelle udfordringer, der gør sig gældende for færingers afsoning af ubetingede domme samt forhold i øvrigt omkring med Færøerne Arrest. Resultaterne af delanalyse 2 vil danne udgangspunkt for delanalyse 3, hvor de forskellige løsningsforslag til, hvordan (dele af) de identificerede udfordringer kan imødegås, beskrives.

1.1 Afgrænsning og metode

Delanalyse 2 indeholder en faktuel beskrivelse af de strukturelle udfordringer, som analysegruppen har identificeret omkring færingers afsoning af dom i henholdsvis Færøerne Arrest og danske institutioner samt øvrige forhold relateret til Færøerne Arrest.

Analysegruppen har i forbindelse med beskrivelsen af ovenstående forhold så vidt muligt sammenholdt disse med de forhold, der gælder for indsatte i en dansk institution med bopæl i Danmark. Delanalyse 2 er således hovedsagelig deskriptiv, men der er i et vist omfang givet en overordnet vurdering af, hvilke udfordringer der eventuelt bør indgå i delanalyse 3 vedrørende løsningsforslag.

For så vidt angår de færøske afsonere, som afsoner i en dansk institution, har analysegruppen alene koncentreret sig om forholdene for de fænger, som udelukkende har bopæl på Færøerne. Der vurderes således ikke at være udfordringer forbundet med fængerens afsoning i Danmark i de situationer, hvor vedkommende har bopæl i Danmark og således har en eksisterende tilknytning dertil.

De identificerede udfordringer er fremkommet ved tæt inddragelse af fagpersoner fra Færøerne Arrest samt relevante fagenheder i Kriminalforsorgen Hovedstaden samt Direktoratet for Kriminalforsorgen. Henset til den begrænsede tid der er afsat til gennemførelse af analyserne, har det ikke været muligt at gennemføre interviews med færøske indsatte.

Det skal i øvrigt bemærkes, at straffuldbyrdsloven (lov nr. 432 af 31. maj 2001 om fuldbyrdelse af straf mv.), som trådte i kraft i Danmark den 1. juli 2001 med tilhørende administrative forskrifter, ikke gælder på Færøerne. På Færøerne findes regelgrundlaget for straffuldbyrdselse således i straffeloven og retsplejeloven med tilhørende bekendtgørelser, cirkulærer mv. Et udkast til lovforslag om en straffuldbyrdselseslov for Færøerne er i øjeblikket ved at blive færdiggjort. Der lægges med lovforslaget op til en kodificering af nuværende praksis omkring afsoning på Færøerne, og lovforslaget er således tilpasset de nuværende færøske forhold. Lovforslaget vurderes dermed ikke at have betydning for dette analysearbejde. Lovforslaget forventes fremsat i Folketingsåret 2021-2022.

Der vil i delanalyse 2 løbende blive henvist til de data, som fremgår af delanalyse 1, hvorfor denne er vedlagt som bilag 2. Det skal for så vidt angår tallene i delanalyse 1 vedrørende overførsler af indsatte fra Færøerne Arrest til Danmark (tabel 12) bemærkes, at disse tal er skønsmæssige og baseret på oplysninger fra kriminalforsorgen på Færøerne.

En skematisk oversigt over de identificerede udfordringer fremgår i afsnit 4.

2 Færøerne Arrest

2.1 Fakta omkring Færøerne Arrest

Kriminalforsorgen på Færøerne består af en KiF-afdeling (Kriminalforsorgen i Frihed) og en arrest, og hører organisatorisk under kriminalforsorgsområdet "Kriminalforsorgen Hovedstaden". Der er på Færøerne ansat en enhedschef og en enhedsleder, som begge er chef/leder for både KiF og arresten. Derudover er der to administrative årsværk, som ligeledes deles mellem arresthuset og KiF.

I arresten er der ansat 11 uniformerede turnusbetjente, og fra 1. april 2021 blev der tilført én dagsbetjent. Herudover er der tilknyttet en læge, der besøger arresten hver anden uge, en skolelærer 4 timer om ugen samt en trækunstner, som tilbyder 8 kurser af én uges varighed for 3-4 indsatte om året. De uniformerede turnusbetjente har vagt 24 timer ad gangen, og der er to på vagt ad gangen. Enhedslederen og den kommende dagsbetjent er i arresten i dagtimerne i hverdagen.

På Færøerne fungerer Landfogeden som arrestinspektør på samme måde, som det gjorde sig gældende for politidirektørerne i Danmark frem til 2008. Det retlige grundlag herfor er § 2 i lov nr. 188 af 7. juni 1958 om arrestvæsenets ordning på Færøerne. Arrestinspektøren har formelt set det overordnede ansvar for arresten over for Direktoratet for Kriminalforsorgen i forhold til faglige, økonomiske samt administrative sager. Arrestinspektøren har dog mulighed for at uddelegere sine opgaver til enhedschefen for kriminalforsorgen på Færøerne.

Færøerne Arrest er placeret i en lejet bygning på et fjeld i Mjørkedal ca. 20 km uden for Torshavn. Arresten har 14 pladser og huser både varetægtsarrestanter og afsonere med domme på op til 1 år og 6 måneder.

Arresten lå oprindelig i Torshavn, men som følge af alvorligt angreb af skimmelsvamp blev det i 2011 nødvendigt at fraflytte daværende bygning og åbne en arrest i en del af bygningskomplekset i Mjørkedal.

Lokalerne i Mjørkedal var på daværende tidspunkt ejet af Forsvaret, som kriminalforsorgen derfor indgik lejeaftale med. Bygningerne ejes nu af Færøernes Landsstyre, og den nuværende lejeaftalen mellem Landsstyret og kriminalforsorgen udløber ved udgangen af 2023. Kriminalforsorgen vil sideløbende med denne analyse gå i dialog med Landsstyret via Landsverk om forlængelse af lejemålet, da implementeringshorisonten på eventuelle løsninger omkring forbedring af forholdene, herunder eventuel udvidet brug af nuværende faciliteter, nyt lejemål eller nybyggeri, må forventes at række ud over 2023.

2.2 Afsoning i Færøerne Arrest

2.2.1. Praxis for hvem, der afsoner i Færøerne Arrest og antal

Ved valg af afsoningssted gælder to væsentlige principper i kriminalforsorgen: Dømte skal så vidt muligt afsoner i nærheden af deres hjemsted, men samtidig bør dømte ikke anbringes under mere restriktive forhold end nødvendigt.

Afvejningen af disse principper har ført til en praksis om, at fængselsstraffe op til 1 år og 6 måneder afsones i Færøerne Arrest, mens længere straffe som udgangspunkt afsones i et dansk fængsel. Der er mulighed for at dispensere fra denne praksis, hvis omstændighederne tilsiger det. Dette kan eksempelvis være i situationer, hvor den dømte vurderes egnet til afsoning i åbent fængsel og selv ønsker at afsoner i Danmark. Sikkerhedsmæssige omstændigheder kan endvidere medføre, at dømte med en straf på mindre end 1 år og 6 måneder anbringes i et fængsel i Danmark, ligesom afsoning af domme for sædelighedskriminalitet påbegyndes i Herstedvester Fængsel med henblik på visitation.

En dømt med en straf på mindre end 1 år og 6 måneder, men over 6 måneder, har desuden mulighed for at blive overført til afsoning i Danmark, hvis den pågældende anmoder herom.

Ovenstående praksis blev i sin tid udmeldt, idet det ikke fandtes hensigtsmæssigt, at afsoning af længere domme skulle ske med de begrænsede tilbud, der forefindes i Færøerne Arrest, jf. mere herom nedenfor.

Som det fremgår af kriminalforsorgens delanalyse 1, blev der i perioden 2015 til 2020 iværksat eller påbegyndt afsoning af samlet 247 domme i Færøerne Arrest. Kriminalforsorgen på Færøerne har skønnet, at omkring 30¹ af disse er blevet overført til afsoning i Danmark. Domslængden har i perioden været fra under 3 måneder og op til 10 år², men med en betydelig overvægt af helt korte domme. Således var dommen på 3 måneder eller derunder i 179 af sagerne.

Det fremgår ligeledes af delanalyse 1, at der i perioden 2015 til 2020 har været indkaldt 10 færøske afsonere til afsoning i Danmark direkte fra fri fod.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at de sager, hvor der reelt kan blive tale om, at afsoning på sigt vil kunne gennemføres på Færøerne, er sager, hvor afsoningen i Danmark skyldes domslængden og pladsmæssige forhold.

Som det fremgår nedenfor i afsnit 2.3.5, vil der være et vist antal udadreagerende indsatte, som uanset eventuel ændring af de bygningsmæssige forhold og eventuel større personaletæthed end nuværende i Færøerne Arrest, fortsat vil skulle overføres til Danmark til fortsat afsoning. Det fremgår desuden i afsnit 3.2.6, at der i sager vedrørende sædelighedsdømte efter kriminalforsorgens vurdering fortsat vil være behov for, at den sædelighedsdømte overføres/starter afsoning i Herstedvester Fængsel.

Kriminalforsorgen vil i forbindelse med delanalyse 3, med udgangspunkt i tilgængelige data, hvor sådanne kan tilvejebringes og/eller konsolideres belyse, hvor mange ekstra pladser i Færøerne Arrest der måtte blive brug for, såfremt flere afsonere på sigt skal kunne afsone på Færøerne.

2.2.2. Regime

Som tidligere nævnt, har Færøerne Arrest en samlet kapacitet på i alt 14 pladser. Disse 14 pladser er fordelt ud på tre afdelinger, hvor to af afdelingerne med i alt 9 pladser er til afsonere, og den tredje afdeling med 5 pladser er forbeholdt varetægtsarrestanter. Da antallet af varetægtsarrestanter imidlertid periodevist overstiger 5 arrestanter, fordeles disse tillige på de to afsoningsafdelinger.

Bygningsmæssigt er de tre afdelinger indrettet på samme måde med en lang gang på den ene side af bygningen, hvorfra der er indgang til de enkelte celler. Kriminalforsorgen har i de senere år gennemført en række initiativer til forbedring af faciliteterne i Færøerne Arrest, f.eks. etablering af et motionsrum, tekøkkener og beskæftigelseslokale, men der er fortsat reelt tale om, at afsoningen sker under arrestlignende forhold, hvor især mulighederne for fællesskab er mindre end det, der er gældende i danske fængsler. Hertil kommer, at der i et åbent fængsel i Danmark er adgang til f.eks. telefon på cellen og i et vist omfang "internetcaféer", hvilket ikke er tilgængeligt i Færøerne Arrest.

Disse begrænsede forhold er, som tidligere nævnt, også årsagen til, at færing med domme på mere end 1 år og 6 måneder skal afsone i Danmark, idet bl.a. de arrestlignende forhold betyder, at der afsones under mere restriktive forhold end nødvendigt med færre muligheder for bl.a. uddannelse, arbejde, fritidsaktiviteter, fællesskab mv. Såfremt afsonere med længere domme skal kunne afsone på Færøerne, er det kriminalforsorgens vurdering, at afsoningen bør ske under forhold, der i højere grad afspejler forholdene i et fængsel med bl.a. større mulighed for fællesskab.

Ligeledes er der på Færøerne ikke mulighed for udslusning til pension i den sidste del af afsoningen, hvilket er tilfældet for afsonere i Danmark. Udstationeringer til pensioner sker typisk for afsonere med længerevarende domme i slutningen af deres afsoning med henblik på, at den indsatte (beboeren) får en gradvis overgang tilbage

¹ En og samme indsat kan godt tælle med flere gange, hvis den pågældende har været overført flere gange.

² Kriminalforsorgen på Færøerne har oplyst, at der i perioden har været en dom på 13 års fængsel, som dog ikke fremgår af data.

til friheden. På pensionerne bor også afsonere med tilladelse til alternativ afsoning uden for et fængsel eller arrest (i daglig tale "§78-anbragte"), hvor placeringen f.eks. kan skyldes, at afsoneren er under 18 år, behandling mod misbrug, socialpædagogisk behandling mv.

Færinger, som afsoner deres dom i Danmark, kan i den sidste del af deres afsoning blive udsat til Færøerne Arrest. Udsatningen til Færøerne sker for, at afsoneren lettere kan få reetableret kontakten til nærtstående, som er hjemboende på Færøerne, samt til beskæftigelse og uddannelse, men reelt set sker udsatningen til et arrestlignende regime. Denne udfordring vil *delvist* kunne imødegås, såfremt man ved eventuel udvidelse eller ved nybyggeri får etableret et fængselsafsnit, hvor *hele* afsoningen kan gennemføres.

Det er ikke umiddelbart muligt at fastlægge, hvor mange færøske afsonere der ville kunne placeres på en pension på Færøerne enten som led i en udsatning eller som en § 78-anbringelse. Dette skyldes, at placeringen på en pension sker ud fra en helt konkret vurdering. Det kan dog til sammenligning nævnes, at der i Danmark er ca. 200 pensionspladser til i alt ca. 1.100 åbne fængselspladser. Hvis dette overføres til færøske forhold med behov for ca. 10-15 åbne fængselspladser, vil dette skønsmæssigt svare til et behov på op til 2-3 pensionspladser.

2.2.3. Udgang, herunder frigang

For afsonere i Færøerne Arrest gælder stort set de samme udgangsregler som i Danmark. De indsatte har således mulighed for at afvikle udgang til nærtstående eller afvikle ekstraordinære udgange til f.eks. nærtståendes begravelse mv., hvis misbrugsrisikoen og retshåndhævelsen ikke taler herimod.

Udgang kan dog være begrænset grundet arrestens beliggenhed ca. 20 km fra Thorshavn. Der er ikke offentlig transport til arresten, hvorfor de indsatte er afhængige af enten at køre med pårørende, i egen bil eller med taxa for at transportere sig til og fra arresten. Undertiden får de indsatte undtagelsesvist kørelejlighed med en fængselsbetjent, der alligevel skal køre fra og til arresten i tjenestøjemed.

Især i vinterhalvåret kan vejrliget på Færøerne være så voldsomt, at det ikke altid er muligt at køre i bil til og fra arresten, jf. afsnit 2.5.1. Det bevirker, at udgange enten må forlænges eller aflyses. Det er således kriminalforsorgens vurdering, at mulighederne for udgang er udfordret af arrestens konkrete placering og den manglende mulighed for offentlig transport.

Frigang til arbejde og uddannelse er en udgangsform, som afsonere i Færøerne Arrest også har mulighed for. I praksis anvendes denne udgangsform dog ikke, idet der som nævnt ikke er offentlig transport til og fra arresthuset samt at risikoen for misbrug f.eks. i form af ind- og udsugning af ulovlige genstande, beskeder mv. tillægges afgørende betydning pga. institutionens status som arresthus.

2.2.4. Unge under 18 år og kvinder

Der har i perioden 2015 til 2020 ikke været indsat unge afsonere under 18 år i Færøerne Arrest.

Indsatte under 18 år skal som udgangspunkt være adskilt fra afsonere over 18 år. I Danmark vil unge under 18 år ofte blive placeret i en kriminalforsorgspension eller en sikret institution uden for kriminalforsorgen i stedet for i et fængsel eller arrest. Dette er dog ikke muligt på Færøerne, da der aktuelt ikke er etableret pensioner eller sikrede institutioner. Når arresten tidligere har huset unge indsatte under 18 år, har de haft begrænset fællesskab med enkelte øvrige indsatte over 18 år, hvor dette efter en helt konkret vurdering skønnes hensigtsmæssigt, for at undgå de facto isolation af de unge under 18 år. Dette kan ud fra en konkret vurdering foretrækkes frem for anbringelse i en særlig sikret institution i Danmark. De unge, der har været indsat i Færøerne Arrest, har overvejende fået domme til foranstaltning under de sociale myndigheder.

Der har i perioden 2015 til 2020 været 8 kvindelige afsonere indsat i Færøerne Arrest.

I praksis opleves der ikke udfordringer omkring placeringen af kvindelige indsatte i arresten på Færøerne. Ved konkret behov vil kvindelige indsatte kunne holdes adskilt fra de mandlige indsatte, men dette kan medføre en de facto isolation af kvindelige indsatte på grund af det lave antal, hvorfor det bør ske ud fra en konkret vurdering. Kriminalforsorgen finder i øvrigt, at den manglende mulighed for adskilt afsoning i forhold til de mandlige indsatte ikke i sig selv bør medføre, at kvindelig afsonere skal overføres til Danmark *alene* pga. af deres køn, da dette vurderes at være uproportionalt sammenholdt med, hvilken betydning en overførsel til Danmark kan have i forhold til bl.a. udgang og besøg til og fra nærtstående bosiddende på Færøerne, jf. afsnit 3.

2.3. Generelle forhold omkring indsatte i Færøerne Arrest

2.3.1. Beskæftigelse, herunder uddannelse

Varetægtsarrestanter og afsonere har ret, men ikke pligt, til at være beskæftiget under indsættelsen i Færøerne Arrest. Beskæftigelse dækker både over arbejde, undervisning, behandling og anden godkendt aktivitet. Grundet den begrænsede kapacitet i Færøerne Arrest, herunder de begrænsede muligheder for beskæftigelse, er der modsat afsonere i et dansk fængsel ikke pligt til beskæftigelse. De indsatte rettigheder i relation til beskæftigelse i Færøerne Arrest svarer således til det, der gælder for indsatte i et dansk arresthus.

En indsat, som er beskæftiget, har ret til et såkaldt beskæftigelsesvederlag. Hvis der ikke kan tilbydes beskæftigelse, udbetales der såkaldte dagpenge. De indsatte er dog forpligtet til at påtage sig det arbejde, som personalet kan anvise, f.eks. vask, maling, oprydning mm.

Arbejde

Færøerne Arrest har et arbejdsrum, der som udgangspunkt har åbent fra kl. 09:15 til kl. 12:00 og fra kl. 13:15 til kl. 16:00. I arbejdsrummet, der er tilgængeligt for både varetægtsarrestanter og afsonere, beskæftiges de indsatte med lettere montagearbejde mv. Arbejdet består ofte af opgaver, som løses for det lokale erhvervsliv (bestillingsopgaver), eller produktion af arrestens egne produkter med henblik på videresalg. Dette arbejde kan suppleres af "Anden Godkendt Aktivitet" (AGA), der er aktiviteter, som arresten selv bistår. AGA anvendes bl.a. for at beskæftige indsatte med meningsfuldt arbejde, når der ikke er bestillingsopgaver, men kan også være særligt tilrettelagt beskæftigelse for enkelte indsatte, f.eks. hovedrengøring og vedligehold, læse- eller regneopgaver mv. Derudover er der tilknyttet en trækkunstner, som tilbyder 8 kurser af én uges varighed for 3-4 indsatte om året.

Der er store forskelle på, hvilken type arbejdsopgaver de indsatte tilbydes i en arrest sammenlignet med et fængsel. I de mindre danske arrester er det, som i Færøerne Arrest, typisk mindre montageopgaver, der tilbydes, mens der i fængslerne er deciderede værksteder, som giver de indsatte en praktisk og virkelighedsnær arbejds- træning. Færøerne Arrest oplever i perioder udfordringer med at finde egnede arbejdsopgaver til de indsatte, som kan håndteres inden for arrestens rammer.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at det kan overvejes at undersøge, om udbuddet af arbejdsopgaver kan forbedres ved at etablere et mere aktivt samarbejde med det lokale erhvervsliv og finde egnede opgaver, som kriminalforsorgen selv gør brug af og til stadighed har behov for, f.eks. produkter til kontorhold, celler, vaskeri mv. Såfremt afsonere med længere domme skal kunne afsone på Færøerne, er det desuden kriminalforsorgens vurdering, at der ved eventuel udbygning af de nuværende faciliteter eller ved nybyggeri bør indgå overvejelser omkring etablering af faciliteter, som i større omfang understøtter flere typer af arbejdsopgaver.

Uddannelse

I forhold til undervisning tilbydes der i øjeblikket 4 ugentlige undervisningstimer, hvor der undervises i regning/matematik, færøsk, samfundsfag og historie. Antallet af undervisningstimer er på niveau med det antal timer, som arrester i Danmark med tilsvarende antal pladser tilbyder de indsatte.

I de danske fængsler tilbydes afsonere som udgangspunkt undervisning i bl.a. FVU (Forberedende Voksen Uddannelse) og AVU (Almen Voksen Uddannelse) samt fjernundervisning, hvor det bl.a. er muligt at modtage undervisning i HF enkeltfag. Dertil kommer mulighed for at tage AMU-kurser (arbejdsmarkedsuddannelse), som kan være alt fra en dags kursus til flerdages kursus, samt gennemføre EUD-forløb (erhvervsuddannelse). De danske fængsler har desuden tilknyttet en studievejleder.

Særligt for afsonerne i Færøerne Arrest vurderes uddannelses tilbuddene at være begrænsede sammenlignet med tilbuddene i de danske institutioner. Det er således kriminalforsorgens vurdering, at såfremt afsonere med længere domme skal kunne afsone på Færøerne, bør undervisningsmulighederne forbedres, herunder at der skabes mulighed for fjernundervisning til relevante uddannelser ud over folkeskolens grundtrin. Der er dog pt. nogle sikkerhedsmæssige udfordringer forbundet med mulighed for fjernundervisning, som skal afdækkes yderligere inden der kan tages endelig stilling hertil.

Misbrugsbehandling og programvirksomhed

Varetægtsarrestanter i Færøerne Arrest tilbydes forbehandling, der primært er motivationsafdækning, og som omfatter både misbrug af alkohol og stoffer. Der er netop indgået ny 1-årig aftale med en ekstern behandler, der varetager denne opgave.

Der er pr. 1. april 2021 trådt ny lovgivning i kraft i Danmark, som medfører, at der skal tilbydes primær behandling (social misbrugsbehandling) i de danske arrester. Arresterne i Danmark har fået tilført satspuljemidler til at løfte denne opgave, da der skal ansættes yderligere medarbejdere til forsorgsbetjening. Færøerne er ikke omfattet af satspuljeordningen og er ligeledes ikke omfattet af lovkravet om primær behandling.

I mangel af egentlig primær behandling i Færøerne Arrest har det gennem mange år været praksis, at **afsonere**, der har behov for primær behandling, herunder døgnbehandling, efter en konkret vurdering kan anbringes uden for Færøerne Arrest i et godkendt misbrugscenter (såkaldte § 49, stk. 2-anbringelser). Døgnbehandlingen betales af de færøske myndigheder. Efter endt behandling returnerer de pågældende til arresten.

Erfaringen er dog, at det kan være forbundet med udfordringer, at afsonere efter endt behandling returnerer til arrestmiljøet, da dette kan øge risikoen for tilbagefald til misbrug. I Danmark vil der for afsonere typisk være mulighed for primær behandling i fængslet på egentlige misbrugsafdelinger med mulighed for udstationering til pension for efterfølgende at fastholde misbrugsbehandlingens effekt.

I de danske fængsler har de indsatte desuden mulighed for at deltage i programvirksomhed, som er forskellige programmer, hvor man arbejder med den dømtes afvigende værdier og holdninger til samfundet, som genererer kriminel livsstil, herunder f.eks. vredes- og problemhåndtering. Indsatte i Færøerne Arrest har kun i meget begrænset omfang mulighed for deltagelse i programvirksomhed.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at såfremt flere afsonere med længere domme skal afsone på Færøerne, bør der i forbindelse med eventuel udvidelse af nuværende faciliteter eller ved nybyggeri overvejes at indtænke tiltag, som i højere grad kan understøtte stoffri afsoning. Derudover bør eventuelt yderligere behov for programvirksomhed afdækkes.

Sundhedsbehandling

Der er tilknyttet en læge til Færøerne Arrest, som aflægger besøg hver anden uge. Der er ikke en fast tilknyttet sygeplejerske.

Der er i øjeblikket stort fokus på at løfte sundhedsbetjeningen i de danske institutioner, og der er således i den forbindelse bl.a. etableret en sundhedsenhed i Kriminalforsorgen Hovedstaden, hvor sundhedspersonalet varetager sundhedsbetjeningen i arrester og fængsler i kriminalforsorgsområdet. Færøerne Arrest er dog ikke pt. omfattet heraf, og der er derfor ikke samme sundhedsfaglige understøttelse af Færøerne Arrest.

Der er i øjeblikket ikke tilknyttet en psykiater eller psykolog til arresten, men kriminalforsorgen arbejder pt. på igen at få tilknyttet en psykolog/psykiater til Færøerne Arrest.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at der bør være tilknyttet en fast sygeplejerske til arresten, såfremt flere afsonere, herunder afsonere med længere domme, skal afsone på Færøerne. Sygeplejersken vil kunne bistå med generel sundhedsfaglig understøttelse i forhold til de indsatte, herunder medicindosering mv.

2.3.2. Besøg

Afsonere har som udgangspunkt ret til at modtage minimum et besøg om ugen, og varetægtsarrestanter har ret til at modtage besøg, så ofte forholdene tillader det, medmindre den indsatte er underlagt besøgskontrol. Muligheden for at modtage besøg er et vigtigt element i forhold til, at den indsatte kan bevare kontakten til nære relationer.

Der er pt. ét besøgslokale i Færøerne Arrest, som er placeret i afsnittet med belægsafdelingerne. De besøgende omgås derved potentielt de øvrige indsatte, hvilket ikke er hensigtsmæssigt af hensyn til de besøgendes privatliv/anonymitet, ligesom der også kan være sikkerhedsmæssige udfordringer forbundet med placeringen. I danske institutioner placeres besøgslokaler som udgangspunkt således, at disse kan tilgås af besøgende udefra uden at komme i kontakt med øvrige indsatte.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at det aktuelt er tilstrækkeligt med ét besøgslokale til at kunne gennemføre det ønskede antal besøg, men selve placeringen af lokalet er problematisk. Såfremt flere afsonere fremadrettet skal afsones på Færøerne, bør antallet af besøgsrum dog øges, og det bør i den forbindelse sikres, at besøgsrummene etableres på en måde, hvor de besøgende ikke kommer i kontakt med de øvrige indsatte.

2.3.3. Selvforplejning

Der er etableret mindre tekøkkener i Færøerne Arrest, som giver mulighed for delvis selvforplejning. De indsatte, både afsonere og varetægtsarrestanter, står således selv for at tilberede deres morgen- og aftensmad. Frokosten består af ét varmt måltid, som leveres udefra. Der er ikke siddepladser i tekøkkenerne, så de indsatte kan ikke sidde og spise sammen.

For dømte, som afsoner i et dansk fængsel, er der som udgangspunkt selvforplejning, hvor de selv tilbereder alle måltider og kan indtage deres måltider i fællesskab med øvrige afsonere. For indsatte i danske arrester er udgangspunktet, at alle tre hovedmåltider leveres udefra, og der er ikke i samme omfang som i fængslerne mulighed for at indtage måltiderne i fællesskab.

Afsonerne i Færøerne Arrest har dermed færre muligheder for selvforplejning sammenlignet med afsonere i danske fængsler, mens varetægtsarrestanterne er stillet bedre end varetægtsarrestanter indsat i en dansk arrest. Det er kriminalforsorgens vurdering, at man i forbindelse med eventuel ombygning af de nuværende faciliteter eller ved nybyggeri kan se på mulighederne for at forbedre køkkenfaciliteterne særligt for afsonerne, herunder sikre at disse i større omfang understøtter mulighederne for fællesskab.

2.3.4. Gårdtur

Der er ikke et decideret gårdtursareal i Færøerne Arrest, som det kendes fra danske fængsler og arrester. Når de indsatte i Færøerne Arrest skal på gårdtur, afvikles dette på en terrasse med begrænset plads. For at imødekomme den begrænsede plads arrangeres der efter en konkret vurdering fjeldture for grupper af indsatte under ledsagelse af en fængselsbetjent.

Indsatte, som i forbindelse med varetægtsfængsling af retten er bestemt isoleret, afvikler gårdtur adskilt fra de øvrige indsatte.

I de danske arresthuse og lukkede fængsler afvikles gårdture som hovedregel også inden for et indhegnet areal. Arealerne af gårdene varierer meget i størrelse, men muligheder for forskellige aktiviteter er som udgangspunkt begrænsede grundet gårdenes størrelser. Der afvikles ikke gårdture i de danske åbne fængsler, da de indsatte som udgangspunkt færdes frit på udearealerne. Der er oftest etableret fodboldbaner til de åbne og lukkede fængsler, hvor der for så vidt angår de lukkede fængsler kan gives adgang til anvendelse af banerne som led i organiseret fritidsaktivitet.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at det nuværende gårdtursareal begrænser mulighederne for, hvilken type af aktiviteter de indsatte kan foretage sig under gårdtur. Det er således kriminalforsorgens vurdering, at man ved nybyggeri bør se på mulighederne for at sikre et større indhegnet (gårdturs)areal, som giver mulighed for mere pladskrævende aktiviteter, og at man i forbindelse med eventuel udvidelse af de nuværende faciliteter kan se på mulighederne for etablering af større indhegnet gårdtursareal i forhold til, hvad der fysisk er muligt.

2.3.5. Særligt omkring udadreagerende indsatte

Færøske afsonere og varetægtsarrestanter, som er indsat i Færøerne Arrest, overføres i praksis til en dansk institution, såfremt disse udviser udadreagerende adfærd, som f.eks. trusler og/eller vold mod ansatte eller indsatte samt hærværk. Færøerne Arrest er i sikkerhedskategori 3, jf. også afsnit 2.6, som er den laveste sikkerhedskategori for lukkede institutioner, og er et såkaldt døgnhus, hvor der, ud over hverdage i tidsrummet mellem kl. 8-16, er to fængselsbetjente på vagt ad gangen. Der er ikke en særskilt afdeling i Færøerne Arrest, som har højere sikkerhedskategori. De indsatte bliver derfor typisk overført til Vestre Fængsel, som har en tættere beemanding, og hvor personalet således i videre omfang kan håndtere disse udadreagerende indsatte.

Såfremt der på sigt vil skulle være flere afsonere på Færøerne, er det kriminalforsorgens vurdering, at dette kan medføre behov for øget personaletæthed, hvilket kan give mulighed for, at flere udadreagerende indsatte kan forblive på Færøerne. Det skal dog i den forbindelse bemærkes, at det er fast praksis i kriminalforsorgen at overføre en indsat til anden institution, hvis den pågældende truer og/eller udøver vold mod personale eller

andre indsatte. I sådanne tilfælde vil der således fortsat skulle ske overførsel af en indsat i Færøerne Arrest til en dansk institution.

2.4. Varetægtsfængslede isoleret efter rettens bestemmelser

2.4.1. Praxis for varetægtsfængslede isoleret efter rettens bestemmelser

Færinger, der i relation til en straffesag på Færøerne, varetægtsfængsles på Færøerne, er underlagt de færøske varetægtsregler. Retten kan efter anmodning fra politiet bestemme, at en varetægtsarrestant skal udelukkes fra fællesskab med de øvrige indsatte (isolation), hvis varetægtsfængslingen ikke i sig selv vurderes tilstrækkelig i forhold til at hindre arrestanten i at vanskeliggøre forfølgningen i sagen, jf. den færøske retsplejelov § 798.

2.4.2. Varetægtsfængslede, isoleret efter rettens bestemmelse

Som nævnt indledningsvist, er bygningen, hvor arresten ligger, ikke oprindelig bygget til at være en arrest, hvilket bl.a. bevirker, at arresten er meget lydt, og at der kan kommunikeres mellem etager mv. Dette medfører bl.a., at det er svært at isolere varetægtsarrestanter fuldt ud.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at man i forbindelse med eventuel nybyggeri skal sørge for, at det bliver muligt at gennemføre isolationsfængsling fuldt ud, og at der ved eventuel ombygning af de nuværende faciliteter bør undersøges, hvorvidt det er muligt i større omfang end nu at gennemføre isolationsfængsling fuldt ud.

2.5. Arrestens placering og forhold omkring lejemål

Som tidligere nævnt, er Færøerne Arrest placeret i lejede lokaler i en del af et bygningskomplekset i Mjørkedal, som ligger på et fjeld ca. 20 km uden for Torshavn, ligesom der ikke er offentlig transport til og fra Mjørkedal, hvilket giver en række udfordringer i forhold til indsattes muligheder for at gå udgang, herunder frigang, og modtage besøg.

Arrestens placering har dog den fordel, at der opleves færre episoder med indkast af ulovlige genstande og ulovlig kommunikation med indsatte sammenlignet med danske arrester, som ligger mere bynært. Derudover er antallet af undvigelser minimalt, jf. nedenfor.

2.5.1. Vejrforhold

Den største udfordring omkring arrestens placering på fjeldet er de vejrmæssige forhold, som i perioder udfordrer transporten til og fra arresten. Der opleves således til tider kraftige vindforhold, ligesom transportforholdene i vinterhalvåret vanskeliggøres af is og sne. Data indhentet fra de færøske myndigheder viser bl.a., at der i gennemsnit har der været 141 dage om året med vindstød over 25 m/sek fra 2015 til 2020. Arrestens beliggenhed medfører desuden stor risiko for islag om vinteren. Der har i perioden 2015-2020 i gennemsnit været 3-4 måneder med sne/islag om året.

Dette medfører bl.a., at personalet kan opleve det som utrygt at køre til og fra arbejde. Hvis en ansat ikke kan komme på arbejde, må de ansatte, som allerede er til stede, fortsætte med at tage vagt, indtil forholdene igen muliggør kørsel til arresten.

Derudover er det en latent utryghed, at der potentielt kan opstå situationer, hvor udrykningskøretøjer har lang responstid eller i værste fald ikke kan rykke ud. Afstanden til politi, brandvæsen og hospital er ca. 15 km, og responstiden er ca. 15 min. ved gunstige vejrforhold.

Ved senest gennemførte arbejdspladsvurdering (APV) gav personalet i arresten således udtryk for, at der var arbejdsmiljømæssige udfordringer forbundet med arrestens placering på fjeldet, og den usikkerhed dette medfører i forhold til transport til og fra arresten.

Data fra de færøske myndigheder er vedlagt som bilag.

2.5.2. Lejemål

Som tidligere nævnt udløber den nuværende lejeaftale mellem Landsverk og kriminalforsorgen ved udgangen af 2023. Kriminalforsorgen vil sideløbende med denne analyse derfor gå i dialog med Landsverk om forlængelse af lejemålet. Ud over kriminalforsorgen har omkring tre andre lejere til huse i bygningskomplekset.

Da det er Landstytret, som ejer bygningen, er det ligeledes Landstytret, som via Landsverk står for den generelle bygningsmæssige vedligehold. Bygningen bærer generelt præg af at have nogle år på bagen, og arresten oplever til tider, at der går hul på vandrørene. Det er således kriminalforsorgens vurdering, at der bør foretages en generel gennemgang af den bygningsmæssige stand sammen med Landsverk, som f.eks. kan munde ud i en plan for den løbende vedligeholdelse af arresten, såfremt kriminalforsorgens brug af bygningen fortsætter uændret og ud over 2023.

2.6. Sikkerhedsmæssige forhold

Færøerne Arrest er placeret i sikkerhedskategori 3, som er tilsvarende den sikkerhedskategori, der gælder for størstedelen af arresthusene i Danmark samt almindelige fællesskabs- og specialafdelinger i lukkede fængsler.

Til sammenligning er åbne fængsler i sikkerhedskategori 4, mens sikkerhedskategori 2 er målrettet større institutioner, der er sikret særligt mod f.eks. ulovlig kommunikation, og hvor der grundet institutionens størrelse er et større personaleberedskab. Det er typisk indsatte med relationer til rocker-bandedrupperinger, som indsættes på sikkerhedskategori 2 afdelinger/institutioner. Sikkerhedskategori 1 er et særligt skærpet regime med høj grad af fysisk/teknisk sikkerhed og høj personalebemanning. Antallet af indsatte i denne kategori er meget begrænset, ligesom der er særlige retningslinjer for, hvem der kan træffe beslutning om anbringelse.

Koncern Sikkerhed i Direktoratet for Kriminalforsorgen har i samarbejde med sikkerhedsenheden i Kriminalforsorgen Hovedstaden foretaget et overordnet sikkerhedstilsyn af Færøerne Arrest i forbindelse med udarbejdelsen af denne delanalyse, hvor relevante anmærkningspunkter herfra er inddraget nedenfor. Det skal i den forbindelse bemærkes, at det ikke har været muligt for Koncern Sikkerhed eller Kriminalforsorgen Hovedstaden at besøge arresten som følge af Covid-19 situationen, hvorfor det ikke har været mulig at gennemføre et mere dybdegående tilsyn.

Der er siden kriminalforsorgens overtagelse af dele af bygningskomplekset i Mjørkedal gennemført løbende sikkerhedsmæssige forbedringer, og det seneste sikkerhedsprojekt har haft til formål at opgradere den tekniske sikkerhed.

Færøerne Arrest kan på flere parametre ikke sammenlignes med et arresthus i Danmark.

Nedenfor oplistes en række konkrete forhold af betydning for sikkerheden i Færøerne Arrest:

Indhegning mv.

Arresthusets gårdtursareal er, som tidligere nævnt, en terrasse med en lav mur på ca. 1 meter i højden omkring Bygningskomplekset, hvor arresten er placeret, er indhegnet med et lavt trådhegn samt en bom ved indkørslen. Dette er med til at afgrænse området omkring bygningen. Der er monteret AIR-scannere på den side af bygningen, hvor der er cellevinduer. Scannerne kan detektere bevægelse, hvis f.eks. en indsat har ødelagt vinduet og er ved at undvige. Der er desuden etableret belysning på udearealerne, der både kan aktiveres manuelt og ved brug af sensor. Arresten er således ikke omkranset af mur, højt hegn eller anden ydre sikkerhed.

Selvom dette reelt betyder, at en indsat relativt let kan undvige, er det kriminalforsorgens vurdering, at der på grund af arrestens konkrete placering ikke er særlig risiko for undvigelse. Dertil kommer, at Færøerne er et lille samfund, hvor risikoen for hurtigt at blive fundet er forholdsvis stor. Der har således kun været én undvigelse i 2017 siden etableringen af arresten i 2011.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at man i forbindelse med en eventuel udvidelse af de nuværende faciliteter kan undersøge, om det ud fra de fysiske samt vejrmæssige forhold er muligt at forbedre den udvendige sikkerhed både i form af et højt hegn og i forhold til gårdtursareal.

Sikringscelle, der også kan anvendes som observationscelle

Der er etableret en sikringscelle i arresten, der dog ikke fuldt ud lever op til de gældende retningslinjer for sikringsceller, idet der bl.a. ikke er etableret en tilkaldeknop på siden af sengen. Kriminalforsorgen har udstedt særlige retningslinjer for brugen af sikringscellen, der tager højde for dette, og Koncern Sikkerhed har godkendt, at cellen kan anvendes som både sikringscelle og observationscelle. Sikringscellen er desuden placeret i belægsafdelingen for afsonere i det nederste plan i Færøerne Arrest, hvorfor der i de tilfælde, hvor en varetægtsarrestant, der som udgangspunkt er placeret i det midterste plan i arresten, vil skulle transporteres til den kombinerede observations- og sikringscelle via trappen, hvilket kan være u hensigtsmæssigt, da det ofte vil være nødvendigt at anvende magtanvendelse over for den indsatte.

Kriminalforsorgen finder, at den etablerede løsning er tilfredsstillende, men at det i forbindelse med eventuel udvidelse af de nuværende faciliteter bør overvejes at ændre sikringscellen, så den lever op til de gældende retningslinjer, herunder nærmere afklare om der er behov for at etablere en særskilt observationscelle. Det bør samtidig overvejes, om det er muligt at placere sikringscelle/observationscelle tættere på den/de afdeling(er), hvor der sidder varetægtsarrestanter, da det efter kriminalforsorgen på Færøernes vurdering oftest er denne gruppe af indsatte, som i praksis kommer ud i situationer, hvor det skønnes nødvendigt at anvende placering i en sikrings/observationscelle. Det skal i øvrigt bemærkes, at det er kriminalforsorgen på Færøernes erfaring, at sikrings/observationscellen yderst sjældent er i anvendelse.

El-tavler

Der er placeret el-tavler indvendigt i alle celler samt køkkener, motionsrum mm. Hovedtavlen er placeret i et rum mellem arresten og garagen, som kun Landsverk har adgang til. Hidtil har de indsatte direkte adgang til el-tavlerne ikke givet anledning til problemer i form af f.eks. kortslutninger og selvbeskadigelse, men indsatte har ved flere lejligheder anvendt dem til at gemme euforiserende stoffer.

Det er kriminalforsorgen vurdering, at man i forbindelse med en eventuel udvidelse af de nuværende faciliteter kan undersøge, om el-tavlerne kan gøres utilgængelige for de indsatte.

3. Færinger indsat i dansk institution

3.2. Afsoning i Danmark

Udfordringer omkring afsoning i Danmark for færinger med færøsk bopæl gør sig gældende både i de tilfælde, hvor en færing er indkaldt fra fri fod til afsoning og for færinger, der overføres fra Færøerne Arrest til fortsat afsoning i Danmark. Afsoning i Danmark kan medføre en række strukturelle udfordringer, som præsenteres nærmere i dette afsnit.

3.2.1. Praksis for hvem, der afsoner i Danmark og antal

Som nævnt i afsnit 2.1.1 afsones en ubetinget frihedsstraf på over 1 år og 6 måneder som udgangspunkt i en dansk institution.

Som data i kriminalforsorgens delanalyse 1 viser, blev der i perioden 2015 til 2020 indkaldt 10 færøske afsonere til afsoning i Danmark direkte fra fri fod. I 9 ud af sagerne skyldes dette, at afsoningen skulle påbegyndes i Herstedvester Fængsel, da der var tale om fuldbyrdelse af en sædelighedsdom.

Kriminalforsorgen på Færøerne har skønnet, at der i samme periode har været omkring 30³ overførsler af afsonere fra Færøerne Arrest til fortsat afsoning i Danmark, og at der i omkring 50 pct. af sagerne var tale om overførsel til dansk institution som følge af afsonerens udadreagerende adfærd, der ikke kunne rummes i Færøerne Arrest. Det skønnes derudover, at overførslerne i ca. 20 pct. af sagerne skyldtes, at domslængden var på over 1½ års fængsel, og at et færre antal overførsler skyldtes overførsel til Herstedvester Fængsel pga. sædelighedskriminalitet samt enkelte sager, hvor afsoneren selv ønskede overførsel pga. bl.a. familiemæssige relationer.

³ En person kan være blevet overført flere gange i den omfattede periode.

3.2.2. Besøg og udgang

For dømte færing, der har bopæl på Færøerne, og som skal afsone i et dansk fængsel, kan der opstå udfordringer i forhold til besøg fra pårørende, der er hjemmeboende på Færøerne, samt i forhold til den dømtes mulighed for udgang til nærtstående, der er hjemmeboende på Færøerne. Det er bekosteligt for nærtstående og andre, der ikke er bosiddende i Danmark, at skulle besøge den dømte i Danmark, men det er også bekosteligt for den dømte at skulle gå udgang til nærtstående på Færøerne. Dette kan medføre, at den dømte modtager færre besøg af og/eller går færre udgange til nærtstående sammenlignet med afsonere, der både bor og afsoner i Danmark, hvilket kan være en udfordring rent resocialiseringsmæssigt.

Der er i medfør af § 43 i udgangsbekendtgørelsen⁴ dog mulighed for tilskud til rejseudgifter til pårørende, der er hjemmeboende på Færøerne, og som skal besøge den dømte i Danmark, ligesom der er mulighed for tilskud til rejseudgifter til den dømte, der ønsker udgang til nærtstående på Færøerne. Reglerne om tilskud til udgang og tilskud til nærtstående besøgende fra Færøerne giver dog kun mulighed for udgang til Færøerne én gang halvårligt via opsparing af indtil 6 udgange. Den halvårslige udgang til Færøerne kan konverteres til besøg fra nærtstående færing, der er tilrejsende fra Færøerne med tilskud. Der kan altså ikke ydes tilskud til besøgende flere gange halvårligt, ligesom bestemmelsen ikke gælder for færøsk dømte, som skal afsone en frihedsstraf på under 6 måneder.

3.2.3. Frigang

Frigang er en særlig form for udgang, hvor den dømte kan forlade institutionen dagligt med henblik på at deltage i undervisning eller varetage et arbejde. I relation til frigang for færing, der afsoner en dom i Danmark, gælder frigangsreglerne på lige fod med danske afsonere.

Det er en udfordring for færing, der afsoner i Danmark, at gå frigang til arbejde eller uddannelse på Færøerne, hvis de er beskæftiget dér. Derfor henvises færing, der afsoner i Danmark, oftest til beskæftigelsestilbud i institutionen eller eventuelt uddannelse, der kan varetages i institutionen. Selvom der er mulighed for frigang til uddannelse eller arbejde i Danmark på linje med tilbud til andre afsonere i Danmark, vil en færing, der er hjemmehørende på Færøerne, som udgangspunkt ikke kunne påbegynde et forløb, som strækker sig ud over løsladelsestidspunktet, hvilket ellers ville være muligt, hvis den pågældende skulle forblive i Danmark efter løsladelse.

Det følger af straffelovens § 38, stk. 1, at når to tredjedele af straffen, dog mindst 2 måneder, er udstået, kan den dømte løslades på prøve. Det er dog bl.a. en forudsætning, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, og at der er sikret den dømte passende ophold og arbejde eller andet underhold. Der lægges således bl.a. vægt på den dømtes arbejds- eller uddannelsesmuligheder. Det *kan* således få negativ betydning for løsladelsessituationen, hvis de pågældende færing enten ikke fastholdes i eller påbegynder beskæftigelse/uddannelse under afsoningen i Danmark.

3.2.4. Samarbejde mellem myndigheder omkring løsladelse

Der er generelt i relation til alle afsonere brug for et godt samarbejde med den dømtes hjemkommune, særligt hvis der er tale om en udfordret afsoner, som f.eks. er misbrugende eller udadreagerende. Her vil man typisk i relation til afsonere med bopæl i Danmark inddrage den dømtes hjemkommune i forhold til bolig, underhold, misbrugsbehandling mv. for at forberede en så god løsladelsessituation som muligt. For at sikre den bedst mulige løsladelsessituation for alle parter er et godt samarbejde med hjemkommunen eksempelvis også vigtigt, hvis dømtes kriminalitet fordrer samarbejde med familieforvaltningen.

Et mere systematisk samarbejde mellem kriminalforsorgen og de danske kommuner blev iværksat i 2006 under "Projekt God Løsladelse". Da projektet startede, var der ud over lovgivningen ingen konkrete aftaler mellem kriminalforsorgen og kommunerne, men i dag er der indgået samarbejdsaftaler med alle 98 kommuner i Danmark.

⁴ Bekendtgørelse om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner, BEK nr. 182 af 26/02/2019.

Der er dog pt. ikke etableret en samarbejdsaftale med de færøske kommuner/myndigheder for at sikre en koordineret og sikker løsladelse i relation til færing, der afsoner en straf i Danmark, men som er hjemmehørende på Færøerne og skal løslades dertil.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at det - uafhængigt af denne analyse - kan være relevant at undersøge mulighederne for at etablere et struktureret samarbejde mellem kriminalforsorgen og de relevante færøske myndigheder⁵ med henblik på at forbedre løsladelsessituationen i forhold til eventuelle problemstillinger omkring bolig, forsørgelse, misbrugsbehandling mv. Dette vil kriminalforsorgen således se nærmere på.

3.2.5. Kultur og kost

Der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt der bliver taget hensyn til færøsk kultur, herunder kost, i relation til færing, der afsoner eller er varetægtsfængslet i Danmark.

Som tidligere nævnt, er der selvforplejning i de danske fængsler, hvilket betyder, at afsonerne selv har mulighed for at indkøbe og tilberede den kost, de ønsker. Selvom der kan være særlig færøsk kost, som er svær at skaffe i Danmark, er det ikke kriminalforsorgens opfattelse, at der er tale om et større problem for de færing, der afsoner i Danmark.

Der har ligeledes været rejst spørgsmål om, hvorvidt der skal oprettes en særlig afdeling for færing, som det er tilfældet i Herstedvester Fængsel for så vidt angår grønlandere⁶, der afsoner i Danmark. En del af de grønlandske afsonere i Danmark afsoner meget lange domme for særdeles grov kriminalitet, mens det er forholdsvis få færing, der idømmes domme på over 2 år. Det fremgår således af delanalyse 1, at kun 8 af de færing, som påbegyndte deres afsoning i Færøerne Arrest i perioden 2015 til 2020 var idømt en ubetinget frihedsstraf på over 2 år.

3.2.6. Særligt vedrørende sædelighedsdømte

Når en person er idømt en ubetinget fængselstraf for sædelighedskriminalitet, indkaldes den pågældende som udgangspunkt til visitation i Herstedvester Fængsel, da man dér har specialiseret personale, herunder psykologer og psykiatere, der bl.a. kan vurdere den dømtes behov og motivation for sexologisk behandling. Herstedvester Fængsel er kriminalforsorgens psykiatriske specialinstitution for fængsels- og forvaringsdømte og har mange års erfaring med sædelighedsforbryderes afsoning og behandling.

Ved sædelighedsdomme på over 5 års ubetinget fængsel, herunder tidsubestemte domme, vil udredning og eventuel iværksættelse af behandling, herunder kønsdriftsdæmpende behandling, være forbundet med et længerevarende og ressourcetungt udredningsforløb, ligesom iværksættelse af kønsdriftsdæmpende behandling forudsætter psykiatrisk og somatisk udrednings- og opfølgningsforløb, hvorfor afsoneren efter kriminalforsorgens vurdering bør fortsætte afsoningsforløbet på Herstedvester Fængsel.

Hvis der ved sædelighedsdomme på under 5 års fængsel vurderes at være et behandlingsbehov, vil den pågældende typisk blive overført til fortsat afsoning i åbent fængsel/halvåben afdeling. Relevante behandlingstiltag er typisk

- sexologisk behandling, som varetages i en af landets sexologiske klinikker i form af et terapeutisk forløb, som afsoneren meddeles tilladelse til at få adgang til at deltage i under afsoningen,
- misbrugsbehandling som varetages i fængslet og eventuelt med ambulant opfølgning som et vilkår,
- deltagelse i kriminalforsorgens programvirksomhed (f.eks. Dialog mod Vold) eller
- medicinsk behandling af psykiatrisk lidelse.

Sædelighedsdømte med domme på under 5 års ubetinget fængsel, som vurderes ikke at skulle i videre behandling enten fordi den pågældende ikke er motiveret for behandling, eller fordi der ikke findes et behandlingsbehov, overføres til videre afsoning enten i Færøerne Arrest eller i et dansk fængsel afhængig af straffens længde.

⁵ De sociale myndigheder på Færøerne er ikke kommunale men nationale.

⁶ I forbindelse med åbning af den nye anstalt i Nuuk har de grønlandske afsonere i Herstedvester Fængsel fået mulighed for at blive overført til den nye anstalt til fortsat afsoning. Grønlanderafdelinger i Herstedvester Fængsel er således under "naturlig" udfasning.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at afsonere med en sædelighedsdom på op til 5 års fængsel på sigt bør kunne afsone på Færøerne såfremt behandlingsbehovet vurderes at kunne imødegås på Færøerne, og de bygningsmæssige og indholdsmæssige forhold understøtter afsoningen, herunder afsoning af længere varighed end 1 år og 6 måneder.

3.3. Varetægtsfængsling i Danmark

3.3.1. Besøg og udgang

Når en færøsk hjemmehørende person varetægtsfængsles i Danmark, er den pågældende underlagt de danske varetægtsregler.

Det følger af varetægtsbekendtgørelsens § 40⁷, at en varetægtsarrestant har ret til **besøg**, så ofte forholdene tillader det. Der gælder dog særlige regler, hvis den pågældende er underlagt besøgskontrol efter retsplejelovens § 771, stk. 1.

De færøske varetægtsarrestanter, som er overført til Danmark, er således langt fra de nærtstående, der er hjemmehørende på Færøerne, og der kan således i relation til besøg fra nærtstående, som er hjemmehørende på Færøerne, være udfordringer særligt grundet øgede udgifter til rejseaktivitet mv.

Det følger af varetægtsbekendtgørelsens § 87, at der kun gives tilladelse til **udgang** til varetægtsarrestanter, såfremt helt særlige grunde taler herfor. Særlige grunde kan f.eks. være en nærtstående person, som er alvorligt syg, en nærtstående persons begravelse eller f.eks. indgåelse af ægteskab. Herudover skal risikoen for misbrug tages i betragtning ved afgørelsen af, om udgang kan tillades. Ved eventuel udgang skal varetægtsarrestanten være ledsaget. Ved vurderingen af eventuel udgangstilladelse til en færøsk varetægtsarrestant til Færøerne, vil afstanden til Færøerne således indgå i den konkrete vurdering af risiko for misbrug af udgangstilladelsen.

Det kan således være en udfordring for de få varetægtsarrestanter, der placeres i dansk arrest til fortsat varetægt, at de har færre muligheder for at modtage besøg og til dels at få tilladelse til ledsaget udgang.

⁷ Bekendtgørelse om ophold i varetægt, BKG nr. 107 af 30/01/2019

4. Oversigt over identificerede udfordringer

Nedenfor fremgår en skematisk oversigt over de strukturelle udfordringer, som analysegruppen har identificeret omkring færingers afsoning af dom i henholdsvis Færøerne Arrest og danske institutioner samt øvrige forhold relateret til Færøerne Arrest.

Identificerede udfordringer	Bemærkninger
Afsoning i Færøerne Arrest	
Manglende mulighed for at afsone i åbent regime med dertilhørende mulighed for øget fællesskab mv.	Forventes at kunne imødegås ved eventuel udvidelse af nuværende faciliteter eller ved nybyggeri.
Begrænset mulighed for udgang, herunder frigang, for afsonere	Vil delvist kunne imødegås ved etablering af offentlig transport og derudover ved eventuel etablering af ny institution med anden beliggenhed eller ved eventuel leje af andre lokaler med mere hensigtsmæssig placering.
Generelle forhold omkring indsatte i Færøerne Arrest	
Begrænsede tilbud af arbejdsopgaver til de indsatte	Vil delvist kunne imødegås ved eventuel forstærket samarbejde med lokale erhvervsliv. Ved eventuel udvidelse af nuværende faciliteter eller ved nybyggeri bør overvejelser omkring etablering af faciliteter, som i større omfang understøtter flere typer af arbejdsopgaver, indgå.
Begrænsede undervisningstilbud for især afsonere	Såfremt afsonere med længere domme skal kunne afsone på Færøerne, bør undervisningsmulighederne forbedres, herunder med mulighed for fjernundervisning.
Begrænset misbrugsbehandling og programvirksomhed	Såfremt flere afsonere og afsonere med længere domme skal afsone på Færøerne, bør muligheder for understøttelse af stoffri afsoning evt. indtænkes i forbindelse med eventuel udvidelse af nuværende faciliteter eller ved nybyggeri. Derudover bør eventuelt yderligere behov for programvirksomhed afdækkes.
Ingen fast tilknyttet sygeplejerske	Såfremt flere afsonere og afsonere med længere domme skal afsone på Færøerne, bør der være tilknyttet en fast sygeplejerske til arresten
Uhensigtsmæssig placering af besøgsrum	Vil kunne imødegås ved eventuel udvidelse af nuværende faciliteter eller ved nybyggeri. Såfremt flere afsonere skal afsone på Færøerne, bør antallet af besøgsrum øges.
Begrænsede køkkenfaciliteter	Vil kunne imødegås ved eventuel udvidelse af nuværende faciliteter eller ved nybyggeri.
Begrænset gårdtursareal	Vil kunne imødegås ved eventuel nybyggeri. Kan muligvis imødegås i forbindelse med eventuel udvidet brug af nuværende faciliteter, men kræver yderligere afdækning.
Færre overførsler af udadreagerende indsatte	Forventes i et vist omfang at kunne imødegås ved større personale-tæthed.
Begrænset mulighed for at gennemføre isolation af varetægtsarrestanter fuldt ud	Vil kunne imødegås ved nybyggeri. Skal undersøges, om det i større omfang end nu kan imødegås ved eventuel udvidelse af nuværende faciliteter.
Øvrige forhold omkring Færøerne Arrest	
Arrestens placering ift. manglende offentlig transport og udsathed ift. vejrmæssige forhold	Vil delvist kunne imødegås ved etablering af offentlig transport til arresten og derudover ved eventuel nybyggeri med anden placering eller eventuel leje af andre lokaler med mere hensigtsmæssig placering.
Almene bygningsmæssige stand	Der kan i samarbejde med Landsverk evt. gennemføres en gennemgang af den bygningsmæssige stand, såfremt kriminalforsorgens brug af bygningen fortsætter uændret og ud over 2023.
Begrænset hegn omkring bygningskomplekset	Kan imødegås ved eventuel nybyggeri. Kan muligvis imødegås i forbindelse med eventuel udvidet brug af nuværende faciliteter, men kræver yderligere afdækning.

Sikringscelle, der ikke fuldt ud lever op til gældende retningslinjer	Forventes at kunne imødegås ved eventuel udvidet brug af nuværende faciliteter eller ved nybyggeri, hvor det også bør overvejes, om der er behov for etablering af særskilt observationscelle
Indsattes adgang til el-tavler	Vil kunne imødegås ved eventuel nybyggeri. Det skal undersøges, om det kan imødegås ved eventuel udvidelse af nuværende faciliteter.
Færinger med bopæl på Færøerne, som er indsat i dansk institution	
Begrænset mulighed for besøg og udgang samt begrænset muligheder for frigang til uddannelse/arbejde	Vil kun kunne imødegås, såfremt afsoningen (og til dels varetægtsfængslingen) kan ske på Færøerne, og der er mulighed for brug af offentlig transport.
Samarbejde omkring løsladelsessituationen	Forbedring af samarbejde mellem kriminalforsorgen og færøske myndigheder vil kunne blive taget op uafhængig af denne analyse.
Visitation og behandling af sædelighedsdømte på Herstedvester Fængsel	Visitation af sædelighedsdømte bør bevares på Herstedvester Fængsel. Efter visitation bør sædelighedsdømte med domme på under 5 års fængsel på sigt kunne afsone på Færøerne, såfremt de bygningsmæssige og indholdsmæssige forhold understøtter afsoningen.

Kommissorium for analyse vedrørende muligheder for forbedring af forholdene i kriminalforsorgen på Færøerne

Formål

Det er i forbindelse med Finanslov 2021 vedtaget, at der som en del af Nordatlantpuljen afsættes 1,5 mio. kr. i 2021 til udarbejdelse af en analyse med henblik på forbedring af forholdene i kriminalforsorgen på Færøerne.

Følgende fremgår af aftaleteksten for Finanslov 2021:

"I forbindelse med ændringsforslagene er kontoen forhøjet med 1,5 mio. kr. i 2021, jf. Aftale mellem regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet om finansloven for 2021 af december 2020. Midlerne er finansieret af Nordatlantpuljen og går til en § 11.31.03.10. analyse, der skal undersøge mulighederne for at forbedre forholdene i kriminalforsorgen på Færøerne."

Baggrund

Kriminalforsorgen på Færøerne består af en KiF-afdeling (Kriminalforsorgen i Frihed) og et arresthus. KiF-afdelingen varetager bl.a. tilsyn med betinget dømte og prøveløsladte. Arresthuset, som er placeret i Mjørkedal, har i alt 14 pladser og huser både varetægtsarrestanter samt afsonere, der som udgangspunkt afsoner domme op til 18 måneder. Dog kan ordens- og sikkerhedsmæssige forhold medføre, at færing med domme under 18 måneder overføres til afsoning i Danmark. Såfremt en færing er idømt en ubetinget dom på over 18 måneder, afsones dommen som udgangspunkt i et dansk fængsel.

Den nuværende praksis omkring afsoning af domme i henholdsvis arresthuset på Færøerne samt i et fængsel i Danmark har rejst en række kritikpunkter i færøske medier og af lokale politikere. Derudover er der rejst en række øvrige problemstillinger omkring de fysiske forhold i arresthuset. Der har desuden været rejst kritik af omfanget af isolationsfængsling af varetægtsarrestanter, som ifølge kritikken vurderes at ligge for højt.

De rejste kritikpunkter har bl.a. medført, at Færøernes Lagting i juni 2020 vedtog et beslutningsforslag, som pålægger Landsstyret at arbejde for at forbedre forholdene for dem, der afsoner en ubetinget dom på Færøerne, herunder at der sikres tilstrækkelige tilbud, og at den lokale myndighed får mulighed for at tilrettelægge et udslningsforløb i forbindelse med løsladelse. Herudover pålægges Landsstyret at undersøge muligheden for, at der bygges en ny arrest- og fængselsbygning på Færøerne. Som led i dette er der nedsat en dansk-færøsk arbejdsgruppe ledet af Justitsministeriet, som

har til formål at drøfte relevante initiativer vedrørende forbedring af forholdene i kriminalforsorgen på Færøerne.

Denne analyse har som nævnt til formål at belyse eventuelle problemstillinger vedrørende kriminalforsorgen på Færøerne, og analysens resultater forventes således at indgå som et element i arbejdsgruppens drøftelser.

Analysens indhold

Analysen vil primært belyse forhold omkring afsoning af dom og varetægtsfængsling i arresthuset på Færøerne. Analysen vil således ikke afdække forhold vedrørende dømte i tilsynsforløb, som varetages af KiF-afdelingen. Dog vil forhold vedrørende løsladelse af fænger fra danske fængsler indgå, da der bl.a. har været kritik af, at disse løsladelser ikke er omfattet af "God løsladelse"¹.

Brugen af isolationsfængsling indgår ligeledes ikke i analysen, da afgørelse omkring isolationsfængsling træffes af en dommer, og området ligger dermed uden for kriminalforsorgens ressortområde. Som det fremgår nedenfor, vil mulighederne for adskillelse af varetægtsarrestanter, herunder isole-rede, og afsonere være omfattet af analysen.

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at afsonere med fodlænke på Færøerne. En indførelse af ordningen på Færøerne vil bl.a. forudsætte, at det er muligt at etablere og vedligeholde den nødvendige tekniske infrastruktur til ordningens drift samt de tilsynsforanstaltninger som ordningen vil kræve. Der vil derfor parallelt med denne analyse igangsættes en teknisk foranalyse med henblik på at vurdere de tekniske muligheder for implementering af fodlænkeordningen på Færøerne. Det er kriminalforsorgens vurdering, at en teknisk forundersøgelse vil kunne gennemføres inden for en tids-horisont på 6-9 måneder fra igangsættelse. Foranalysen vil således først foreligge efter denne analy-ses afslutning, jf. punkt 4, Organisering og tidsplan.

Analysen vil bestå af følgende tre delanalyser:

1) Tilvejebringelse af data

Indhentelse af data skal give et faktuel grundlag vedrørende gennemsnitligt antal indsatte i arresthuset på Færøerne fordelt på afsonere og varetægtsarrestanter, herunder gennemsnit-lig domslængde, hovedkriminalitet, alder og køn. Derudover skal der tilvejebringes faktuelle oplysninger omkring de færøske domme, som afsones i Danmark.

2) Beskrivelse af nuværende udfordringer for færøske afsonere, varetægtsarrestanter samt fy-siske forhold i arresthuset i øvrigt

Beskrivelsen skal klarlægge, hvilke konkrete straffuldbyrdelsesmæssige udfordringer der i bred forstand er relateret til afsoning af dom i henholdsvis arresthuset på Færøerne samt i Danmark. Beskrivelsen skal ligeledes afdække eventuelle udfordringer i forhold til de fysiske faciliteter for varetægtsarrestanter og afsonere. I afdækningen skal bl.a. følgende forhold beskrives; sikkerhed, afsoningsvilkår, muligheder for kriminalitetsforebyggende indsatser, herunder beskæftigelsesmuligheder og uddannelse, kontakt til omverden/pårørende, mulig-heder for udgang/frigang samt fysiske forhold omkring arresthuset i forhold til sektione-ring/adskillelse af indsatte under 18 år, varetægtsarrestanter i samme sag mv.

¹ I forbindelse med "God løsladelse" har kriminalforsorgen indgået samarbejdsaftaler med alle danske kommuner. Samarbejdsaftalerne handler overordnet set om, at kriminalforsorgen og kommunerne øger koordineringen og samarbejdet om de indsatte.

3) Løsningsforslag vedrørende forbedringer af nuværende forhold

Delanalysen skal beskrive forskellige løsningsmodeller for at imødegå de udfordringer, som afdækkes i forbindelse med delanalyse 2. Der skal i løsningsforslagene tages højde for det faktuelle grundlag i forhold til antallet af afsonere/varetægtsarrestanter, domslængde mv. Delanalysen skal ligeledes indeholde fordele og ulemper ved de enkelte løsningsmodeller, herunder forhold omkring afsoningsvilkår, sikkerhed, kriminalitetsforebyggelse, økonomi, bemanning, tidsperspektiv mv. De forskellige løsningsmodeller skal som minimum beskrive følgende forslag:

- 1) Forbedringer af de nuværende faciliteter i Mjærkedal
- 2) Udvidelse af eksisterende lejemål eller indgåelse af nyt lejemål
- 3) Etablering af ny institution med arrest og/eller afsoningskapacitet.

Organisering og tidsplan

Analysen udarbejdes af Direktoratet for Kriminalforsorgen i regi af Center for Økonomi og Kapacitet i tæt samarbejde med Center for Straffuldbyrddelse samt Kriminalforsorgen Hovedstaden, hvor kriminalforsorgen på Færøerne organisatorisk hører under.

Derudover vurderes det nødvendigt at inddrage eksterne konsulenter ved udarbejdelse af delanalyse 3.

Afdækning af de nuværende udfordringer omkring de fysiske faciliteter, såvel som mulighederne relateret til de under delanalyse 3 skitserede løsningsmodeller, vurderes at nødvendiggøre, at en del af analysegruppens arbejde udføres på Færøerne. Den aktuelle covid-19 situation udgør således en risiko i forhold til tidsplanen.

Ligeledes udgør covid-19 situationen en risiko i forhold til tidsplanen for gennemførelse af den tekniske foranalyse vedrørende fodlænkeordning, da dele af foranalysen også forudsætter fysisk tilstedeværelse på Færøerne.

Analysens resultater skal som tidligere nævnt indgå i den dansk-færøske arbejdsgruppe ledet af Justitsministeriet. Resultatet af arbejdsgruppens drøftelser skal indgå i forberedelserne til en kommende flerårsaftale for kriminalforsorgen. Den samlede analyse, eksklusiv den tekniske foranalyse vedrørende fodlænkeordning, skal således være endeligt afsluttet senest udgangen af april 2021.

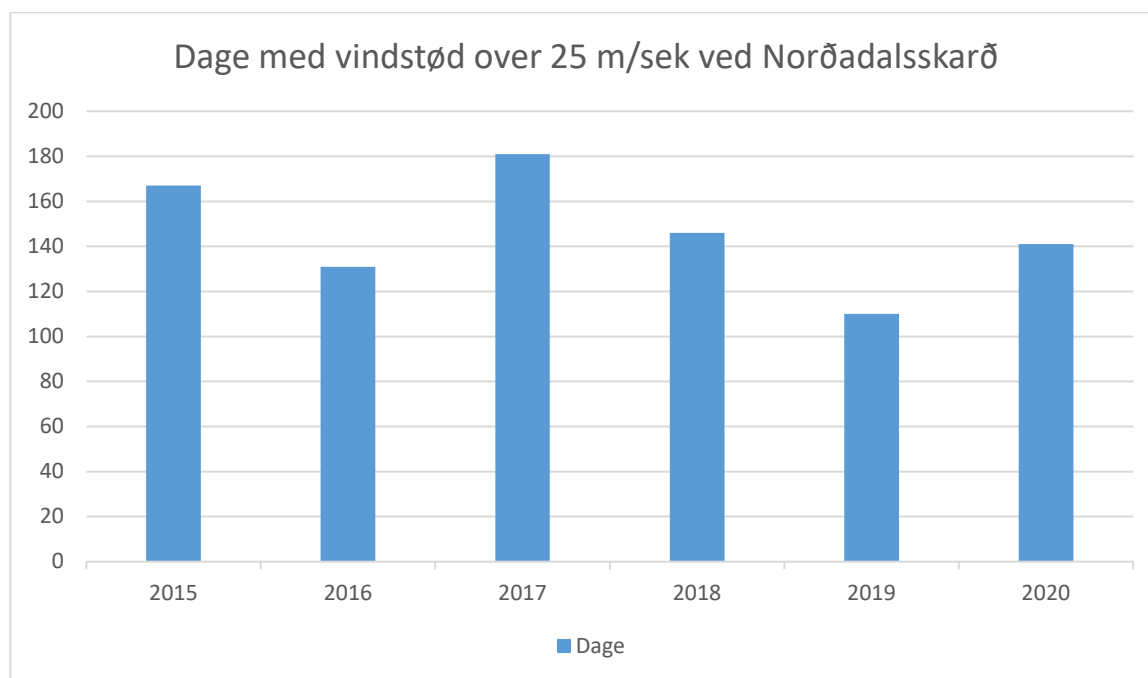
Analysens delanalyser forelægges arbejdsgruppen løbende. Der henvises til bilag 1 for en mere detaljeret tidsplan.

Økonomi

Der er afsat 1,5 mio. kr. i 2021 til gennemførelse af analysen. Udgifter forbundet med inddragelse af eksterne konsulenter samt den tekniske foranalyse vedrørende fodlænkeordning vil blive finansieret inden for den afsatte ramme. Udgifterne til den tekniske foranalyse vurderes isoleret set at udgøre ca. 0,4 mio. kr.

Notat om vejrforhold i Mjorkadali

Som det fremgår af diagrammerne under, kan vejret i Mjorkadali være udfordrende. Vindmåleren nærmest Mjorkadali hedder Norðadalsskarð og vindmålingerne og registrering af vejforhold er herfra. Diagrammet viser antal dage om året, hvor vindstødene er over 25 m/sek. Vindstød på 25 m/sek påvirker en bil, ved at det rykker i den.

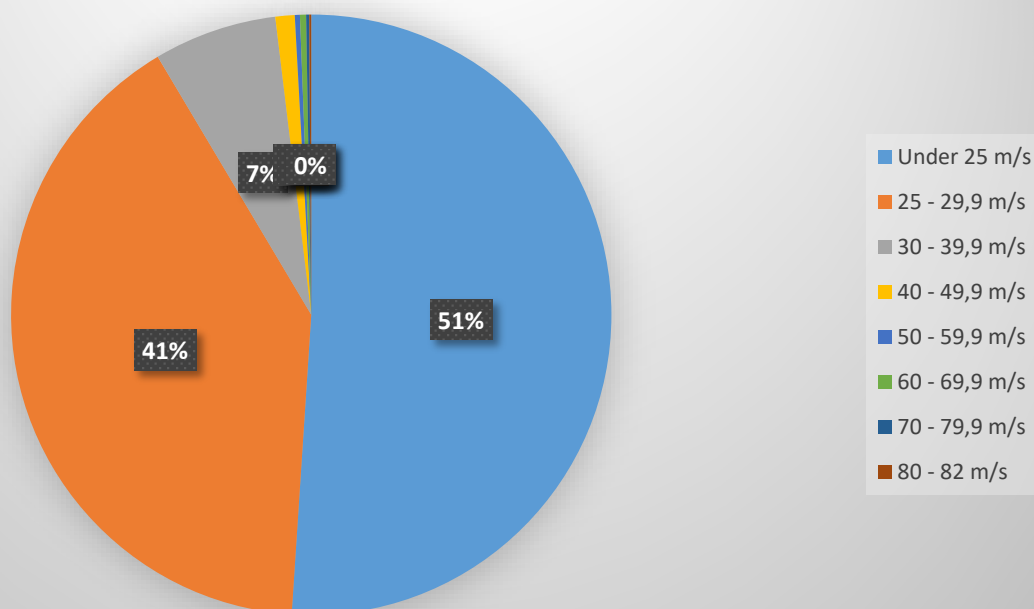

I gennemsnit har der været 141 dage om året med vindstød over 25 m/sek fra 2015 til 2020. Vindstødene i denne periode har ligget mellem 25 m/s og 81,8 m/sek. Vindstyrke over 32,6 m/s bliver betegnet som orkan.

Vindforhold ved Norðadalsskarð

Vindstød	Dage 1. jan 2015 – 31. dec 2020
Under 25 m/sek	932 dage
Over 25 m/sek	894 dage
25 – 29,9 m/sek	738 dage
30 – 39,9 m/sek	121 dage
40 – 49,9 m/sek	19 dage
50 – 59,9 m/sek	5 dage
60 – 69,9 m/sek	6 dage
70 – 79,9 m/sek	3 dage
80 – 82 m/sek	2 dage

Registreret maksimum vindstyrke fordelt på dage 2015-2020

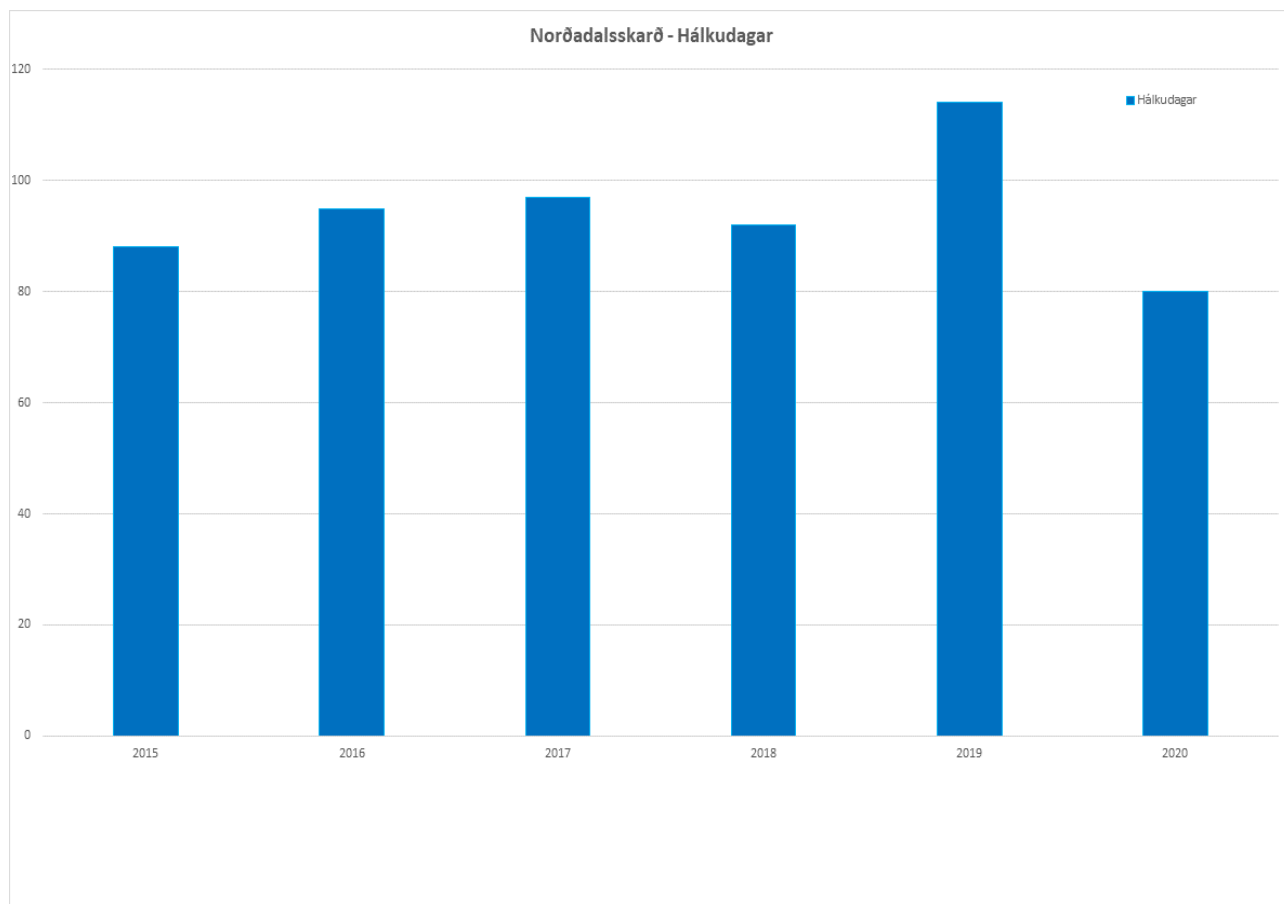

Arresten ligger midt imellem Norðadalsskarð og Hunsarabotn, som begge er områder, der er meget udsatte for blæst. Vinden alene kan være en udfordring i forbindelse med kørsel til og fra arresten. Der er mange dage især om vinteren, hvor køreforholdene må betegnes som meget vanskelige og hvor civilt personale, pårørende mv. frarådes at køre til stedet. Det drejer sig om ca. 20-50 dage i løbet af en vinter.

Arresten ligger i et bjergområde, hvilket medfører stor risiko for islag om vinteren. Tabellen og diagrammet viser dage med islag i årene 2015 til 2020. I gennemsnit er der 3 til 4 måneder med sne/islag om året i denne periode.

År	Dage med islag
2015	88
2016	95
2017	97
2018	92
2019	114
2020	79

Dage med islag ved Norðadalsskarð 2015 – 2020

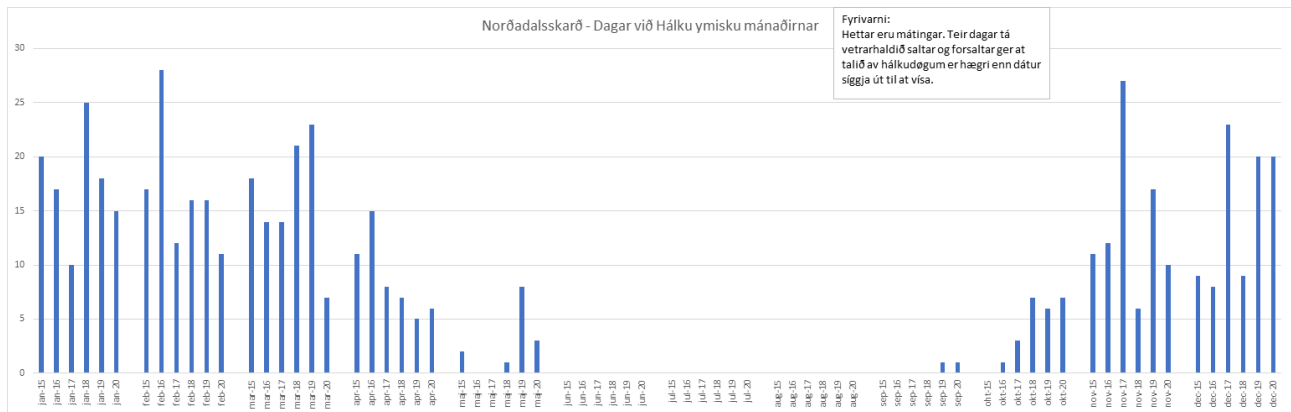

Kombinationen af islag og vind kan være farlig, da man let mister kontrollen over køretøjet. Der sker glatføreuheld i dette område hvert år, på trods af begrænset trafik. For arrestens personale er dette nok sket 5 – 10 gange på trods af, at personalet er kørevandt og kører forsigtigt.

Eksternt personale, så som læge, misbrugsbehandlere, lærere m.v. og pårørende bliver bedt om ikke at køre de dage, hvor der både er islag og vind.

Vintermånederne fra og med slutten af oktober til midt i april er den periode, hvor der er størst risiko for både vind og islag.

I diagrammet under ses dage med islag fordelt på måneder og år fra 2015 til 2020.

Som det ses, kan der være en del variationer fordelt på måneder og år. Det er dog intet år under 8 dage med islag fra december til med februar. Nogen år har der været mellem 25 og 28 dage med islag i november, januar og februar.

I vinterperioden er der også dage med sne. Udfordringen med sne er både at det fyger, så der ingen sigtbarhed er, men også at det sner så meget, at snepløve ikke kan følge med.

Forði arresten ligger så afsides og trafikken i området er meget begrænset, indstilles snerydningen ofte fra kl. 19 til næste dag. Den manglende snerydning betyder, at det ikke er kørende til og fra arresten. Dette er en kæmpe udfordring, da det ofte er brug for at køre indsatte til hospitalet eller at tilkalde politiet af sikkerhedsmæssige årsager. Personalet i arresten har været indesneet i op til 3 døgn.

Analyse vedrørende kriminalforsorgen på Færøerne

- delanalyse 3, beskrivelse af løsningsforslag

Analysespor 30, Færøerneanalyse
Version: Opdateret 28. september 2021

Indholdsfortegnelse

1	Sammenfattende resume for analyse af kriminalforsorgen på Færøerne, delanalyse 3.....	3
1.1	Analyseområde og kontekst	3
1.2	Forbedringstiltag og effekt	3
1.3	Økonomiske konsekvenser	5
2	Baggrund og metode ved vurdering af det kapacitetsmæssige behov samt udgifter	6
2.1	Nuværende belæg	6
2.2	Vurdering af behov for yderligere pladser på Færøerne.....	7
2.3	Metode ved økonomiske beregninger	8
3	Beskrivelse af forskellige løsninger	8
3.1	Model A: Etablering af ny institution med 30 pladser.....	8
3.1.1	Placering	9
3.1.2	Kapacitet og belæg.....	9
3.1.3	Faciliteter	9
3.1.4	Bemanding	10
3.1.5	Tidshorisont	11
3.1.6	Økonomi.....	11
3.1.7	Overvejelser om etablering af ny institution med 24 pladser	13
3.2	Model B: Ibrugtagning af <i>hele</i> bygningen i Mjørkedal.....	13
3.2.1	Forudsætninger	14
3.2.2	Kapacitet og belæg.....	14
3.2.3	Faciliteter	14
3.2.4	Bemanding	15
3.2.5	Forhold, der ikke kan imødekommes ved ibrugtagning af hele Mjørkedal.....	15
3.2.6	Tidsplan	16
3.2.7	Økonomi.....	16
3.3	Model C: Ibrugtagning af yderligere ét plan (light-model)	18
3.3.1	Kapacitet og belæg.....	18
3.3.2	Forudsætninger	18
3.3.3	Yderligere forbedringsmuligheder ved model C	18
3.3.4	Tidsplan	19
3.3.5	Økonomi.....	19
3.4	Model D: Forbedrede beskæftigelsesmuligheder ved ibrugtagning af garage	20
3.4.1	Særligt omkring undervisning	21
3.4.2	Særligt omkring besøgsrum	21
3.5	Bemærkninger fra Landsverk omkring bygningen i Mjørkedal	21
3.6	Andre egnede bygninger	22
3.7	Yderligere sideløbende tiltag	22

1 Sammenfattende resume for analyse af kriminalforsorgen på Færøerne, delanalyse 3

1.1 Analyseområde og kontekst

Det blev i forbindelse med Finanslov 2021 vedtaget, at der som en del af Nordatlantpuljen afsættes 1,5 mio. kr. i 2021 til udarbejdelse af en analyse med henblik på forbedring af forholdene i kriminalforsorgen på Færøerne.

Som led i denne beslutning har Direktoratet for Kriminalforsorgen i januar 2021 nedsat en analysegruppe, der i tæt samarbejde med Kriminalforsorgen Hovedstaden, hvor kriminalforsorgen på Færøerne organisatorisk hører under, står for at udarbejde analysen.

Analysen består af i alt tre nedenstående delanalyser:

1. Tilvejebringelse af data vedrørende færøske indsatte
2. Beskrivelse af aktuelle udfordringer for færøske afsonere, varetægtsarrestanter samt fysiske forhold i arresthuset i øvrigt
3. Løsningsforslag, herunder i relation til de nuværende faciliteter i Mjærkedal, udvidelse af eksisterende lejemål eller indgåelse af nyt lejemål samt etablering af ny institution

Analysens resultater indgår i en færøsk-dansk arbejdsgruppe ledet af Justitsministeriet. Resultatet af denne arbejdsgruppes drøftelser skal indgå i forberedelserne til en kommende flerårsaftale for kriminalforsorgen.

Denne analyse vedrører delanalyse 3, som indeholder en indledende beskrivelse af forskellige løsningsmodeller, som helt eller delvist vil kunne imødegå de udfordringer, som blev afdækket i forbindelse med delanalyse 2.

Kommissorium for analysen samt delanalyse 1 og 2 er vedlagt som henholdsvis bilag 1, 2 og 3.

1.2 Forbedringstiltag og effekt

Kriminalforsorgen på Færøerne består i dag af en KiF-Afdeling (Kriminalforsorgen i Frihed) og en arrest med i alt 14 pladser. Arresten anvendes til placering af varetægtsarrestanter samt som udgangspunkt færøske afsonere med domme på op til 1 år og 6 måneder. Såfremt en færing med bopæl på Færøerne idømmes en frihedsstraf på over 1 år og 6 måneder sker afsoningen i Danmark. Denne praksis blev i sin tid udmeldt, idet det ikke findes hensigtsmæssigt, at afsoning af længere domme sker i Færøerne Arrest, da arrestens tilbud bl.a. i forhold til beskæftigelse, herunder uddannelse og misbrugsbehandling, er begrænsede.

Det fremgår bl.a. af delanalyse 2, at der i Færøerne Arrest tilbydes fire undervisningstimer om ugen og arbejdsopgaverne består primært af lettere montagearbejde eller produktion af arrestens egne produkter. Dette er på niveau med andre arrester i Danmark, men er under niveau sammenholdt med de tilbud som afsonere i danske fængsler tilbydes. Dertil kommer Færøernes Arrests nuværende placering, hvor der dels ikke er offentlig transport til området, og hvor de vejrmæssige forhold i øvrigt vanskeliggør kørsel til og fra arresten. Dette har bl.a. betydning for afsonernes mulighed for udgang, herunder frigang, og for den generelle tryghed og sikkerhed i arresten, da vejrforhold kan forlænge eller i værste fald forhindre kørsel til arresten.

Delanalyse 3 indeholder en overordnet beskrivelse af nedenstående løsningsmuligheder, som hver især har forskelligt potentiale i forhold til at imødegå de udfordringer, som blev identificeret i delanalyse 2.

- Model A) Etablering af ny institution
- Model B) Ombygning og ibrugtagning af hele bygningen i Mjørkedal
- Model C) Ombygning og ibrugtagning af det øverste plan i bygningen
- Model D) Ibrugtagning af yderligere ét rum (garagen)

Det skal bemærkes, at der under udarbejdelsen af delanalyse 3 er blevet arbejdet videre med en nærmere konkretisering af løsningsmodel A, etablering af ny institution, hvor der efter ønske fra det færøske lagmands-kontor er arbejdet videre med at skitsere et mere konkret løsningsforslag. Skitseforslaget er vedlagt som bilag.

Derudover er det som led i analysen besluttet at iværksætte en indeklimateundersøgelse samt miljøscreening af bygningen i Mjørkedal bl.a. med henblik på yderligere at klarlægge bygningens stand forud for eventuel ombygning, herunder i forhold til eventuelle merudgifter.

Uanset dette videre arbejde, vil der, hvis der træffes beslutning om en af løsningsmodellerne i den kommende flerårsaftale for kriminalforsorgen, skulle arbejdes videre med den konkrete model med henblik på en mere detaljeret planlægning/projektering, herunder en konsolidering af de økonomiske udgifter forbundet hermed.

Nedenfor fremgår en skematisk oversigt over, hvilke af de udfordringer, der blev identificeret i forbindelse med delanalyse 2, som de forskellige løsningsmodeller imødegår på forskellig vis. Det skal bemærkes, at udfordringer i nedenstående skema ikke bør læses uafhængig af delanalyse 2, da f.eks. en række af de nævnte forhold først vurderes at være en udfordring, såfremt flere afsonere og afsonere med længere domme vil skulle afsone i Færøerne Arrest under de nuværende forhold.

Der er brugt følgende farveangivelser i skemaet¹:

- Grøn farve: Udfordringen vurderes at kunne imødegås helt
- Orange farve: Udfordringen vurderes at kunne imødegås delvist
- Rød farve: Udfordringen vurderes ikke at kunne imødegås

Identificerede udfordringer	Model A, Nybyggeri,	Model B, ibrugtagning af hele bygningen	Model C, brug af øverste plan (light-mo-dellen)	Model D, brug af garage
<i>Færøske afsonere, som pt. afsone i Danmark</i>				
Hjemtagning af de færøske afsonere med straffe på mere end 1½ års ubetinget fængsel, som efter nuværende praksis afsone i Danmark, med mindre særlige forhold taler imod				
<i>Afsoning i Færøerne Arrest</i>				
Manglende mulighed for at afsone i åbent regime med dertilhørende mulighed for øget fællesskab mv.				
Begrænset mulighed for udgang, herunder frigang, for				

¹ De udfordringer, der er identificeret omkring færingers afsoning i dansk institution er samlet under "*Hjemtagning af de færøske afsonere, som efter nuværende praksis afsone i Danmark, med mindre særlige forhold taler imod*". Derudover er udfordringen omkring "*Almene bygningsmæssige stand*" ikke med i oversigten, da dette afhænger af, hvad der besluttet at iværksætte at tiltag med henblik på forbedring af forholdene omkring kriminalforsorgen på Færøerne.

afsonere, bl.a. som følge af manglende off. transport				
<i>Generelle forhold omkring indsatte i Færøerne Arrest</i>				
Begrænsede tilbud af arbejdsopgaver til de indsatte				
Begrænsede undervisnings-tilbud for især afsonere				
Begrænset misbrugsbehandling og programvirksomhed				
Ingen fast tilknyttet sygeplejerske				
Uhensigtsmæssig placering af besøgsrum				
Begrænsede køkkenfaciliteter				
Begrænset gårdtursareal				
Færre overførsler af udadreagerende indsatte				
Begrænset mulighed for at gennemføre isolation af varretægtsarrestanter fuldt ud				
<i>Øvrige forhold omkring Færøerne Arrest</i>				
Arrestens placering ift. manglende offentlig transport og udsathed ift. vejrmæssige forhold				
Begrænset hegn omkring bygningskomplekset				
Sikringscelle, der ikke fuldt ud lever op til gældende retningslinjer				
Indsattes adgang til el-tavler				

Det skal bemærkes, at valg af model i tillæg til ovenstående skal ses i sammenhæng med en række øvrige forhold, herunder antallet af indsatte, økonomi mv. Det fremgår af delanalyse 1, at kapaciteten på 14 pladser er anvendt med en udnyttelse på mellem 68 og 78 pct. i perioden 2015-2020. Det fremgår desuden af delanalyse 1, at relativt mange indsættelser af afsonere i arresten vedrører relativt korte domme på 3 måneder eller under. Det fremgår endvidere, at kriminalforsorgen på Færøerne har skønnet, at der i perioden 2015-2020 er blevet overført omkring 30 afsonere til Danmark svarende til ca. 5 overførsler pr. år, hvoraf nogle af disse overførsler ikke vil kunne undgås. Dette vil f.eks. være tilfældet ved sædelighedsdomme, hvor afsoningen påbegyndes på Herstedvester Fængsel med et 6 ugers visitationsforløb, jf. afsnit 2.2. Dertil kommer de situationer, hvor en indsat f.eks. har truet med eller udøvet vold mod ansatte eller andre indsatte.

1.3 Økonomiske konsekvenser

De forskellige løsningsmodeller varierer meget i forhold til etableringsomkostninger og til dels også de løbende driftsomkostninger. Tabel 1 viser et samlet overblik over de estimerede etableringsomkostninger ved de forskellige modeller samt merudgiften i forhold til løbende drift. Det bemærkes, at der også efter 2025 vil være afledte udgifter, som vil afhænge af de initiale etableringsomkostninger.

Tabel 1 Oversigt over foreløbige økonomiske konsekvenser ved de forskellige løsningsmodeller

Mio. kr., 2021 pl.	Etableringsomkostninger	Merudgift pr. år			
		2022	2023	2024	2025
Model A	233 mio. kr.	0,6	1,7	4,1	10,3
Model B	56-131 mio. kr.	1,9	2,0	2,0	17,7-25,2
Model C	35 mio. kr.	1,9	2,0	9,8	9,7
Model D	1 mio. kr.	0,8	0,8	0,8	0,8

Det skal bemærkes, at det relativt lave pladsbehov på Færøerne, jf. nedenfor, medfører meget høje basisomkostninger pr. plads. Hertil kommer et noget højere omkostningsniveau i byggesektoren på Færøerne samt færøsk moms, hvilket medvirker til en højere pris pr. plads.

De økonomiske konsekvenser uddybes særskilt under hver beskrivelse af de forskellige løsningsmodeller i afsnit 3.

2 Baggrund og metode ved vurdering af det kapacitetsmæssige behov samt udgifter

2.1 Nuværende belæg

Som det fremgår nedenfor af tabel 2, er der i dag 14 pladser i Færøerne Arrest, hvor antallet af varetægtsarrestanter i perioden 2015-2019 har fyldt ca. 1/3 af pladserne. I 2020 og i 2021 til og med april har antallet af varetægtsarrestanter dog udgjort næsten 2/3 af pladserne med et gennemsnitligt belæg på 7-8 varetægtsarrestanter. Antallet af afsonere har i 2020 og 2021 til og med april ligget på omkring 4-5 afsonere i gennemsnit, mens det i perioden 2015-2019 har ligget på omkring 6-7 afsonere. Det skal hertil bemærkes, at antallet af varetægtsarrestanter har indflydelse på, hvor mange afsonere der indkaldes til afsoning i arresten. Kriminalforsorgen på Færøerne har oplyst, at det stigende belæg af varetægtsarrestanter vurderes at give udfordringer i forhold til at kunne indkalde det nødvendige antal afsonere, som pt. afventer indsættelse.

De nuværende afsoningspladser i Færøerne Arrest er ikke kategoriseret som hverken åbne eller lukkede fængselspladser, da de ligger i et arresthus. Derfor bliver de afsonere, som afsoner i Færøerne Arrest heller ikke vurderet i forhold til, om de er egnet til afsoning i åbent eller lukket regi. Det er dog kriminalforsorgen på Færøernes umiddelbare vurdering, at hovedparten af afsonerne, men ikke nødvendigvis alle, vil være egnet til afsoning i åbnet regi.

Tabel 2: Gennemsnitlig daglig kapacitet, belæg og udnyttelsesprocent i Færøerne Arrest

	Kapacitet	Arrestanter	Fængsel	Belæg i alt	Udnyttelsesprocent
2015	14,0	1,8	7,7	9,3	67,9
2016	14,0	2,2	6,0	8,2	58,6
2017	14,0	3,0	6,3	9,2	65,8
2018	14,0	3,5	7,4	10,9	78,2
2019	14,0	2,9	6,4	9,3	66,8
2020	14,0	7,1	3,8	11,0	78,4

2021*	14,0	7,7	4,8	12,5	89,6
-------	------	-----	-----	------	------

Kilde: Kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem den 8. maj 2021. Tal for 2021 er til og med april måned. Tal for 2020 og 2021 er foreløbige og vil kunne ændre sig som følge af efterregistreringer.
Belæg under "Fængsel" er inkl. bødeforvandling.

2.2 Vurdering af behov for yderligere pladser på Færøerne

Ved vurderingen af hvor mange pladser der kræves, hvis alle færøske afsonere med alene færøsk bopæl som udgangspunkt skal kunne afsone på Færøerne, har kriminalforsorgen taget afsæt i det tidligere og nuværende belæg i Færøerne Arrest sammenholdt med det aktuelle antal færøske indsatte i danske institutioner. Da antallet af færøske indsatte i danske institutioner ikke umiddelbart kan trækkes fra kriminalforsorgens klientsystem, er der gennemført en høring af kriminalforsorgsområderne.

Høringen blev gennemført i april 2021 og viste, at der på tidspunktet for høringen var i alt fire færøske afsonere med alene færøsk bopæl i Danmark, hvoraf to var placeret i åbent fængsel, begge med en dom på 3 års fængsel, og to var placeret i lukket fængsel med en dom på henholdsvis 8 og 13 år. Ved høringen blev det ligeledes afdækket, at der var tre færøske varetægtsfængslede i en dansk arrest efter overførsel fra Færøerne Arrest. Heraf var de to placeret i Vestre Fængsel. Det skal bemærkes, at resultatet af høringen er behæftet med usikkerhed.

Henset til det lave antal er det ikke blevet yderligere afdækket, om alle disse færøske indsatte ville være "egnet" til indsættelse på Færøerne, jf. nedenfor, men tallet er uanset dette relativt lavt.

En opgørelse af det gennemsnitlige bagudrettede belæg samt en opgørelse af, hvor mange indsatte, der i dag sidder i Danmark, men som kunne være egnede til fremadrettet at afsone på Færøerne, indikerer et behov på ikke mindre end samlet 20 pladser.

Det er vurderingen, at der aktuelt er et behov for ikke mindre end **10 pladser til varetægtsarrestanter**.

For så vidt angår afsonere, er det sværere at vurdere, hvor mange afsoningspladser der aktuelt vurderes at være behov for på Færøerne. Der har i perioden 2015-2019 i gennemsnit været omkring 6-7 afsonere i Færøerne Arrest. Til trods for at antallet af afsonere har været lavere i 2020 og første kvartal 2021, er det kriminalforsorgens vurdering, at der bør tages udgangspunkt i tallene *før* 2020, da antallet af varetægtsarrestanter, som tidligere nævnt, har en indflydelse på, hvor mange afsonere der indkaldes til afsoning i arresten. På baggrund af dette samt resultatet af høringen, er det kriminalforsorgens vurdering, at der **aktuelt er brug for ikke mindre end 10 afsoningspladser**. Det er kriminalforsorgens umiddelbare vurdering, at afsoningspladserne bør fordeles med omkring 8 åbne fængselspladser og 2-3 lukkede fængselspladser.

Kriminalforsorgen på Færøerne har oplyst, at man på Færøerne oplever en forholdsvis stor befolkningstilvækst, og at det aktuelle forhøjede varetægtsbelæg skønnes at kunne påvirke belægget af afsonere med længerevarende domme fremadrettet.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at man generelt set ved etablering af nye institutioner så vidt muligt skal fremtidssikre byggeriet bl.a. i forhold til antallet af pladser. Såfremt man måtte beslutte at etablere en helt ny institution i form af et nybyggeri, kan det overvejes at tage udgangspunkt i, at der etableres 10 åbne fængselspladser, 10 arrestpladser og 10 lukkede fængselspladser med mulighed for fleksibel anvendelse af pladserne således, at f.eks. de lukkede pladser vil kunne tages i anvendelse som arrestpladser ved behov. Denne kapacitet vil overstige det bagudrettede gennemsnitlige belæg med ca. 10 pladser, som således vil udgøre en fleksibilitet i forhold til fremtidig belægsudvikling. Det er generelt set en forudsætning for etablering af en ny institution, at pladserne i størst muligt omfang kan anvendes fleksibelt og sektioneres ned til mindre enheder.

Fodlænke

Som det fremgår af kommissoriet for dette analysearbejde, er der sideløbende hermed gennemført en teknisk foranalyse som har vist, at det som udgangspunkt er teknisk muligt at indføre fodlænkeordning på Færøerne. Såfremt det besluttes at indføre afsoning med fodlænke på Færøerne, forventes det at medføre et ikke ubetydeligt fald i antallet af afsonere til de åbne fængselspladser, der fremadrettet vil skulle afsone i en færøsk institution. Vurderingen af behov for pladser bør således revurderes, såfremt det besluttes at indføre fodlænkeafsoning på Færøerne.

Afsonere, der ikke vil kunne afsone hele deres dom på Færøerne

Der blev i delanalyse 2 beskrevet nogle særlige tilfælde, hvor en indsat ikke vurderes egnet til placering på Færøerne uanset domslængde. Dette kan komme på tale i forhold til udadreagerende indsatte, som truer eller er voldelige mod ansatte eller øvrige indsatte, hvor der som udgangspunkt sker overførsel til anden institution. Uanset om det besluttes at etablere en ny institution på Færøerne, vil der således i disse tilfælde fortsat skulle ske overførsel til en anden institution, der i forhold til kriminalforsorgen på Færøerne vil være en institution i Danmark.

Derudover vil alle sædelighedsdømte fortsat skulle starte deres afsoning på Herstedvester Fængsel, hvor der skal gennemføres en visitation af den dømte i forhold til eventuel viderebehandling. Ved sædelighedsdomme skal der sondres mellem domme på over og under 5 års ubetinget fængsel. Ved sædelighedsdomme på over 5 års ubetinget fængsel, herunder tidsubestemte domme, vil udredning og eventuel iværksættelse af behandling, herunder kønsdriftsdæmpende behandling, være forbundet med et længerevarende og ressourcetungt udredningsforløb, ligesom iværksættelse af kønsdriftsdæmpende behandling forudsætter psykiatrisk og somatisk udrednings- og opfølgingsforløb. Ambulant behandling vil kun blive relevant efter (prøve)løsladelse. Henset til det komplicerede og ressourcetunge forløb er det kriminalforsorgens vurdering, at afsoningsforløbet bør fortsætte på Herstedvester Fængsel.

Dog vil sædelighedsdømte med domme på under 5 års ubetinget fængsel, hvor der ikke vurderes at være en behandlingsbehov, eller hvor behandlingsbehovet vurderes at kunne imødegås på Færøerne², kunne fortsætte afsoningen på Færøerne, såfremt de bygningsmæssige og indholdsmæssige forhold understøtter dette. I den nuværende situation betyder det, at afsonere med domme på under 1 år og 6 måneders fængsel, og hvor der ikke vurderes at være et behandlingsbehov, som udgangspunkt kan overføres til Færøerne Arrest.

2.3 Metode ved økonomiske beregninger

Til brug for vurderingen af løsningsforslagene vedrørende både nybyggeri og ombygning har kriminalforsorgen fået ekstern byggeteknisk bistand fra Alex Poulsen Arkitekter A/S (herefter APA).

APA og analysegruppen besøgte Færøerne i juni måned 2021 bl.a. med det formål at besigtige bygningen i Mjorkedal, hvor den nuværende arrest er placeret, samt at se på forskellige mulige byggegrunde for en ny institution. Ved vurdering af mulighederne for ombygning af den nuværende bygning i Mjorkedal er der desuden taget udgangspunkt i en række tegningsmaterialer indhentet fra bl.a. Landsverk og Forsvarets Bygningstjeneste.

3 Beskrivelse af forskellige løsninger

3.1 Model A: Etablering af ny institution med 30 pladser

Kriminalforsorgen har i samarbejde med APA set på, hvad en ny institution til både varetægtsarrestanter og afsonere vil skulle indeholde, og hvad etableringen vil koste. Nedenfor præsenteres kort nogle af de væsentligste

² Der henvises til delanalyse 2, afsnit 3.2.6 omkring muligheder for at modtage behandling på Færøerne.

elementer omkring en eventuel ny institution ud fra de udfordringer, som blev identificeret i forbindelse med delanalyse 2.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at APA sideløbende med udarbejdelsen af delanalyse 3 har arbejdet videre med en skitsemodel for etablering af en ny institution, hvor der er taget udgangspunkt i ét af de mulige byggesites, som APA og analysegruppen blev vist i forbindelse med besøget i juni måned.

3.1.1 Placering

Det vil efter kriminalforsorgens vurdering være hensigtsmæssigt, at placeringen af en eventuel ny institution sker inden for en tidsmæssig rimelig afstand af Thorshavn, og at der er adgang til offentlig transport. Desuden bør institutionen ikke placeres et sted, som er *særlig* udsat i forhold til de vejrmæssige forhold på Færøerne.

3.1.2 Kapacitet og belæg

Som nævnt i afsnit 2.2 ovenfor, er der taget udgangspunkt i, at en ny institution skal have 10 åbne fængselspladser, 10 lukkede fængselspladser og 10 arrestpladser med mulighed for at anvende pladserne fleksibelt så f.eks. lukkede fængselspladser vil kunne anvendes til arrestpladser, hvis der opstår behov herfor. Det er ligeledes idéen, at det skal være muligt at sektionere afdelingerne ned til mindre afdelinger, så mindre grupper af indsatte kan holdes adskilt, ligesom det vil blive muligt at lukke en mindre afdeling ned, hvis belægget tillader det. Det samlede antal pladser vurderes umiddelbart at være højere, end hvad der aktuelt vurderes at være behov for, men antallet forventes i højere grad at "fremtidssikre" institutionen, såfremt belægget stiger.

Dette vil *som udgangspunkt* give mulighed for, at alle afsonere uanset domslængde vil kunne afsone på Færøerne. Det skal dog understreges, at såfremt afsonere, der vurderes at skulle afsone i en institution i sikkerhedsklasse 1 eller 2 fortsat vil skulle afsone i Danmark. Derudover kan der være et helt særligt behov for psykiatrisk/psykologisk behandling som nødvendiggør, at afsoningen sker på Herstedvester Fængsel.

Som nævnt i afsnit 2.2 vil der ligeledes skulle kunne ske overførsel af en indsat, såfremt dennes udadreagerende adfærd påkræver overførsel til anden institution, ligesom sædelighedsdomme påbegyndes i Herstedvester Fængsel med henblik på visitation i forhold til fremadrettede behandlingsbehov.

Som nævnt i delanalyse 1 har kriminalforsorgen på Færøerne skønnet, at der i perioden 2015-2020 var 30 sager om overførsel af afsonere. I ca. 20 pct. af disse sager skyldtes overførslen domme på over 1 år og 6 måneder og ca. 50 pct. skyldtes overførslen den indsatte udadreagerende adfærd. Antallet af overførsler som følge af udadreagerende adfærd vurderes dog at kunne falde ved ibrugtagning af en ny institution bl.a. som følge af øget bemanding, jf. afsnit 3.1.4.

3.1.3 Faciliteter

Der er ikke udarbejdet et byggeprogram eller skitse over et eventuelt nybyggeri, men institutionen vil som udgangspunkt indeholde de forskellige faciliteter, som et tidstypisk fængsel og arresthus indeholder.

Det er således tanken, at alle celler får eget bad og toilet, og at der til hvert regime (åben, lukket, arrest) etableres fælleskøkken/opholdsrum. Derudover etableres der specialceller i form af en observationscelle, en sikringscelle samt en isolationscelle/strafcelle.

Der er ligeledes taget udgangspunkt i, at der vil skulle etableres i alt tre besøgsrum og én besøgslejlighed, som placeres særskilt i forhold til belægsafsnittene, så de besøgende ikke kommer i kontakt med de øvrige indsatte. Besøgslejligheden er bl.a. tiltænkt eventuelle langtidsafsonere, som ikke har mulighed for at få udgang samt andre afsonere, hvor der kan være lang rejsetid forbundet med besøg. Besøgslejligheden giver dermed mulighed for, at de pårørende kan besøge den indsatte i længere tid og med overnatning.

For at sikre total adskillelse mellem de tre forskellige regimer lægges der op til, at der til hvert regime etableres undervisningslokaler, arbejdsrum/værksteder, motionsrum mv.

I forhold til udendørsfaciliteter lægges der bl.a. op til etablering af to gårdtursarealer til henholdsvis arrestanter og afsonere fra det lukkede fængselsafsnit samt en boldbane. Hele institutionen vil være omhegnet af et perimeterhegn.

Institutionen vil være i sikkerhedskategori 3, som den nuværende arrest.

3.1.4 Bemanding

Som nævnt i delanalyse 2, er det kriminalforsorgens vurdering, at det bør ovevejes at styrke beskæftigelsen både i forhold til arbejde, undervisning og misbrugsbehandling/programvirksomhed, såfremt flere afsonere med længere domme skal afsone på Færøerne. Derudover bør det overvejes at styrke sundhedsbetjeningen, hvis flere afsonere med længere domme skal afsone på Færøerne.

Potentialet for hvor mange flere færøske indsatte, der vil kunne afsone på Færøerne, såfremt de bygningsmæssige og indholdsmæssige forhold understøtter dette, skønnes at være begrænset, jf. afsnit 2.2. Det er derfor usikkert, i hvilket omfang der er grundlag for at styrke alle tre områder inden for beskæftigelsesområdet. Dette vil desuden kunne variere, afhængig af den konkrete "sammensætning" af indsatte og disses behov. Henset til at størstedelen af de indsatte vil være varetægtsarrestanter samt afsonere med relativt korte domme, jf. ovenfor, er det kriminalforsorgens umiddelbare vurdering, at størstedelen af de indsatte primært forventes at ville gøre brug af beskæftigelse i form af arbejde.

Det skal i øvrigt bemærkes, at der vil skulle tages stilling til, om afsonerne i en eventuel ny institution skal have beskæftigelsespligt og ikke alene ret, som de har i den nuværende arrest. Varetægtsarrestanterne vil også i en ny institution alene have beskæftigelsesret.

Arbejde

Som nævnt ovenfor vil der ved nybyggeri blive etableret flere og større arbejdsrum/værksteder, end det der er pt. i Færøerne Arrest. Der vil dog efter kriminalforsorgens vurdering også være behov for at ansætte en såkaldt værkmester for at sikre, at beskæftigelsesgraden styrkes. Værkmestre er håndværkere, ansat i kriminalforsorgens institutioner, der fungerer som f.eks. arbejdsledere på værkstederne, hvor de indsatte er beskæftiget, og er bl.a. med til at anskaffe arbejdsopgaver til de indsatte. Der er værk mestre ansat i alle fængsler samt i nogle arresthuse og pensioner.

Undervisning

Nybyggeriet vil ligeledes indeholde flere undervisningslokaler. Det er kriminalforsorgens vurdering, at en styrkelse af undervisningen ligeledes forudsætter, at de indsatte tilbydes flere undervisningstimer.

Kriminalforsorgen har ikke på nuværende tidspunkt faste timetal for, hvor mange undervisningstimer et fængsel skal levere, hvorfor det ikke er muligt at vurdere, hvor mange timers undervisning der konkret bør tilbydes ved en eventuel ny institution på Færøerne. Behovet for undervisning må derudover formodes at variere alt afhængig af, hvilke indsatte der er placeret i institutionen, og hvilke behov de har i forhold til beskæftigelse.

Som pejling kan det dog oplyses, at såfremt der skal tilbydes 16 timers ugentlig undervisning i alt, dvs. 12 timer mere end i dag, er det kriminalforsorgens vurdering, at der skal ske tilførsel af yderligere et halvt lærerårsværk. Det skal i øvrigt bemærkes, at der vil være behov for, at det samlede antal undervisningstimer varetages af flere skolelærere, da der skal tages højde for afvikling af ferie og andet fravær.

Misbrugsbehandling/programvirksomhed

Henset til at antallet af indsatte fortsat vil være relativt lavt selvom det bliver muligt for flere afsonere at afsone deres dom på Færøerne, er der efter kriminalforsorgens vurdering ikke grundlag for at etablere en decideret behandlingsafdeling eller stoffri afdeling i en eventuel ny institution. Det er dog, som tidligere nævnt, forudsat, at belægsafdelingerne vil kunne sektioneres ned, hvilket kan give mulighed for i et vist omfang at gruppere indsatte. Der vil dog fortsat skulle deles fællesfaciliteter inden for regimet, ligesom der fortsat vil være grundlag for at fortsætte den nuværende praksis omkring afsonere, som efter en konkret vurdering kan anbringes uden for Færøerne Arrest i et godkendt misbrugscenter (såkaldte § 49, stk. 2-anbringelser).

Det er i øvrigt kriminalforsorgens vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt at samtænke øget programvirksomhed med styrkelse af misbrugsbehandlingen for varetægtsarrestanter. I forhold til programvirksomhed er det kriminalforsorgens vurdering, at behandlingsområdet kan styrkes ved at uddanne yderligere personale i kriminalforsorgens programvirksomhed³. Da behovet for programvirksomhed forventes at variere afhængig af de indsatte behov, og da det vil være for sårbart kun at have én uddannet programinstruktør, er det kriminalforsorgens vurdering, at der bør uddannes 2-3 programinstruktører i et generelt motivationsprogram, et generelt adfærdskorrigerende/forandringsfremmende program og eventuelt anger management og/eller et program rettet mod sædelighedsdømte. Personale uddannet som programinstruktører vil således skulle varetage deres "almindelige" opgaver ved siden af opgaven som programinstruktør. Dette vil samlet set medføre et behov for tilførsel af ét yderligere socialrådgiverårsværk. Årsværket vurderes også at kunne understøtte misbrugsbehandlingen. Selve uddannelsen som programinstruktør forventes at kunne afholdes inden for den nuværende ramme, men der vil bl.a. være udgifter forbundet med ophold og transport til Danmark, hvor uddannelsen foregår.

Sundhedsbehandling

Der lægges op til, at en eventuel ny institution også bør indeholde lokaler til den sundhedsmæssige behandling, herunder konsultations- og medicinrum. Derudover er det kriminalforsorgens vurdering, at der ved fuld drift bør være tilknyttet en sygeplejerske svarende til et halvt sygeplejerskeårsværk. Derudover kan lægedækningen eventuelt øges til ugentlige besøg frem for besøg hver anden uge.

Fængselsbetjente

Det øgede antal pladser og belæg som følge af overførsel af indsatte fra Danmark til Færøerne vil ligeledes kunne medføre behov for ansættelse af flere fængselsbetjente afhængig af den konkrete kapacitetsudnyttelse. En fuld kapacitetsudnyttelse af de nyetablerede 30 pladser vil samlet set medføre et behov på omkring 28 fængselsbetjentårsværk. Såfremt en nyetableret institution kun delvist idriftsættes i lyset af belægget ved idriftsættelsestidspunktet, vil bemandingsbehovet være lavere. Der er i dag ansat 11 turnusbetjente.

Det skal bemærkes, at der i Danmark pt. opleves udfordringer omkring rekruttering af fængselsbetjente til danske institutioner. Kriminalforsorgen på Færøerne har oplyst, at der i forbindelse med almindelig nyansættelser af fængselsbetjente på Færøerne ikke hidtil har været udfordringer forbundet med rekruttering. Det er dog usikkert, om der ved ansættelse af forholdsvis mange fængselsbetjente inden for samme periode kan opstå rekrutteringsudfordringer.

Socialrådgivere

Der vil i forbindelse med en stigning i antallet af indsatte, herunder afsonere med længere domme, være behov for at øge antallet af socialrådgivere med ét socialrådgiverårsværk. Der er aktuelt to socialrådgivere ansat i KiF på Færøerne, der som en del af ansættelsen også varetager forsorgsbetjeningen i arresten.

Administrativt personale

Det er kriminalforsorgens umiddelbare vurdering, at et øget antal indsatte ikke vil medføre en større stigning i antallet af administrative opgaver.

3.1.5 Tidshorisont

APA har estimeret, at det vil tage 4 år at bygge en ny institution regnet fra, at byggegrund er endeligt udpeget. I tidsplanen indgår bl.a. udarbejdelse af kravspecifikation og byggeprogram, udbudsphase mv. Der er ved estimatet desuden lagt til grund, at sagsbehandlingstid for ansøgning om byggetilladelse ikke rækker ud over 4 måneder. En ny institution forventes derfor tidligst at kunne tages i brug i 2026.

3.1.6 Økonomi

Etablering

³ Forskellige programmer, hvor man arbejder med den dømtes afvigende værdier og holdninger til samfundet, som genererer kriminel livsstil, herunder f.eks. vredes- og problemhåndtering.

Til brug for vurderingen af, hvad det vil koste at etablere en ny institution på Færøerne samt tidshorisonten herfor, har kriminalforsorgen, som tidligere nævnt, indhentet bidrag fra APA.

APA har vurderet, at etablering af en ny institution vil koste sammenlagt omkring 232,6 mio. kr. I dette beløb indgår ikke anskaffelsessum i forhold til køb af byggegrund.

Det skal understreges, at APA ikke har haft mulighed for at besigtige eventuelle byggegrunde på Færøerne, og der tages således forbehold for, at estimatet over etableringsudgifter er udarbejdet uden kendskab til lokale plan- og myndighedsforhold, projektets konkrete udformning eller grundens beliggenhed og beskaffenhed.

Budgettet er udarbejdet på baggrund af danske erfaringstal, hvor der er tillagt en skønsmæssig prisregulering på 40 pct. for at korrigere for færøske priser. Prisreguleringen er bl.a. baseret på Bygningsstyrelsens erfaringer i forbindelse med opførelse af ny politigård på Færøerne samt vurderinger fra andre virksomheder med erfaring indenfor byggeri på Færøerne. I budgettet indgår ligeledes, at der skal betales færøsk moms for en række budgetposter. Den færøske moms udgør omkring 33,2 mio. kr.

APA's skitseforslag indeholder i alt 3.200 m², hvilket medfører en kvadratmeterpris på ca. 72.500 kr.

Det skal bemærkes, at kvadratmeterprisen er udtryk for budgettets bundlinje divideret med antal nybyggede kvadratmeter. I kvadratmeterprisen indgår således bl.a. udearealer, parkering, gårdture samt udgifter til grundmodning, uforudseelige udgifter, færøsk moms, øvrige rådgivere mv.

Løbende driftsudgifter, herunder løn

Kriminalforsorgen har med udgangspunkt i de fastsatte udgiftssatser⁴ opgjort pr. pladstype vurderet, at der ved fuld drift vil være en udgift forbundet med af en eventuel ny institution på samlet 18,6 mio. kr. om året, heraf 15,1 mio. kr. til løn.

De løbende driftsudgifter for den nuværende arrest er på 8,6 mio. kr. årligt, heraf 6,5 mio. kr. til løn. Merudgiften i forhold til løbende fuld drift vil således være på omkring 10,0 mio. kr. årligt, heraf 7,3 mio. kr. til løn. Hertil kommer en besparelse på huslejeudgift på omkring 1,3 mio. kr. (2023-tal), som dog først kan realiseres, når den nye institution forventes at kunne tages i brug, hvilket vurderes til tidligst at ske i 2026.

Færre rejseudgifter forbundet med afsoning i Danmark

Etablering af en ny institution forventes som nævnt at medføre, at færre færinges med en ubetinget frihedsstraf skal afsone i Danmark. Det gælder både i forhold til afsonere, som indkaldes til afsoning i Danmark fra fri fod samt overførsler fra Færøerne Arrest. Det er kriminalforsorgen, som i begge tilfælde afholder udgifter i forbindelse med transport til Danmark, ligesom det er kriminalforsorgen, som afholder udgifter forbundet med færinges, som skal tilbage til Færøerne enten ved udgang, løsladelse, eller hvis afsoningen skal fortsætte i Færøerne Arrest. Der vurderes derfor at være en mindre besparelse på rejseudgifter på omkring 50.000-100.000 kr. forbundet med, at færre afsonere skal afsone i Danmark⁵. Dette vil dog først kunne realiseres, når en ny institution tages i brug, hvorfor denne besparelse ikke fremgår af nedenstående tabel.

En samlet oversigt over udgifter fremgår af tabel 3 nedenfor. Som nævnt vil en ny institution tidligst kunne tages i brug i 2026, hvilket er afspejlet i tabellen.

Tabel 3 Merudgifter ved model A, Etablering af ny institution på Færøerne med 30 pladser

⁴ 2021 PL

⁵ En overførsel vurderes at koste mellem 10.000 - 20.000 kr. Der er tages udgangspunkt i omkring 5 årlige overførsler af afsonere, herunder overførsler fra Danmark til Færøerne Arrest ved fortsat afsoning. Dertil kommer udgifter til flybillet ved f.eks. løsladelse, som vurderes at ligge på omkring 2.500-5.000. Der er taget udgangspunkt i én løsladelse/udgang om året.

Mio. kr., 2021 pl.	2022	2023	2024	2025
Merudgifter i alt	0,6	1,7	4,1	10,3
Anlæg primo	-	23,2	46,4	116,1
Afskrivninger	-	0,0	0,0	0,0
Anlæg ultimo	23,2	46,4	116,1	224,7
Renter	0,6	1,7	4,1	10,3
Heraf løn	-	-	-	-
Heraf øvrig drift	-	-	-	-

Kilde: Kriminalforsorgen, delvist baseret på oplysninger fra Alex Poulsen Arkitekter A/S

3.1.7 Overvejelser om etablering af ny institution med 24 pladser

Kriminalforsorgen har i samarbejde med APA set på en alternativ model for etablering af ny institution med alene 24 pladser fordelt på to afdelinger; en arrestafdeling og en afdeling for afsonere med både åbne og lukkede fængselspladser. Formålet var bl.a. at afdække, hvilken betydning det vil have på etableringsomkostningerne, såfremt antallet af pladser i højere grad afspejler det aktuelle belæg. Dette ville bl.a. give mulighed for, at der kun skulle etableres særskilt undervisningslokale, arbejdsrum/værksted, motionsrum mv. for hver af de to afdelinger og ikke til tre afdelinger som ved model A, og at der kun skulle etableres ét gårdtursanlæg.

APA estimerer, at en sådant byggeri vil medføre en reduktion i etableringsomkostninger på omkring 16 mio. kr. Den relativt lave reduktion i udgifterne skal ses i lyset af, at der er høje basisomkostninger ved nybyggeri, hvilket også er en stor del af årsagen til de høje anlægsomkostninger ved etablering af såvel 24 som 30 pladser, hvilket i fængselsmæssig målestok er et meget lille byggeri.

Modellen ville dog også medføre en række udfordringer i forhold til at sikre særskilte regimer mellem afsonere i åben og lukket sektor, og ville muligvis kunne påvirke, at regimet omkring afsonere på de åbne fængselspladser ville blive mere restriktivt end umiddelbart nødvendigt. Dertil kommer, at antallet af pladser kan vise sig at være utilstrækkeligt, såfremt der på sigt sker en stigning i belægget. Samlet set er der således en sandsynlighed for, at en tilskåret model vil resultere i, at der ikke i tilstrækkelig grad leveres på opdraget om at sikre bedre afsoningsforhold på Færøerne trods investering på ca. 216 mio. kr.

Det er således kriminalforsorgens vurdering, at det samlet set og med baggrund i en forholdsvis beskeden reduktion af etableringsomkostninger ikke vil være hensigtsmæssigt at sigte på en løsning, hvor der etableres en ny institution med to afdelinger og i alt 24 pladser.

3.2 Model B: Ibrugtagning af *hele* bygningen i Mjærkedal

Kriminalforsorgen har i samarbejde med APA ligeledes set på mulighederne for at forbedre forholdene omkring Færøerne Arrest og de færøske afsonere ved eventuelt at ibrugtage *hele* bygningskomplekset i Mjærkedal, som arresten pt. er placeret i.

Kriminalforsorgen modtog i maj 2021 en vurdering fra APA vedrørende etableringsomkostninger forbundet med ibrugtagning af hele bygningen i Mjærkedal, som blev vurderet til at ligge på omkring 56 mio. kr. Som følge af covid-19 situationen var det ikke på daværende tidspunkt muligt for APA og analysegruppen at besigtige bygningen på Færøerne, og vurderingen blev således baseret på en række tegningsmaterialer indhentet fra bl.a. Landsverk og Forsvarets Bygningstjeneste. Derudover har der været en række virtuelle møder, hvor forskellige muligheder for ombygning er blevet gennemgået, hvor bl.a. kriminalforsorgen på Færøerne har deltaget.

Efterfølgende har APA og analysegruppen haft mulighed for at besigtige bygningen. Besigtigelsen har bl.a. medført, at der er opstået usikkerhed omkring eventuelt behov for udskiftning af bl.a. ventilationsanlægget. Kriminalforsorgen har derfor modtaget en ny vurdering af etableringsomkostninger fra APA med udgangspunkt i, at

ventilationsanlægget udskiftes. De samlede etableringsomkostninger inklusiv udskiftning af ventilationsanlæg vurderes at ligge på omkring 131 mio. kr.

For at få en nærmere afklaring af, om der skal ske udskiftning af ventilationsanlægget, bør der gennemføres en funktionstest af ventilationsanlægget. Derudover er det blevet besluttet at igangsætte en indeklimateundersøgelse og miljøscreening, som bl.a. har til formål at give en mere kvalificeret vurdering af indeklimaet i bygningen, herunder om der er forekomst af skimmelsvamp samt afdækning af eventuelle miljøskadelige stoffer, som der vil skulle tages hensyn til ved en eventuel ombygning.

Den økonomiske vurdering af etableringsomkostninger angives derfor som et spænd på mellem 56 til 131 mio. kr.

3.2.1 Forudsætninger

Løsningsmodel B forudsætter, at Landsverk giver tilladelse til, at kriminalforsorgen kan leje hele bygningskomplekset, og at Landsverk dermed opsiges de øvrige lejere, som benytter bygningen. Dog vurderes det muligt at fastholde trækkunstnerens lejemål af en barak, hvilket kriminalforsorgen vurderer vil være hensigtsmæssigt med henblik på at fastholde samarbejde med kunstneren i forhold til beskæftigelse af de indsatte.

Løsningsmodellen forudsætter derudover, at der kan gives byggetilladelse til at gennemføre de nødvendige ombygninger.

Det vil muligvis også være muligt for kriminalforsorgen at købe bygningen frem for at udvide lejemålet jf. afsnit 3.5. Denne mulighed er dog ikke pt. drøftet yderligere med de færøske myndigheder. Det skal i den forbindelse også nævnes, at bygningen pt. ligger på lejet jord.

3.2.2 Kapacitet og belæg

Som ved model A, nybyggeri, er der ved ibrugtagning af hele bygningen i Mjørkedal mulighed for at etablere 10 arrestpladser, 10 lukkede fængselspladser og 10 åbne fængselspladser. Belægsafdelingerne for de tre regimer vil kunne holdes adskilt. Der har også i denne løsning været fokus på at kunne anvende pladserne fleksibelt, og således vil lukkede fængselspladser kunne anvendes som arrestpladser, såfremt behovet opstår. Dette vurderes også i et vist omfang at kunne understøtte eventuelle behov for adskillelse af varetægtsarrestanter. Det er ligeledes vurderingen, at de nye celler, som vil skulle etableres til brug for varetægtsarrestanter og afsonere i lukkede fængselspladser, vil blive opbygget således, at der bliver mere lydtæt mellem cellerne end tilfældet er i dag, hvilket også gør det muligt at hindre kommunikation mellem varetægtsarrestanter, som er indsat i samme sagskompleks.

Det vurderes, at model B kan give de samme muligheder i forhold til *som udgangspunkt* at kunne hjemtage alle afsonere uanset domslænge som model A. Det henvises til afsnit 3.1.2 for modifikationer til dette udgangspunkt for så vidt angår f.eks. udadreagerende indsatte.

3.2.3 Faciliteter

De nuværende celler i arresten har alle eget bad og toilet, og dette vil også være tilfældet for de nye celler, der vil skulle etableres.

Det er tanken, at der til hver belægsafdeling etableres fælleskøkken med opholdsrum, som vil være med til at understøtte mulighederne for fællesskab.

Det foreslås desuden, at der etableres to besøgsområder, så det åbne fængselsafsnit har eget besøgsområde, mens det lukkede fængselsafsnit og arrestafsnittet deler besøgsområde. Fælles for besøgsområderne er, at besøgende vil kunne tilgå disse uden at komme i kontakt med øvrige indsatte. Der vil ligeledes være mulighed for at etablere en besøgslejlighed.

Det nuværende motionsrum fastholdes og skal dermed fortsat deles mellem de indsatte. Der vil blive etableret særskilt undervisningslokale i en af barakkerne, som ligger overfor selve bygningen, hvor afsonere fra den åbne fængselsafdeling som udgangspunkt vil kunne modtage undervisning. Undervisning for varetægtsarrestanter samt afsonere fra den lukkede fængselsafdeling vil skulle foregå i de nuværende lokaler.

Der lægges desuden op til, at den del af bygningen, som oprindeligt er blevet brugt til garage/mekanikværksted, tages i brug til beskæftigelse i form af arbejde, hvormed arresten vil kunne påtage sig flere forskellige typer af arbejdsopgaver.

Terrassen, som i dag anvendes som gårdtur, vil fastholde sin nuværende funktion. Det er dog vurderingen, at der eventuelt kan bygges et nyt særskilt gårdtursareal i to plan, som vil være fuldstændigt indhegnet, og som vil kunne benyttes af varetægtsarrestanterne samt afsonerne fra den lukkede fængselsafdeling med direkte tilgang fra belægsafdelingerne. På den måde højnes sikkerheden omkring gårdtursafvikling sammenlignet med de nuværende forhold.

Henset til bygningens beliggenhed, herunder grundens hældning og placering i forhold til bl.a. vej og klipper, er det umiddelbart vurderingen, at det ikke vil være muligt at etablere højt hegn (perimeterhegn) omkring bygningen. Der er i stedet for lagt vægt på at sikre en mere komplet indhegning af det gårdtursareal, som vil skulle benyttes af varetægtsarrestanterne samt afsonerne fra den lukkede fængselsafdeling.

Den nuværende observations- og sikringscelle vil fortsat skulle anvendes som observationscelle, men det foreslås at etablere en ny sikringscelle i den nye lukkede fængselsafdeling på nederste plan, som opfylder de gældende krav.

Institutionen vil ved ombygningen fortsat være i sikkerhedskategori 3.

3.2.4 Bemanding

En eventuel ibrugtagning af hele bygningskomplekset vil, som nævnt, give mulighed for at øge kapaciteten til i alt 30 pladser, hvilket er tilsvarende kapaciteten ved model A. Der vil således være behov for samme opnormering i forhold til bemanding både i forhold til civile stillinger såvel som uniformerede, såfremt belægget og anvendelsen af bygningen måtte stige i forhold til det nuværende niveau. Der henvises således til hele afsnit 3.1.4.

3.2.5 Forhold, der ikke kan imødekommes ved ibrugtagning af hele Mjørkedal

En af de udfordringer, der blev identificeret i forbindelse med delanalyse 2, vedrører arreststens konkrete placering i Mjørkedal, hvor der dels ikke er offentlig transport til området, og hvor de vejrmæssige forhold i øvrigt vanskeliggør kørsel til og fra arresten. Dette har bl.a. betydning for afsonernes mulighed for udgang, herunder frigang og særligt afsonere med længere domme kan blive berørt, da muligheden for resocialiserende aktiviteter uden for institutionen kan være et væsentligt element for denne målgruppe. Derudover vil afsonere med længere domme typisk opfylde de tidsmæssige betingelser for at gå frigang til f.eks. uddannelse eller arbejde. Særligt de ugunstige vejrforhold vinterhalvåret kan medføre situationer, hvor de indsatte reelt ikke vil kunne gå frigang. Dette vil således stille visse færøske afsonere ringere sammenlignet med afsonere i Danmark, hvor mulighederne for frigang ikke udfordres af vejrmæssige forhold. Hjemtagning af færøske afsonere vil således i praksis kunne medføre begrænsede muligheder for frigang.

Endelig har den nuværende placering betydning for den generelle tryghed og sikkerhed i arresten, da vejrforhold kan forlænge eller i værste fald forhindre kørsel til arresten.

Ibrugtagning af hele bygningen i Mjørkedal vil selvsagt ikke løse denne udfordring, som vil kunne imødegås delvist, såfremt der etableres offentlig transport til arresten. Dette ligger dog uden for kriminalforsorgens ressort-område. Kriminalforsorgen har dog også overvejet, om udfordringer omkring manglende transportmulighed vil kunne løses delvist ved, at kriminalforsorgen afholder udgifter til taxakørsel ved frigang. Såfremt dette bliver en løsning, skal der tages stilling til, om kriminalforsorgen skal afholde udgifter til taxakørsel ved eventuelle øvrige typer af udgange, så forholdene omkring udgang ligestilles. En løsning baseret på taxakørsel vil dog kun delvist

imødegå de nuværende udfordringer, da de vejrmæssige forhold kan medføre, at det ikke altid er mulig at køre med taxa til og fra arresten. Ligeledes vil der fortsat være en udfordring omkring de ansattes oplevelse af den generelle tryghed og sikkerhed i arresten.

Der er som udgangspunkt ikke lagt op til at etablere deciderede isolationsceller, men de nye celler, der vil skulle etableres, forventes at gøre det muligt at gennemføre isolation i forhold til at undgå kommunikation mellem de indsatte under ophold i cellerne.

Som nævnt ovenfor, vurderes det ikke muligt at etablere højt hegn rundt om hele bygningen.

Der er i løsningsmodellen ikke medregnet omlægning af el-tavlerne, som i de nuværende celler befinder sig inde på cellerne. Dog vil de ny-etablerede celler (20 stk.) blive etableret uden adgang til el-tavler. Det skal i den forbindelse bemærkes, at de nuværende celler vil blive anvendt som åbne fængselspladser ved denne løsningsmodel, hvorfor risikoen for misbrug af el-tavlerne vurderes at være mindre.

3.2.6 Tidsplan

APA har estimeret, at hele ombygningen af Mjørkedal tager omkring 3 år inklusiv bl.a. udarbejdelse af kravspecifikation og byggeprogram, udbudsfase mv. Der er ved estimatet lagt til grund, at sagsbehandlingstid for ansøgning om byggetilladelse ikke rækker ud over 3 måneder. Fuld ibrugtagning af hele Mjørkedal forventes således tidligst at kunne ske i 2025.

3.2.7 Økonomi

Etableringsudgifter

APA har givet et estimat over, hvad en ombygning af hele Mjørkedal koster inklusiv ibrugtagning af barakker til brug for mødelokaler og omklædning for personalet samt undervisningslokaler med og uden udskiftning af bl.a. ventilationsanlæg. APA estimerer, at ombygningen vil medføre etableringsudgifter på mellem 56,3 og 131,3 mio. kr. Der er, som nævnt ved model A bl.a. taget udgangspunkt i danske erfaringstal tillagt en skønsmæssig prisregulering på 40 pct. for håndværkerudgifter for at korrigere for færøske priser. Derudover er der for visse budgetposter tillagt færøsk moms, der ikke kan refunderes. Den færøske moms vurderes at udgøre omkring henholdsvis 7,5 og 21,1 mio. kr. I prisen indgår ikke eventuelle merudgifter forbundet med nyopførelse af garageanlæg til brug for Landsverks snerydningsmaskiner, jf. afsnit 3.4.

APA har vurderet, at den fulde ombygning omfatter 2.845 m². Dette medføre en kvadratmeterpris på mellem 20.000 og 46.000 kr. ekskl. dansk moms.

Det skal bemærkes, at kvadratmeterprisen er udtryk for budgettets bundlinje divideret med antal ombyggede kvadratmeter. I kvadratmeterprisen indgår således bl.a. udgifter til uforudseelige udgifter, færøsk moms, byggeplads, sikring, øvrige rådgivere mv.

Det skal i øvrigt præciseres, at ombygningsbudgetterne ikke indeholder midler til generel istandsættelse, men kun de nødvendige arbejder i forbindelse om ombygningen til den fremtidige funktion.

APA har i øvrigt oplyst, at udskiftning af ventilationsanlægget som udgangspunkt også vil omfatte nedrivning og genopførelse af ventilationskanaler, som vurderes bl.a. at løbe i gulvopbygningen. En sådan ombygning vil således ikke kunne gennemføres uden at de indsatte vil skulle genhuses. Udgifter til genhusning er ikke fastlagt og indgår således ikke i det økonomiske overslag. Såfremt en eventuel genhusning ikke vil kunne ske på Færøerne, vil de indsatte skulle overføres til Danmark. Dette vil således også medføre øgede udgifter for politiet.

Løbende drift, herunder lejeudgifter

Som tidligere nævnt, vil en ibrugtagning af hele bygningen i Mjørkedal give samme antal pladser som ved en eventuel ny institution. Udgifterne ved fuld drift, herunder løn, vil derfor med udgangspunkt i kriminalforsorgens fastsatte udgiftssatser opgjort pr. pladstype være tilsvarende som ved en ny institution med 30 pladser, 18,6 mio. kr. om året, heraf 15,1 mio. kr. til løn.

Kriminalforsorgen lejer pt. den del af bygningen, som anvendes til arrest. Såfremt kriminalforsorgen vil skulle ibrugtage hele bygningen, vil lejeudgiften hertil stige. Kriminalforsorgen lejemål udgør i dag 1.346 m² (netto) af bygningen. Lejeudgiften er opgjort til 808 kr. pr. m² i 2021 stigende til 904 kr. pr. m² i 2022 og 1.000 kr. pr m² i 2023. Udgift til nuværende lejemål vil således i 2023 udgøre 1,3 mio. kr.

APA har vurderet, at ibrugtagning af hele bygningen vil omfatte i alt 3.066 m². Med baggrund i satserne i den nuværende lejekontrakt vil den samlede huslejeudgift i 2022 og 2023 udgøre henholdsvis 2,8 mio. kr. og 3.1 mio. kr., hvilket medføre en øget udgift på omkring 1,6 mio. kr. i 2022 og 1,7 mio. kr. i 2023. Det skal understreges, at APA's opgørelse af kvadratmeter muligvis adskiller sig fra Landsverks opgørelse, og at kvadratmeter-angivelsen er eksklusiv barakker, hvorfor den faktiske huslejeudgift kan blive højere. Hertil kommer øgede udgifter til el og opvarmning mv.

Såfremt det vurderes, at kriminalforsorgen skal købe bygningen, vil lejeafgiften bortfalde, men der vil skulle tillægges en udgift til erhvervelse af bygningen samt udgifter til den del af den løbende vedligehold af bygningen, som aktuelt varetages og afholdes af Landsverk. Disse eventuelle udgifter er ikke afdækket.

Såfremt udfordringerne omkring manglende mulighed for offentlig transport løses ved at tilbyde de indsatte kørsel med taxa, skønner kriminalforsorgen, at udgifterne hertil vil ligge på omkring 0,5 mio. kr. ved fuld drift. Det skal dog understreges, at det konkrete behov for taxakørsel vil afhænge af, hvilke afsonere der er placeret i arresten og deres muligheder for udgang, herunder frigang.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.6 vedrørende færre rejseudgifter på omkring 50.000-100.000 kr.

Tabel 4 Nettopotentiale ved model B, ibrugtagning af hele bygningen i Mjorkedal

Mio. kr., 2022 pl.	2022	2023	2024	2025
Nettopotentiale i alt	-	-	-	0,1
Rejseudgifter	-	-	-	0,1

Anm.: Besparelse på rejseudgifter vil først kunne realiseres når ombygningen af Mjorkedal er afsluttet.
Kilde: Kriminalforsorgen

Tabel 5 Merudgifter ved model B, ibrugtagning af hele bygningen i Mjorkedal

Mio. kr., 2021 pl.	2022	2023	2024	2025
Merudgifter i alt	1,9	2,0	2,0	17,7-25,2
Anlæg primo	-	-	-	56,3-131,3
Afskrivninger	-	-	-	2,8-6,6
Anlæg ultimo	-	-	-	53,5-124,7
Renter	-	-	-	2,7-6,4
Løn	-	-	-	8,6
Øvrig drift	-	-	-	1,4
Lejeudgifter	1,6	1,7	1,7*	1,7*
Taxakørsel	0,3	0,3	0,3	0,5

Anm.: * Lejeudgift pr. kvadratmeter er ikke oplyst for 2024 og frem, hvorfor merudgift for 2023 er videreført.
Kilde: Kriminalforsorgen, delvist baseret på oplysninger fra Alex Poulsen Arkitekter A/S

3.3 Model C: Ibrugtagning af yderligere ét plan (light-model)

Kriminalforsorgen har ligeledes i samarbejde med APA overvejet, hvilke forbedringspotentialer der vil være ved at ibrugtage en mindre del af bygningen, en såkaldt light-model.

3.3.1 Kapacitet og belæg

Der lægges med light-modellen op til, at kriminalforsorgen får råderet over hele det øverste plan af bygningen. Dette vil gøre det muligt at flytte den ene af de nuværende to belægsafdelinger til afsonere op til øverste plan og dermed give mulighed for at have to særskilte belægsafdelinger til varetægtsarrestanter. Med denne model sikres der i alt 10 pladser til varetægtsarrestanter, som svarer til det aktuelle behov jf. afsnit 2.1. Ved etablering af en belægsafdeling til afsonere på det øverste plan sikres der samtidig plads op til samlet 11 afsonere, hvilket vil være omkring 4 pladser mere, end hvad det aktuelle behov på 6-7 pladser estimeres til i afsnit 2.2. Det er dog som udgangspunkt ikke tanken, at der med light-modellen bliver mulighed for i tilstrækkelig grad at forbedre de generelle afsoningsforhold, hvorfor hjemtagning af afsonere med længere domme end 1 år og 6 måneder ikke vurderes hensigtsmæssigt. Det er således ikke umiddelbart tanken, at ibrugtagning af det øverste plan til belægsafdeling vil ændre på den nuværende praksis om, hvilke afsonere der kan afsone i arresten. Dog vil en eventuel tættere bemanding muligvis kunne medføre, at færre indsatte med udadreagerende adfærd må overføres til dansk institution, såfremt den udadreagerende adfærd vurderes at kunne håndteres i arresten.

Det skal i øvrigt understreges, at afsonere og varetægtsarrestanter som udgangspunkt ikke vil kunne være fuldt ud adskilt på fællesarealerne som f.eks. beskæftigelsesrum ved light-modellen.

3.3.2 Forudsætninger

Som ved løsningsmodel B er det en forudsætning for light-modellen, at kriminalforsorgen kan gøre brug af hele det øverste plan.

Etablering af en belægsafdeling på øverste plan forudsætter derudover en tættere personaletæthed, da det umiddelbart ikke vil være muligt med den nuværende bemanding med to turnusbetjente på vagt ad gangen at dække yderligere belægsafdelinger, som er spredt ud over flere plan. Dette medfører således også, at der bør etableres et vagtrum i tilknytning til den nye belægsafdeling, og at der etableres yderligere plads til personalet i det nuværende personaleområde f.eks. i forhold til soverum. Dette kan løses ved en ombygning af den del af det øverste plan, som kriminalforsorgen pt. har råderet over og ved at inddrage en barak til brug for etablering af omklædnings- og møderum til personalet tilsvarende løsningsmodel B.

Det er ligeledes en forudsætning, at kriminalforsorgen får råderet over de trappearealer, som pt. ikke indgår i kriminalforsorgens lejemål, da afsonerne som udgangspunkt skal kunne gå frem og tilbage mellem det nederste og øverste plan ad denne vej.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der ud fra en sikkerhedsmæssig vurdering bør ske opsigelse af alle øvrige lejeaftaler for at sikre, at uvedkommende ikke kommer ind på området. Som nævnt under løsningsmodel B, bør aftalen med trækunstneren, som pt. lejer en barak, dog fastholdes, så kriminalforsorgen har mulighed for at fastholde samarbejdet. Dette kan afstedkomme, at kriminalforsorgen vil skulle betale leje af hele bygningen.

3.3.3 Yderligere forbedringsmuligheder ved model C

En øget personalebemanding og ibrugtagning af det øverste plan giver mulighed for at forbedre andre forhold end blot at sikre to særskilte afdelinger til varetægtsarrestanter. Der vil således også kunne etableres **besøgslokale** på det øverste plan med separat indgang for besøgende til afsonerne, mens det nuværende besøgslokale vil kunne fastholdes til brug for varetægtsarrestanterne.

Derudover vurderes det muligt at etablere et større køkken med mulighed for fælles opholdsrum på det øverste plan.

I løsningsmodel C lægges der desuden op til, at den del af bygningen, som pt. anvendes som garage, kan tages i brug til beskæftigelse, jf. mere herom nedenfor i afsnit 3.4.

3.3.4 Tidsplan

APA har estimeret, at den delvise ombygning af Mjørkedal vil tage omkring 2 år inklusiv bl.a. udarbejdelse af kravspecifikation og byggeprogram, udbudsphase mv. Der er ved estimatet taget udgangspunkt i, at arresten er i drift i udførelsesperioden, hvilket forlænger byggeperioden. Der er ved estimatet desuden lagt til grund, at sagsbehandlingstid for ansøgning om byggetilladelse ikke rækker ud over 3 måneder. Den delvise ibrugtagning af Mjørkedal forventes således tidligst at kunne ske i 2024.

3.3.5 Økonomi

Etableringsomkostninger

APA har givet et estimat over, hvad en light-ombygning af Mjørkedal koster inklusiv ibrugtagning af barak til brug for mødelokaler og omklædning for personalet. APA estimerer, at hele ombygningen vil medføre udgifter på omkring 35,3 mio. kr. Der er, som nævnt ved model A og B, bl.a. taget udgangspunkt i danske erfaringstal, hvor der er tillagt en skønsmæssig prisregulering på 40 pct. for håndværkerudgifter for at korrigere for færøske priser. Derudover er der for visse budgetposter tillagt færøsk moms, der ikke kan refunderes. Den færøske moms vurderes at udgøre omkring 4,6 mio. kr.

Som nævnt under afsnit 3.2.7, har APA ved besigtigelsen af bygningen af Mjørkedal vurderet, at der muligvis vil skulle ske udskiftning af ventilationsanlæg mv. ved den store ombygning. Der er i forbindelse med light-modellen ikke taget særskilt stilling hertil. Såfremt der ved konkretisering af dette løsningsforslag viser sig nødvendigt at udskifte ventilationsanlægget, må der forventes en ikke ubetydeligt merudgift hertil.

APA har vurderet, at denne ombygning omfatter 1.600 m² (eksklusiv garage) og har som nævnt en samlet byggeudgift på ca. 35 mio., hvilket giver en kvadratmeterpris på ca. 22.000 kr. ekskl. dansk moms.

Det skal bemærkes, at kvadratmeterprisen er udtryk for budgettets bundlinje divideret med antal ombyggede kvadratmeter. I kvadratmeterprisen indgår således bl.a. udgifter til uforudseelige udgifter, færøsk moms, byggeplads, sikring, øvrige rådgivere mv.

Løbende drift, herunder lejeudgifter

Som tidligere nævnt vil en ibrugtagning af øverste plan af bygningen give yderligere syv pladser i forhold til arrestens nuværende kapacitet. Med udgangspunkt i de fastsatte udgiftssatser for Færøerne vurderes de løbende driftsudgifter at blive 12,9 mio. kr., heraf 9,7 mio. kr. til løn ved fuld drift. Det skal i den forbindelse bemærkes, at såfremt marginalomkostningerne forbundet med øget bemanning ved fuld drift viser sig at blive højere end hvad takstfinansieringen tilsiger, vil dette blive håndteret internt i kriminalforsorgen.

Som nævnt ovenfor er det kriminalforsorgens vurdering, at light-modellen også bør føre til, at ingen andre lejer lokaler i bygningen ud over kriminalforsorgen og trækunstneren, som pt. lejer en barak. Dette forventes at måtte medføre, at kriminalforsorgen skal betale leje af hele bygningen til trods for, at ikke hele bygningen tages i anvendelse. Jf. afsnit 3.2.7 vil leje af hele bygningen medføre en samlet merudgift på omkring 1,6 mio. kr. i 2022 og 1,7 mio. kr. i 2023 med baggrund i huslejesatsen for 2023.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2.7 vedrørende udgifter ved eventuelt køb af bygningen frem for udvidelse af lejemålet samt kørsel med taxa i forbindelse med udgang, herunder frigang.

En samlet oversigt over udgifter ved løsningsmodel C, fremgår af tabel 6 nedenfor.

Tabel 6 Merudgifter ved model C, ibrugtagning af øverste plan i Mjørkedal (light-model)				
Mio. kr., 2021 pl.	2022	2023	2024	2025
Merudgifter i alt	1,9	2,0	9,8	9,7
Anlæg primo	-	-	35,3	33,5

Afskrivninger	-	-	1,8	1,8
Anlæg ultimo	-	-	33,5	31,8
Renter	-	-	1,7	1,6
Løn	-	-	3,2	3,2
Øvrig drift	-	-	1,1	1,1
Lejeudgifter	1,6	1,7	1,7*	1,7*
Taxakørsel	0,3	0,3	0,3	0,3

Anm.: * Lejeudgift pr. kvadratmeter er ikke oplyst for 2024 og frem, hvorfor merudgift for 2023 er videreført.
Kilde: Kriminalforsorgen, delvist baseret på oplysninger fra Alex Poulsen Arkitekter A/S

3.4 Model D: Forbedrede beskæftigelsesmuligheder ved ibrugtagning af garage

Det fremgår bl.a. af kriminalforsorgens delanalyse 2, at de indsatte i Færøerne Arrest tilbydes beskæftigelse i form af arbejde⁶. Arbejdet foregår i et mindre lokale i arresten, hvor der varetages lettere montagearbejde mv., som bl.a. løses for det lokale erhvervsliv (bestillingsopgaver), eller produktion af arrestens egne produkter med henblik på videresalg. Færøerne Arrest oplever i perioder udfordringer med at finde egnede arbejdsopgaver til de indsatte, som kan håndteres inden for arrestens rammer.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at udfordringer omkring at finde egnede arbejdsopgaver delvist vil kunne imødegås, såfremt arresten får råderet over en yderligere del af bygningskomplekset i Mjærkedal. Helt konkret vurderes det hensigtsmæssigt, såfremt kriminalforsorgen får råderet over den del i bygningen, som oprindeligt er blevet brugt som garage/mekanikerværksted. Det skal i den forbindelse bemærkes, at kriminalforsorgen ikke har afklaret med Landsverk, om det er muligt for kriminalforsorgen at få råderet over denne del. I garagen opbevares der pt. snerydningsmaskiner, som der sandsynligvis vil skulle findes alternativ placering til, herunder opførelse af ny garage tilsnerydningsmaskinerne. Eventuelle udgifter forbundet med opførelse af nyt garageanlæg indgår ikke, jf., nedenfor.

Råderet over garagen vil bevirke, at arresten vil kunne påtage sig flere typer af arbejdsopgaver. Det skal dog bemærkes, at det ikke vil være *alle* indsatte, som vil kunne udføre arbejde i garagen, men kun hvor det ud fra en konkret sikkerhedsmæssig vurdering skønnes tilrådeligt, da garagen er uden for det sikrede område.

Det skal i øvrigt bemærkes, at såfremt mængden af arbejdsopgaver og beskæftigelsesgraden skal styrkes, vil det forudsætte ansættelse af en såkaldt værkmester. Værkmestre er håndværkere, der er ansat i kriminalforsorgens institutioner, hvor de f.eks. er arbejdsledere på værkstederne, hvor de indsatte er beskæftiget. Der er værkme-
stre ansat i alle fængsler samt i nogle arresthuse og pensioner. Der vil typisk ikke være ansat en værkmester i en mindre institution som Færøerne Arrest, men henset til at der på Færøerne ikke er mulighed for at etablere et samarbejde med andre nærliggende institutioner, som har tilknyttet en værkmester eller beskæftigelseskon-
sulent, vil ansættelse af en værkmester i Færøerne Arrest efter kriminalforsorgens vurdering kunne styrke be-
skæftigelsen af de indsatte.

Økonomi

Etableringsudgifter

Der forventes at være visse udgifter forbundet med eventuel ibrugtagning af værkstedet bl.a. i form af tildæk-
ning af "mekanikergrav", etablering af kameraovervågning, sikring af døre mv. Udgiften hertil forventes at ligge
på omkring 1,0 mio. kr. Der er i prisoverslaget ikke taget højde for eventuel miljøsanering samt eventuelle
udgifter til etablering af nyt garageanlæg.

Lønudgifter

⁶ Jf. delanalyse 2 har de indsatte ret til beskæftigelse men ikke pligt.

En eventuel ansættelse af en værkfører vil medføre en årlig lønudgift på ca. 0,6 mio. kr. inkl. overhead til administration mv⁷.

Der vil forventeligt også komme en mindre stigning i huslejen. Dette er skønsmæssigt fastsat til 0,1 mio. kr.

Tabel 7 Merudgifter ved model D, ibrugtagning af garage og ansættelse af værkfører

Mio. kr., 2021 pl.	2022	2023	2024	2025
Merudgifter i alt	0,8	0,8	0,8	0,8
Anlæg primo	1,0	1,0	0,9	0,9
Afskrivninger	0,1	0,1	0,1	0,1
Anlæg ultimo	1,0	0,9	0,9	0,8
Renter	0,0	0,0	0,0	0,0
Løn	0,6	0,6	0,6	0,6
Lejeudgifter	0,1	0,1	0,1	0,1

Anm.: * Lejeudgift pr. kvadratmeter er ikke oplyst for 2024 og frem, hvorfor merudgift for 2023 er videreført.

Kilde: Kriminalforsorgen, delvist baseret på oplysninger fra Alex Poulsen Arkitekter A/S

3.4.1 Særligt omkring undervisning

Det er kriminalforsorgens vurdering, at der med det nuværende antal indsatte i Færøerne Arrest ikke er grundlag for både at hæve beskæftigelsen i form af arbejde og samtidig øge antallet af undervisningstimer. Som nævnt i afsnit 3.1.4, er det kriminalforsorgens vurdering, at det vil være mest hensigtsmæssigt at styrke beskæftigelsen via arbejdsopgaver.

3.4.2 Særligt omkring besøgsrum

Som det fremgår af delanalyse 2, er det nuværende besøgsrum placeret uhensigtsmæssigt, da det ligger på en belægsafdeling, hvor de besøgende potentielt kan omgås de øvrige indsatte. Kriminalforsorgen har derfor overvejet, hvorvidt det er muligt og hensigtsmæssigt at placere besøgslokalet i en barak i stedet for, hvormed de besøgende ikke kommer ind i selve arresten.

Det er dog kriminalforsorgens vurdering, at dette ikke vil være en hensigtsmæssig løsning. Dette skyldes primært, at besøgslokalet vil være afskåret fra personalet. Såfremt en fængselsbetjent vil skulle være til stede i barakken ved besøg, vil der med den nuværende bemanding kun være én fængselsbetjent tilbage i selve arresten, hvilket ikke vurderes sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Det er kriminalforsorgens vurdering, at brugen af de nuværende lokaler i arresten er optimeret mest muligt, og det vurderes ikke umiddelbart muligt at placere besøgslokalet andre steder inden for de nuværende rammer.

3.5 Bemærkninger fra Landsverk omkring bygningen i Mjørkedal

Kriminalforsorgen har fået oplyst, at Landsverk sammen med Lagmandskontoret har besigtiget bygningen i Mjørkedal den 12. maj 2021, hvor Landsverk bl.a. bemærkede, at der ved eventuel ombygning af Mjørkedal skal tages højde for eventuelle yderligere renovering af bygningen, da denne bærer præg af at være fra 1960-erne. Der er ikke i ovenstående økonomiske beregninger taget højde for merudgifter forbundet med generel renovering af bygningen i forbindelse med eventuel ombygning.

Landsverk nævnte derudover, at der ved løsningsmodel B og C bør overvejes, om kriminalforsorgen bør købe hele bygningen af de færøske myndigheder i stedet for blot at udvide lejemålet. Kriminalforsorgen har ikke drøftet dette yderligere med de færøske myndigheder.

⁷ Overhead udgør 146.491 kr.

På baggrund af ovenstående bemærkninger fra Landsverk er det besluttet, at APA samt repræsentanter fra kriminalforsorgen i Danmark skal besigtige bygningen for at vurdere den generelle bygningsmæssige tilstand.

3.6 Andre egnede bygninger

Det fremgår af kommissoriet for analysen, at kriminalforsorgen også skal undersøge, om der er eksisterende disponible bygninger på Færøerne, som vil kunne ombygges til en arrest og med en mere hensigtsmæssig placering end den nuværende arrest.

Da analysegruppen i starten af analysefasen ikke havde mulighed for at komme til Færøerne, har analysegruppen kontaktet Landsverk med henblik på at få deres vurdering af, om der er egnede bygninger. Landsverk har i den forbindelse oplyst, at der umiddelbart ikke skønnes at være egnede bygninger. Kriminalforsorgen har på baggrund heraf ikke afdækket denne mulighed yderligere.

3.7 Yderligere sideløbende tiltag

I forbindelse med arbejdet i den dansk-færøske arbejdsgruppe, jf. afsnit 1.1, har der været drøftelser omkring muligheden for, at kriminalforsorgen eventuelt vil kunne gøre brug af pladser på et hjem for særligt udsatte borgere, som drives af Blå Kors på Færøerne. Denne mulighed er pt. ved at blive afdækket yderligere.

Derudover arbejdes der videre med at afdække, i hvilket omfang det fremadrettet kan blive muligt at modtage sexologisk behandling på Færøerne, således at yderligere afsonere med behov for sexologisk behandling på sigt vil kunne afsone deres dom på Færøerne efter endt visitation på Herstedvester Fængsel, jf. afsnit 2.2.

A
PÅ

NY INSTITUTION PÅ FÆRØERNE

ILLUSTRATIVT EKSEMPEL

ALEX POULSEN ARKITEKTER

27. AUGUST 2021

Viborg
Ingeniørerne

Alex Poulsen Arkitekter a/s
Bragesgade 10B.st
Dk - 2200 København N
T: 33 14 63 14

RUMPROGRAM

BELÆGSAFSNIT

ÅBEN REGIME - 10 PLADSER - 220 m2 nettoareal

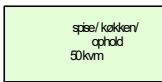
9 Celler m.toilet og bad - 12 m2

1 HC Celler m.toilet og bad - 16 m2

Fælles ophold inkl.køkken - 50 m2

Vaskerum - 10 m2

Rengøringsrum - 5 m2

Depot - 8 m2

Urinprøverum - 12 m2

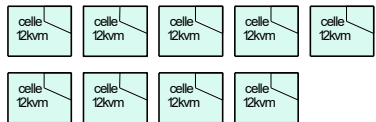

Samtalerum - 12 m2

LUKKET REGIME - 10 PLADSER - 220 m2 nettoareal

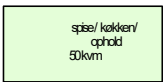
9 Celler m.toilet og bad - 12 m2

1 HC Celler m.toilet og bad - 16 m2

Fælles ophold inkl.køkken - 50 m2

Vaskerum - 10 m2

Rengøringsrum - 5 m2

Depot - 8 m2

Urinprøverum - 12 m2

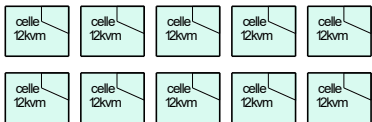

Samtalerum - 12 m2

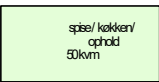

ARREST - 10 PLADSER - 205 m2 nettoareal

10 Celler m.toilet og bad - 12 m2

Fælles ophold inkl.køkken - 50 m2

Vaskerum - 10 m2

Rengøringsrum - 5 m2

Depot - 8 m2

Samtalerum - 12 m2

SPECIALCELLER - 71 m2 nettoareal

1 Sikringscelle - 16 m2

1 OBS-celle - 16 m2

1 Straf-iso celle - 12 m2

Kontor til observation - 10 m2

Toilet / bad til indsatte - 5 m2

Køkken til straffceller - 12 m2

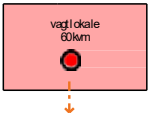

RUMPROGRAM

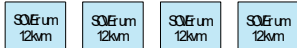
personale, besøg. sundhed, logistik - ankomst, teknik og udeareal

OMRÅDER TIL PERSONALET - 445 m2 nettoareal

Vagtlokale ved afsnit - 60 m2

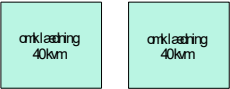
4 Soverum m.toilet og bad - 12 m2

Tekøkken - 12 m2

2 Omklædning / bad - 40 m2

Kontor, enhedschef - 20 m2

Kontor, enhedsleder - 15 m2

2 Toiletrum - 5 m2

Bygning til KIF./ adm./ møde - 200 m2

BESØG - 104 m2 nettoareal

3 Besøgsrum - 12 m2

Besøgslejlighed - 30 m2

2 Video / Advokatrums - 15 m2

Depot - 8 m2

SUNDHED - 42 m2 nettoareal

Lægekonsultation - 20 m2

Medicinrum - 6 m2

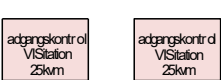

Kontor / samtalerum - 15 m2

LOGISTIK / ANKOMST - 148 m2 nettoareal

2 Adgangskontrol / visitation - 25 m2

Nøgleudlevering - 8 m2

Vareindlevering - 30 m2

Centrallager - 20 m2

Kosterrum - 40 m2

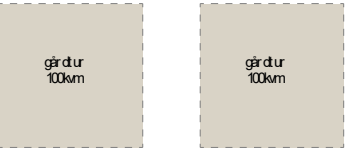
TEKNIK - 250 m2 nettoareal

Teknikrum - 250 m2

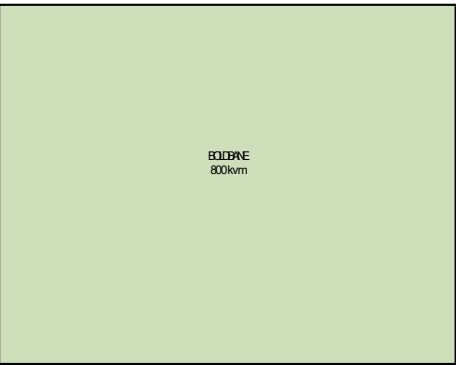

UDEAREAL - 1390 m2 nettoareal

2 Gårdtursareal - 100 m2

Boldbane - 800 m2

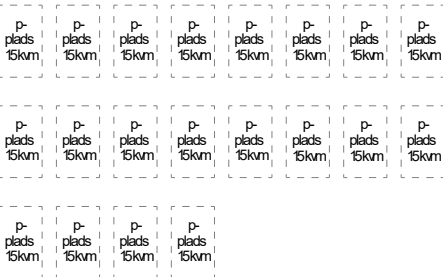
4 Udeareal til besøg - 10 m2

Depotrum - 50 m2

20 P-pladser /overdækket/ - 15 m2

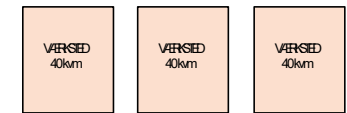

RUMPROGRAM

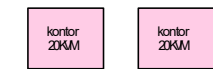
personale, besøg. sundhed, logistik - ankomst, teknik og udeareal

BESKÆFTIGELSE / FRITID - 560 m2 nettoareal

3 Værksteder - 40 m2

2 Kontor - 20 m2

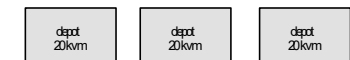
3 Pauserum - 10 m2

3 Toiletrum - 5 m2

3 Depot / lager - 20 m2

3 Undervisningslokale - 40 m2

3 Motionsrum - 30 m2

2 Religiøst rum / multirum - 30 m2

3 Depot - 8 m2

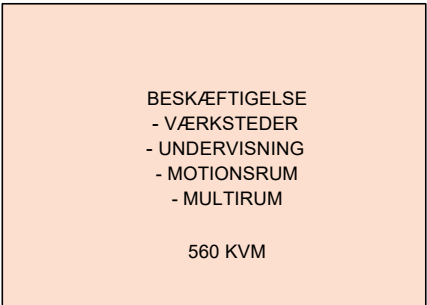
KONCEPT

KONCEPT 01 - 3 BYGNINGER

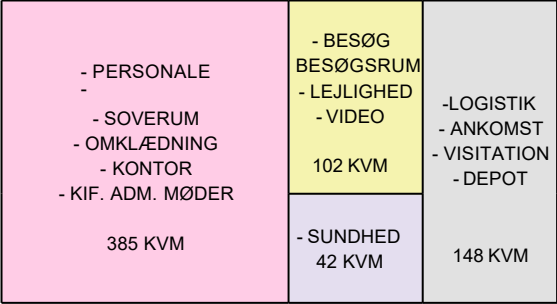
BELÆGSBYGNING - 780 M2

BESKÆFTIGELSESBYGNING - 560 M2

PORTBYGNING - 677 M2

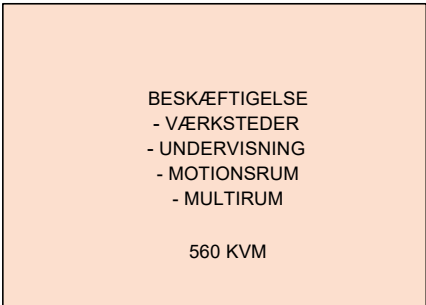

KONCEPT 02 - 3 BYGNINGER

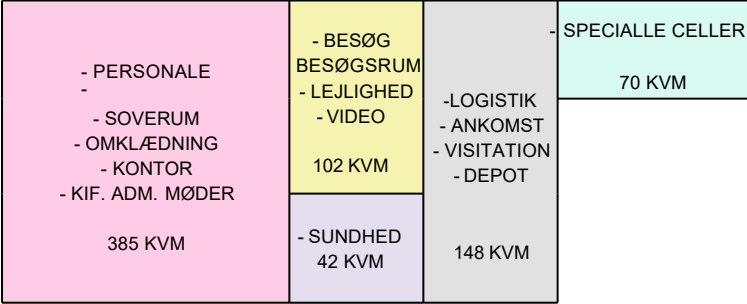
BELÆGSBYGNING - 710 M2

BESKÆFTIGELSESBYGNING - 560 M2

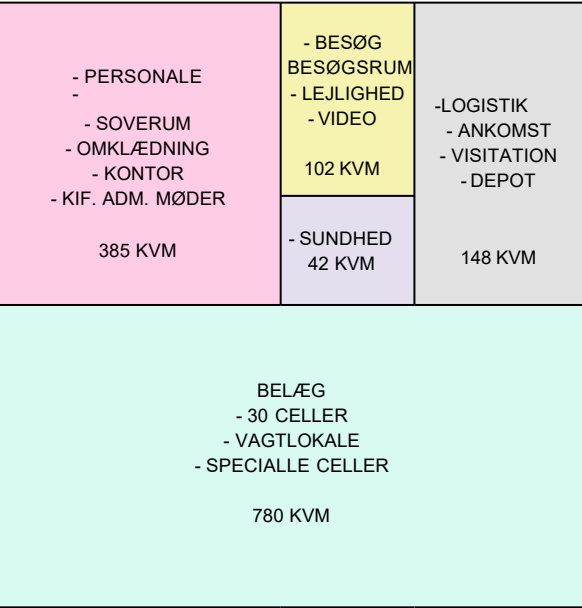

PORTBYGNING - 747 M2

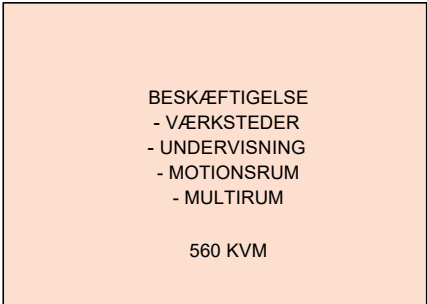

KONCEPT 03 -2 BYGNINGER

PORTBYGNINIG +
BELÆGSBYGNING - 1457 M2

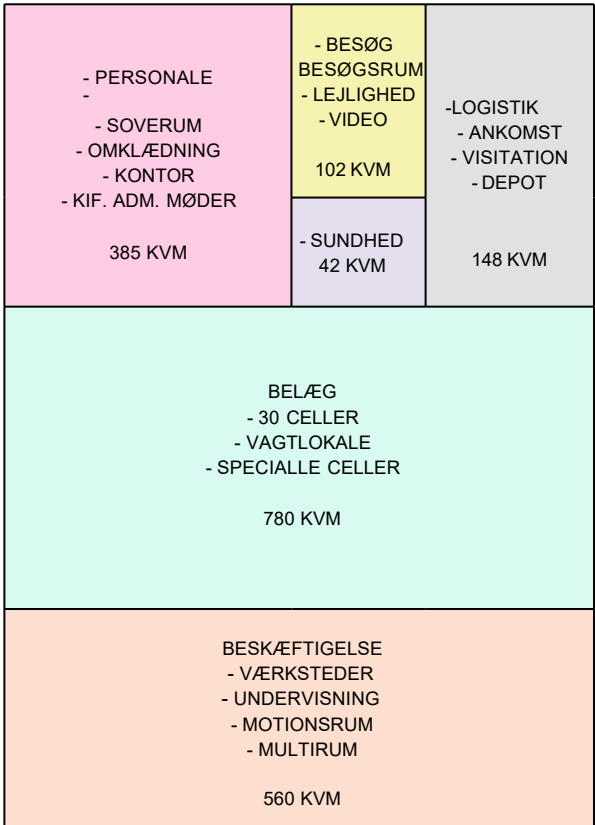

BESKÆFTIGELSESBYGNING - 560 M2

KONCEPT 4 - 1 BYGNING

PORTBYGNINIG +
BELÆGSBYGNING +
BESKÆFTIGELSE - 2017 M2

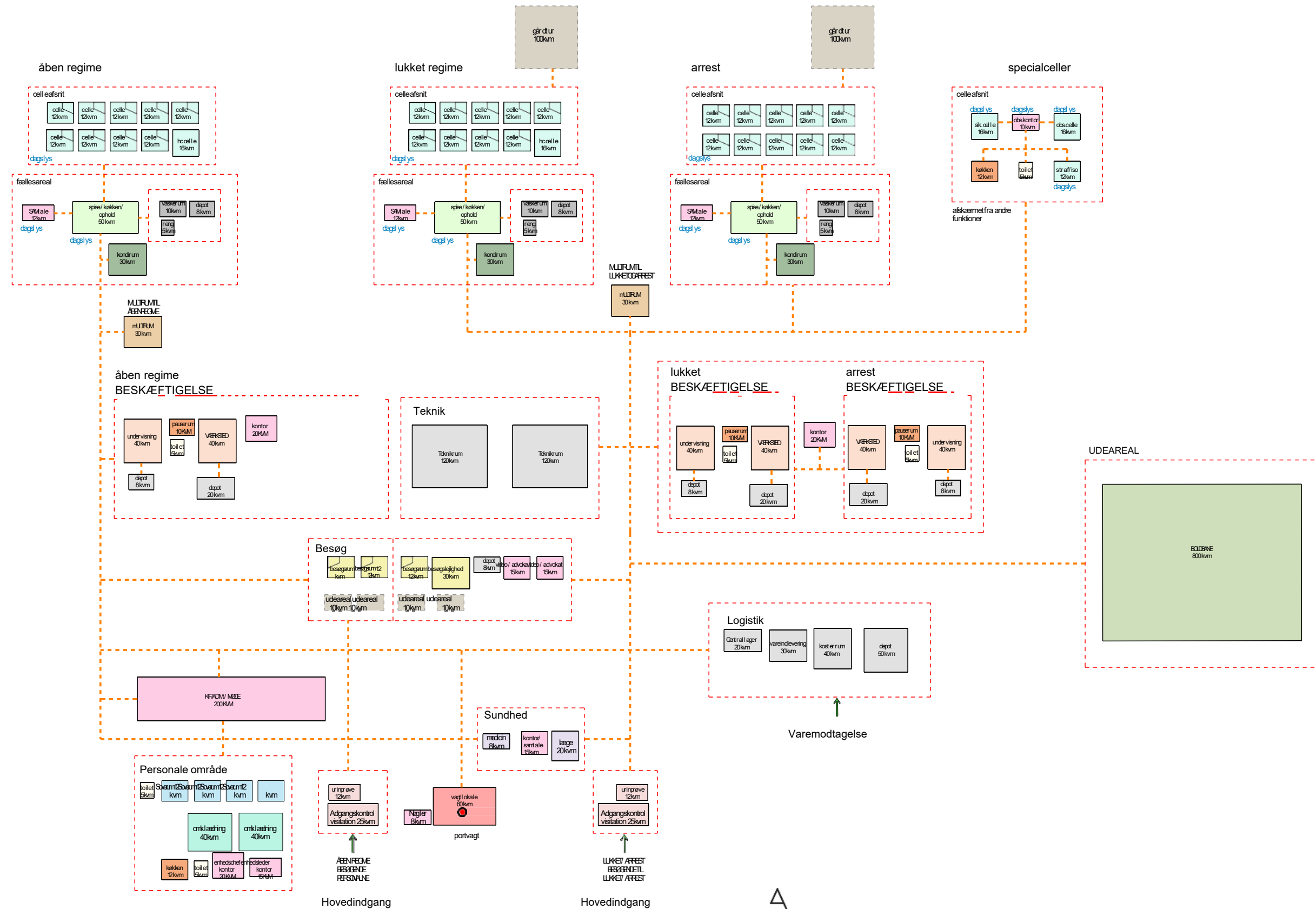

OBS: Areal til teknik er ikke medregnet i kalkulation

MÅL ER ANGIVET I MM

FUNKTIONELT DIAGRAM

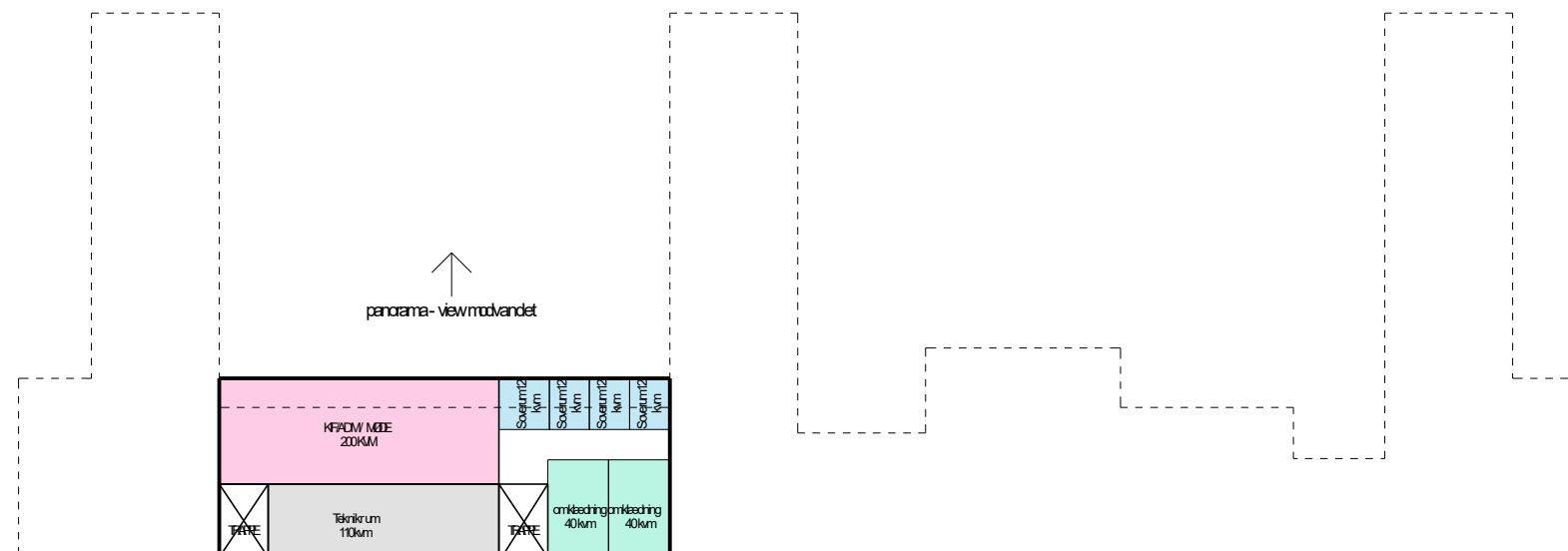
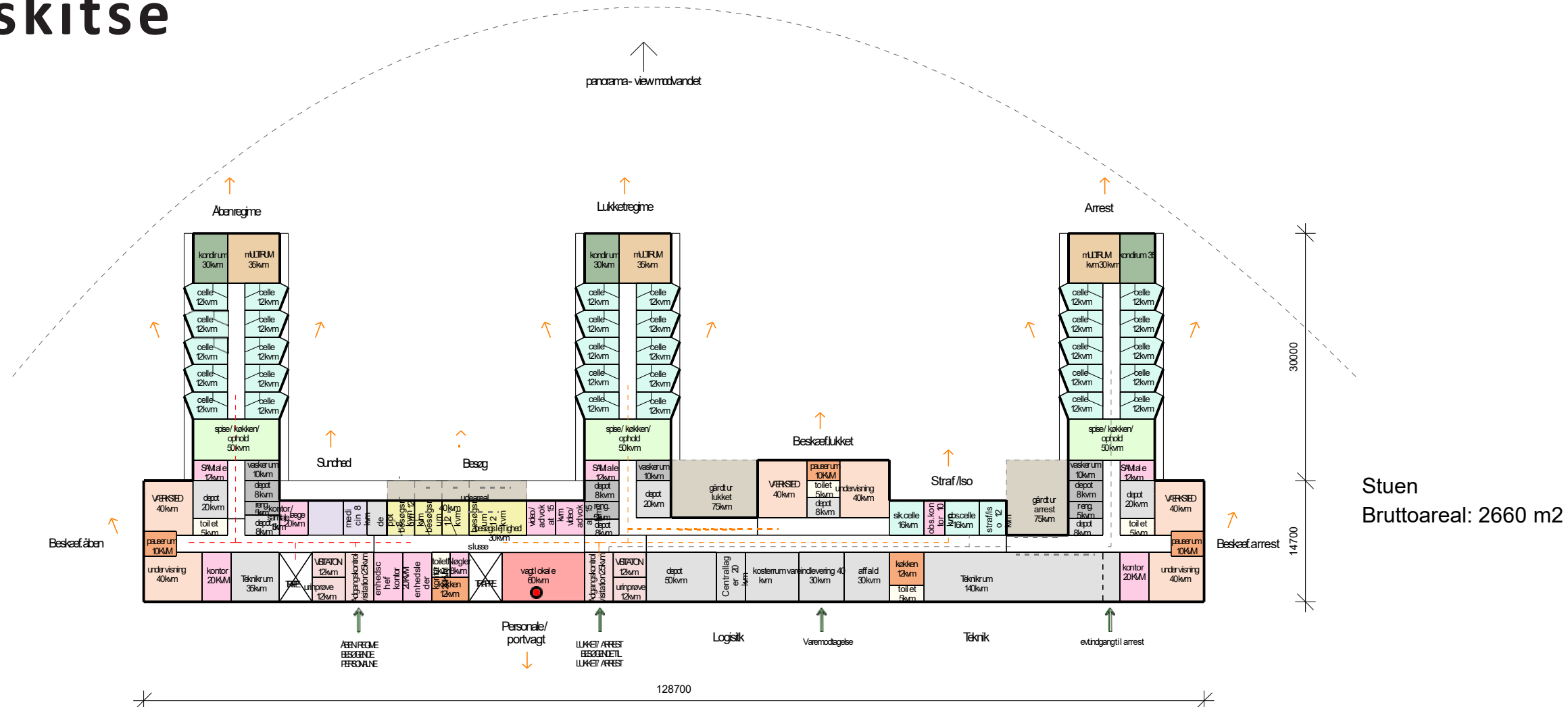
koncept 4 - en bygning

A

MALE

Plan skitse

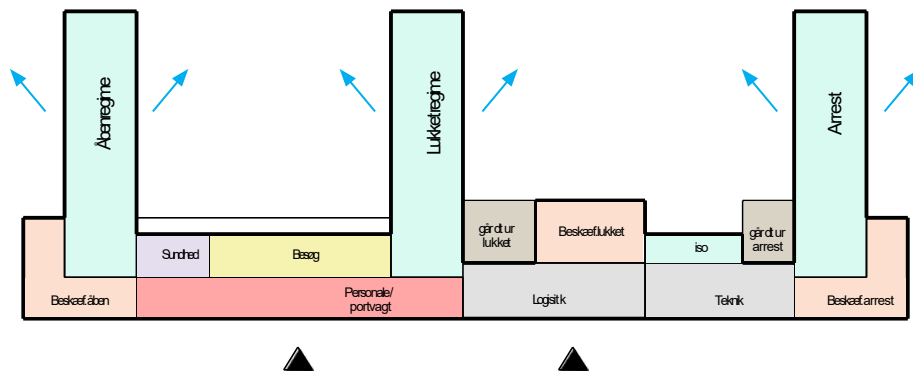

-1. sal
Bruttoareal: 540 m²

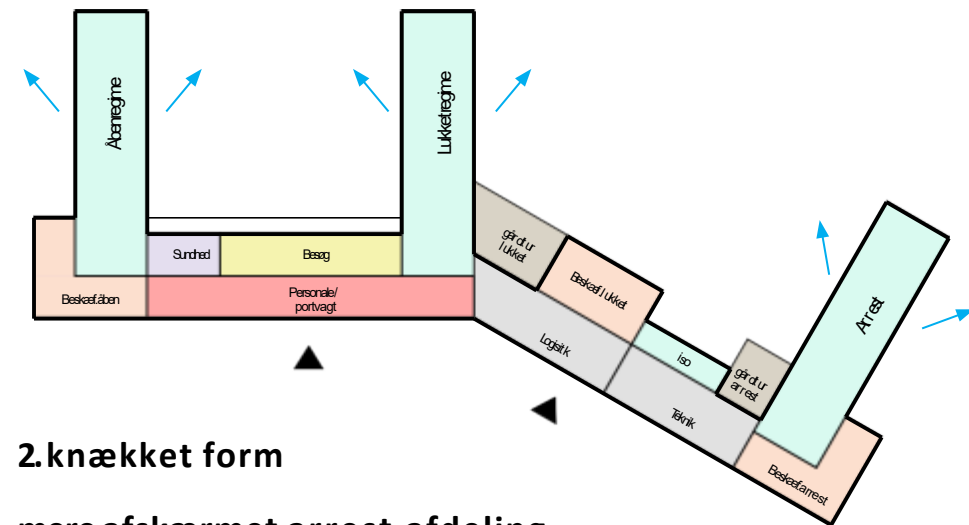
Samlet bruttoareal: 3200 m²

bygningsform

bygningsform kan tilpasses ift. site geometri og terræn

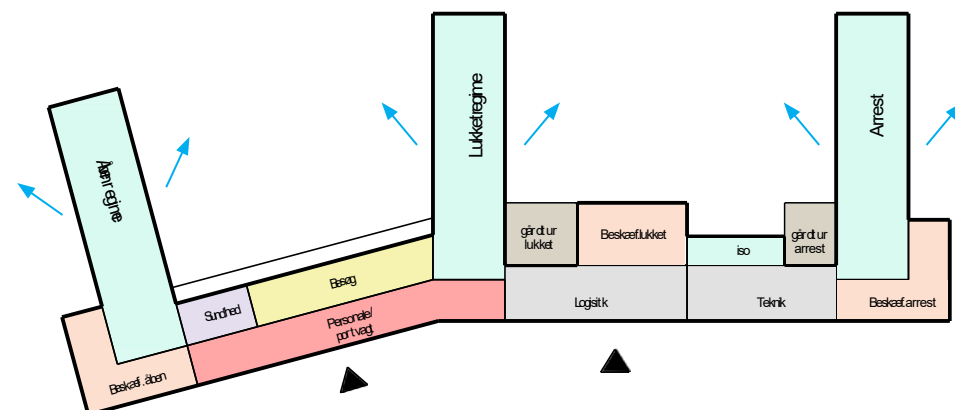

1. linear form

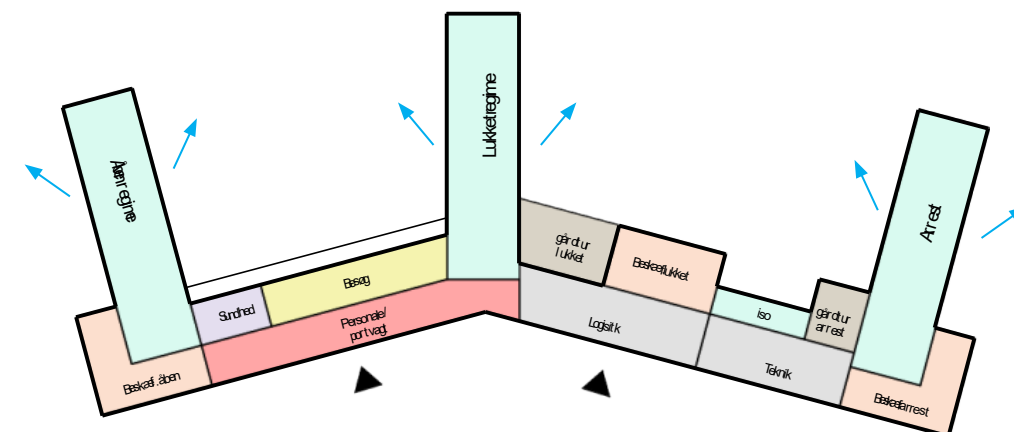
2. knækket form

mere afskærmet arrest afdeling

3. knækket form

mere afskærmet åben afdeling

4. knækket form

mere afskærmet åben og arrest afdeling

3d skitse

